

Shamma, Elijah ben Joseph

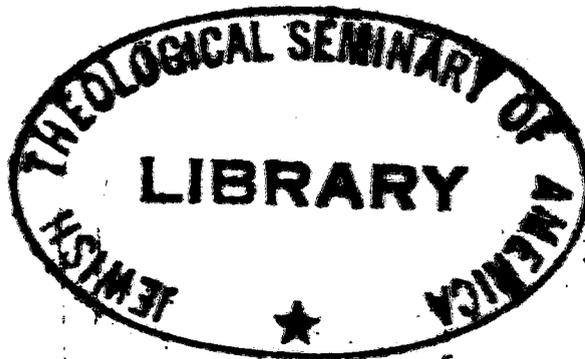
הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

Bm

705

S45

69

קונטרס מכשירי מילה

מילי מילי קטני זוטרי מאי דכתי' שאין כמינו במחוב'ר.
חסר ל'ף דלית ליה מנרמיה כלום דבר ולא חצי דב'ר.
כל רואיו ילעינו מרננו אבתריה הלא זה אשר ישמ'ה
הנהיה כדבר. מיחיו באפקירותא הדמין יתעביר
כותבי ספרים וחוב'ר חב'ר מה לתבן את הבר. הרא
דתימ'א ידעתי בני' הכנו'ת בנות'י כבצורות דמין
את בצ'ר במדב'ר. אין חכמה ואין תבונה אלו הן
הנשקלי'ן הרי זה סעוב'ר. פרס זאת היתה לי כל
שאני זכא'י לזכות את הרבים חללו בעלי הביו'ת
דמסברו ליה וסבר. בעל הביו'ת מע'ל מעלי'א אית
ליה מביא וקורא טעמא דמסתבר. פי המדבר ששל'ת'ו
מרוכה אני אמרתי בשל'י. להבל דמה נהוס כריסיה
לא שוי. איש צעיר אריהו בכ'ר יוסף שמאע
הלוי ס'ט.

נדפס

פה ליוורנו יעיא

בשנ' וכן צמונת ימים ימול לכם כל זכר לפיק

~~1802~~ — 1802
1802

ברפוס השותפים

החכם כמוהר"י יעקב גונים ואיס נר"י.
והמשביל במהיר רפאל מילדולה נר"י.

Con Approvazione

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הקדמה

הן הן הדברים שר הגביר המפואר החכם
המרום כמה"ר אליעזר שאול יצ"ו בכ"ר
הגביר משכיל ונבין כמה"ר יעקב אהרן
גבאי נ"ע

הנה אנכי בא ליתן תשואות סן סן על הטרחה אשר טרח
ועשה רצוני כאשר בקשתי ומעלתו קודם מר ניהו
וכא החכם השלם הדיין המצויין מורי ורבי כמה"ר **אליהו**
שמאע הרוי זכנו לסדר לי כל דיני ומכשירי

תילה אשר הוכחו בספרים אלה ואנה כדי
שיהא מסודר בקונטרס מיוחד על אשר מדי פלטולי מקום
למקום כאתי לעיר המהוללת ארם צוכא יע"א עיר גדולה של
חכמים ושל סופרים ובחרתי ללמוד שם אומנות של מצוה להיות
מוסל כדי לזכות את עצמי במצוה זאת החכימה ועלי להודות
לשמו ית' אשר זיכני ולמדתי וסן עתה כראותי כמה חלוקי דיני
האחרים בנוזיה וזו וראיתי בני עליה וסם מעטים הם העוסקים
במצוה זו שיהיו חכמים ויודעים כל דיניה וכל ספק שיארע בה
הנס פה העירה יודו לה' חסדו העוסקים במצוה זו רובם ככולם
אכמים מחוכמים ולא נצלם מעיניהם דבר. אכן אמרתי אולי
ימצא איש א' כמוני היום שאין לי ידיעה אפי' בדברי הפסוטים
ב"ש בדברים שיש בהם מחלוקות בדברי העוסקים או אם ימצא
המוסל בכפר או בדרך ויקרה לפניו מצות תילה ויפול לו איוה
ספק ואין בידו לא ספר ולא רב שיתיר לו ספיקו. על כן בעמדי
ללמוד מעט מוער מה שהי' סייעני ועשיתי לי רב מר ניהו רבא
ללמוד קביעות לפניו פה העיר המהוללת ובקשתי הסליח' רבה
אבכור תורתו שיטרח ויעשה לי קונטרס הלו כדי להיות עמו
בכל

הקדמה

דרכו של איש רקד"ם הללו בעלי אסופות מאן
דתני אסיפ"א

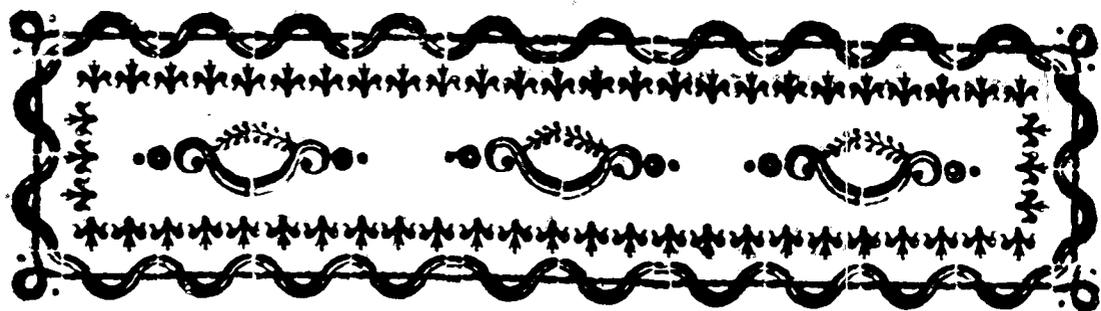
דין הוא סדר הולך בתמי"כה . מסוכ"ב כתיבות חוכ"ר
חכ"ר בעלי תשובה . מקבץ ועולה מילי דמול"תא
גדולה מילה כמה חביבא . סמוכות שלנו על השלחן הסהור
ההוא סכא . מרן מלכא יוסף עיני"נו מאיר בת עין למאיר ובא .
יוסף הוא החסבי"ר קבעו חוכה . ופנס לסוכ"ב על מפרשי"ו
כל דפרי"ש מרוב"א . וטעמ"א טעי"ם טעם כעיקר פלפלא
טכא . מטעמת כל שהוא כל שיטתו בנותן טעם חיעט וריבא .
עייפינתו וסררי"נהו סרד אליה זוטא פשטא ותנא דורש'כותב .
וכי ישאל איש שאלה בפעלים הכפ"ל עננו מאי אהנית לן כך
הוא דרך כתיבה . זיל קרי בי רב וסמא בכתובי"ם ספר"א
ומארי טב ליתיה בלחכא . סרונה ליטול את קסם תביא וקורא
תורה מנחת וראתה וישבה . הוא עכ"ה אף הוא היה מתכוון
לזכות את הרבים כל סכא לכא . מילה מטכחת לכל היא
מסורה כמה מסולת"א נפשי טוכא . ואין כל אדם זוכה אל
אלהן המלך הפותח יד בתשוב"ה ומת נס ספרי דבי רב דעבוד
ברי"ש על השלחן הסהור טכא הוא וטכא חסורי מחסר'חביבין
דברי סופרים ספר"א בנז"ר רב חביבא . זו היא סיבה לאסו"ר
אי"סר אסור"יתא דבי רב"ל מאי דאמר רבנן מאור שכה . כל
העשוי למלאכה ואלוה"ת מאין לא נריבא רבא . אנא עבארי
מיזרד זסיר מצוות ועומד תימים וביה אב"א . אב הוא בחכמה
דגמיר וסביר יראת ה' היא אוצרו פרוש מאהבה . כולו תלא
חסדים מצוה בחזרת ועוד ידונטויה הבה תיחבה . אורייתים
כשרא דקביע ליה עירבא כל מעשיו לט"ס רחמנא לכא . ה"ס
רחימא

הקדמה

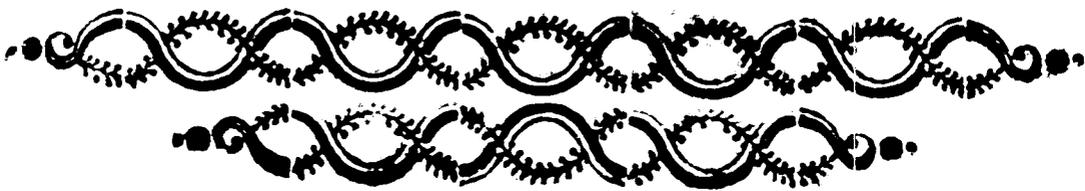
בכל מקום שאלך ולהגות בו תמיד בע"ה ואזכור אותו לטובה
שהשם יגדל כסאו תמיד בתורה ובעבודה ובכל דבר אשר
תאזה נפשו נפש יקרה ומרוב ענותנותו ויראת שמים שבו לא
השיב פני ריקס וטרח ועשה ונתן כירי קונטרים הלז ומרוב
אהבתי בנוצוה הזאת והעוסקים בה אמרתי אעלה קונטרים זה
על מזבח הדפוס כדי שימכר קונט' זה בחיק כל מוהל בע"ה
וחלות' היא מכל מוהל שיגיע לידו קונט' זה ויערב לו שיזכרני
לטובה ויתפלל בעדי אל המכ"ה שיעדיק טוב עלי שאזכה
לקיים מצוה זו ביוצאי חלני וכזרע זרעי וגם יוכני להיות
מעוסקי בתורתו ומעושי רצונו ית' הן בתלמוד הן בחעשה
זיפתח לבי בתורתו הקרושה שכעומתי הרבים ערעתה לא
זכיתי להיות אפי' תלמיד קטן שירדע להבין מה שהוא אומר
והוא יודע שכל ימי מצטער בלבי על זה להיות לי פנאי ולישב
לפני כל תלמיד כ"ש לפני רב לתלמוד ובטחתי בחסדיו המרוכים
שיזכני למלאת חפצי בעבודת הכורא ית' ויארין ימי בטוב
ואהיה מעושי רצונו ית' וא' המרכה וא' הממעיש ובכלכר שיכווין
לבו לשמים על כן נא לשון בקשה שיתפללו עלי כל מי שמצא
קונט' זה בידו אולי יחנן' עלי ותשמע תפלתם ואני אברך
ותפלתי על חכי יאריך ימיהם בטוב ויזכו לעשות רצונו ית' בכל
לכם ובכל נפשם אכ"ר. פי המעיר על עצמו מדבריו מיכת
גזה הוא זה ע"כ באתי בדברות שתיים לפני אהבי לגבות
תפלות שמתפחת נבאים :

אני הנעיר אליעזר שאול

בכ"ר יעקב גבאי ס"ט

לשלמות המלאכה אמרנו להציג פה
שירים משובחים ומפוארים
לברית מילה מעשה ידי אמן הרב הגדול
המופלג בדורו נ"י ע"ה פ"ה כמהר"ר מנחם
עזריה פאדווה זצוק"ל אשר נמסרו לנו
מידי בנו ההולך בדרכיו מעלת החכם השלם
הדיין המצויין סיני בקדש בישראל גדול שמו
כמהר"ר מנשה פאדווה נר"ו אשר אור
תורתו זרח
פה ליוורנו יע"א

הקדמה

רחימא דנפשי גס לוי לכב הן גביר החכם המרומם ויהי בשלם
במה"ר **שאור אליעזר** יזנו בכ"ר הגביר המרומם
במה"ר **יעקב אהרן**

גבאי כ"ע אני אכרך העושר וסכבור
סמוכים לעד לעולם הטיבה ה' לטובים מדה טובה
מרובה שר' ליה מאריה מעיקרא משכ"א שנב"ה נב"ה
ותפלתי קבע מיפקר פקיד אותו ואת נוס' ואיש ואשם שוכו
טוב שב"ה מרבה יטיבה זרעם נכון לפניהם מופים וחופים
וכלו"ת אליהן ששים ושמים טובע שמחות דקדחי טובא
וברכות לראש כד"ק זרע קודש מתהלך בתימו כתורת ה' חפנו
ויהי איש מנליה ה"ה ירירי יקר נכון ונעלה כה"ר **צאריח**
רפאל חיים גבאי יזנו אורך ימים

יוסיפו לו מושכ"ע ועומד
דביילין ליה בקבא רבא . פני כלפי הקודש מתפלל ביציאתו
לאמר לאסורים זאו ז"א תאמר לו ח"ם ליה לזרעה ראבא
וכני ישראל יוצאין ביד רמה ומלכס כראשם מדבר מטיחי'
מטיח לישראל מלכ"ת שב"א . שמתג כימות עניתנו שנות יום
לשנה שנים כשני אליהו שהוא סבא . אני המדבר ולא ירע
לכווני אימר"א בתר ערב"א קאויל במרב"ר בערב"ה :

ועירא דמן חברייה
אליהו נכה"ר יוסף שמאע הלווי"ט

אחר כנ"ל

אִשָּׁא לְאֱלֹהֵי יְהוָה
כִּסֵּא לְאֱלֹהֵי
וּבְרוּן וְהוֹדִיָּה
אַתָּן בְּעֵת הַיּוֹם

נִפְשֵׁי כְּמוֹ עֵנִי
יִבִּיט בְּהוֹמֵינִי
אֶעַל פְּרִי בִטְנִי
תוֹדוֹת אֵלֵי קוֹנֵי

חזמנה לסנדק לשאת את התינוק על ברכי

רִקַּח לְרִיקַח
יַעַל יְדִיד רִית
בְּרַךְ כְּמוֹזֶבֶת
תָּרוֹן וְשִׁמַּת

חוֹשׁ סַנְדָּקוֹס עַל בֵּן
שֵׁם כְּקַטוּרֵת בֵּן
מֵהָר קָרַב הַכֵּן
לִפְנֵי זְבוּל שׁוֹכֵן

סנדק עונה

לְשֵׁאת חֵתָן דָּמִים
וּבְתוֹף קָהַל עַמִּים
מִתִּיצְבִים קָמִים
שְׁלוֹם בְּלֵב תָּמִים

בְּרַכֵּי מְזוּמָנִים
פָּנֵי לֵךְ פּוֹנִים
חֹכִים וּמִמְתִּינִים
לְקַרְאֲתֵךְ עוֹנִים

חזמנה למוהל

עָרְלֵת בְּנֵי תַכְרוֹת
עַד הַיְסוּד עָרוֹת
תִּפְרַע תִּגַּל עוֹרוֹת
תִּזְכֶּה לְטַל אֹרוֹת

מוֹהֵל קָרַב נָא מוֹלֵל
חוֹשֶׁה וְלֹא תַחְמוּל
בִּי מִיְנֵךְ וְשִׁמְאֵל
תִּסְצוֹץ בְּדָם נִימוּל

המוהל

שיר

לְאָבִי חֵבֶן כַּעַת הַנִּיחֹו בְּנֵו הַנִּסּוֹל עַל כַּסָּא הַמוֹכֵן לַמֶּלֶאךְ הַכְּרִית

אֵל אֵל בְּפִי אֶתֶן יִשְׁבַּח וְהוֹדִיָּה
כִּי בָא לְמוֹעֵד זֶה אֵלַי כַּעַת חִיָּה

אֵל אֵל

קוֹלִי לְאֵלֵי יְהוָה יִרְצֶה פְּרִי בִטְנֵי
לִפְנֵי דַבִּיר קִדְשׁוֹ יַעַל בְּשֵׁי עֵינַי
וּבְיוֹם שְׁמִינֵי זֶה יִבּוֹט בַּהֲזֻמִּינֵי
נִגַּד בְּנֵי עַמִּי כַּסָּא לְאֵלֵיהָ

אֵל אֵל

יִזְכּוֹר פְּרִית פֶּרֶת אֵת אֵב מְאֹד נִעְלָה
סַעַת יְדִיד קִדְשׁוֹ עִם אֹת פְּרִית מִילָה
וּכְאוֹר חֵהִי נוֹגָה תִּגַּל בְּסוֹד נִפְלָא
סוֹד אֹת פְּרִית קִדְשׁוֹ מִלְּיָהּ וּפְרַע יְהוָה

אֵל אֵל

עוד אחר

הַמֶּקֶה הַתָּם •
לְזַכְרוֹן •
מִנּוּ יִזִּיר •
בְּגִיל וְרוֹן •
יִשְׁפּוֹךְ דַּמִּים •
בְּרוּב יִתְרוֹן •
יִבִּין יִכִּיר •
לְבַצְרוֹן •

אֲשֶׁרִי אָדָם
יִשִּׁים הַדָּם
אֵל זֶר יִסִּיר
וְלִצְוֹר יִשִּׁיר
יְהִיָּה תָם אִם
יִלֶךְ תָּמִים
יְהִיָּה יִקִּיר
כִּי לֹו יְהִי קִיר

אשרי

יְדֹו מִלֵּא •
בְּפִיו שׁוֹמֵה
זַבְעָת בְּצִיר •
לְהַשְׁלִימָה •
יִפְרַע עוֹר לָהּ •
כְּאוֹר תְּמָה
חֵן חֵן מוֹצֵא •
פְּנֵי אֲרוֹן •

יוֹם בְּמִילָה
תְּהִיָּה מִלָּה
יִשָּׂא וְיִשִּׁיר
יַעַן כֵּא צִיר
יִכְרוֹת עֲרֵלָה
יִאִיר אֹר לָהּ
דָּמָה מוֹצֵה
וְכִמוּ מוֹה

אשרי

המנוח לעונה

הַגֵּשׁ לַעֲמַתִּי	בְּנֶךָ בְּיוֹי יוֹחִיר
לַעֲבוֹד עֲבוֹדַתִּי	כִּי הִנְנִי מִחִיר
אֶעֱשֶׂה שְׁלִיחוֹתִי	אֲהִיָּה מְאֹד זָהִיר
יִרְצֶה תַּמְלִיתִי	נִגְהַ כְּאוֹר תְּאִיר

על שחם כבוד עוניס נאומים

כֹּל פֶּה וְאֵין שׁוֹתֵק	אֵל חַי יִרְנֵן לוֹ
נִרְאָה מְאֹד צוֹדֵק	כְּבוֹד בְּהִיכָלוֹ
מוֹהֵל וְאֵב סְנִידֵק	יָרִים אֲזִי קוֹלוֹ
יָמֵס וַיִּנְתֶּה	חוֹט הַמְּשׁוֹרֵשׁ לֹא

גם זה ספור עניני המילה

בנוטריקון תיבת מילה להרב הנ"ל

מי יוכל לספר השמחה מעת יציאות לאויר העולם מתעסקי' שתרלו להכני' המצטרך מ' מרובות יוציא לחבת המצוה מנהגי ישראל לשבוע הכן מזומן יהיה למלאך הכרית מפח יקוש לאהוז העקב מרבר יהלון לעת האופל ממנו ירחיק לילית המרשעת מויקין יפיל לעומק התחומות משרתים יגעים להכין הצריך מטה יציעו רמול התינוק מנורות ידליקו להגדיל האורה מסילת ישרים לצרכי המילה מערב יום לפני המילה מעיניהם ינדרו לחכלי השינה מקרא יקראו לקח הטוב מדרש ידרשו למשוך הלבבות מצפים יהיו לעמוד השחר מים יחממו להרחיץ הקטן מתקבצים יחדו לכבוד המילה מתחילים יחד לומר הפזמוני' מכסאם יקומו לחיבוב המצוה מזהל יתאזר לחתוך הערלה מיר יזדרז לעשות הפריעה מהר יזהר למצוץ הדם מעתה ישקוד לרפאת הנימול משתדלי' יתעסקו לתק' המאכלי' מלאכי' שלהו לאסוף הקרואים מקושטים יעמדו לפני השער משרתים יערבו לפני' השלהן

מרובה יום לידת הזכר מי יוכל להגיד השתדלות מ' יוכל לשער הוצאות מ' יוכל לשנות הלכות מקדימים ימים להכין הבסא מלאך ישמור לנער היולד מהץ יעוף למחוץ הלב מקטב ישוד לעת הצחרום משטיץ יגרש לארץ הגזרת מתנדבי' יתחילו לשלו' הדורונוי מים ישפכו להדיה הקרקע מצעות יפרשו ליפות הבית מזכה יערכו להקריב הקרבן מוכנים יהיו ליום השמיני משכילים ילכו לבית התינוק משפטי יי ללמוד היטב משנה ישננו להשכיל הדינים מנדנות יחלקו לכל הנמצאים מיר יקדימו למצוה הזרזים מקום יפה לאסיפת העם מהרה ירוצו לשמוע הברכות מיר ילכו להביא התינוק מחותל יושיטוהו ליד הסנדק מול ימול לבנו הערל מאפל יסיר רגלות העטרה מרחוק ימשכהו להרהיק הסכני' משם יוליכנו למקום המינקת מוכנים יהיו לעת הסעודה מביתם יצאו לבית המשתה מיר יפתחוהו להכניס האורה' מקום ישיבתם לפי החשיבות

צורו ייטב •
פעת צרה :
צריו יזמור •
פיוס עברה :
מולים אינם •
במקום אורה :
רב עידותם •
וברוב פשרון :

כל לב יתאו •
או לא ידאב •
אם חק ישמור •
עוד לא יסמור •
ובגהינם •
הנה הנם •
ובגן עדנם •
שם איתנם •

אשרי

מכשירי מילה

סובב הולך על דברי מרן בשלחנו הטהור
בי"ד הלכות מילה מסימן ר"ס ואילך

פרק א'

גודל מצות עשה דמילה ועונש מי שמבטלה

א דין א' מצות עשה לאכ לחול את כנו וגדולה מצוה זו
משאר מצות :

ב האב חייב לחול את כנו ולא האשה את בנה דכתיב כאשר
צוה אותו אלהים אותו ולא אותה ש"ס :

ג משאר מצות עשה זכו' לפי שיש בה נד כדת כשיגדל ולא
יחול הרב ש"ך . וגם נכרתו עליה ז' בריתות בפרשת מילה
ולא נקרא אברהם שלם עד שניחול . וכזכותה נכרת לו ברית
על נתינת הארץ . והיא מצלת מדינה של גהינם ויש בה עוד
מעלות אחרות בתבס הרי"בא וגם כאו במדרשי רז"ל :

ד ועיקר הצוה זו להיות זהיר בה במאמרו להסיות עליו אות
ברית קודש פאותיות שמו הקדוש ית' לשמור את כל גופו
מטומא' עריות וסנה הרבה נכשלו בעון זה לטמאות אות ברית
קודש בעריות וכיחוד כבנות הערלים ומולידים בניס . וגם
רבים באים אל כשים פכויות בנידתן ונעשה להם כסיתר באן
שהיא ישראלית פכויה וכו' עד א"כ נשמע שפון זה והוא כשפונם
אות ברית קודש דאינו מקיים מצות מילה להסיות דבק עם
קדושת שמו ית' אלא נדבק אל החיצונים דכר זה הוא מחזיק

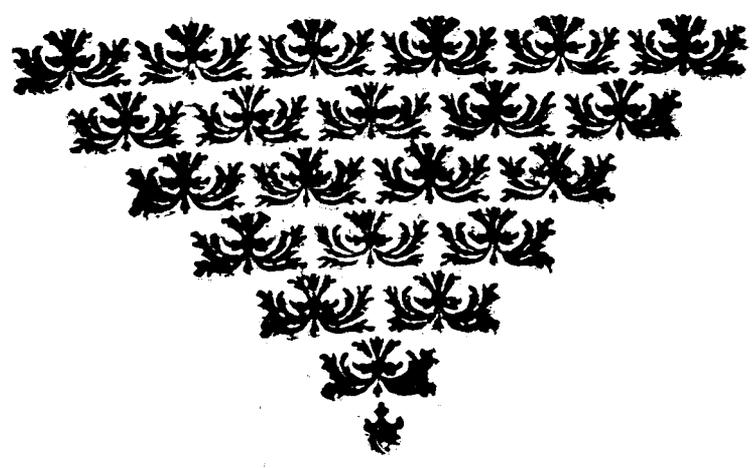
א א א א גלותינו

סיפור עניני מילה

מִים יָבִיאוּ לְנִשְׁלֵת הַיָּדוּשׁ
מִסּוּבֵינָם יֹאכְלוּ לֶחֶם הַבְּצִיעָה
מֵעֲרָנִים יֹאכְלוּ לְעוֹרֵר הַתְּאוּה
מִשְׁמָנִים יִזְמִינוּ לְפִי הַמְּסוּבֵינָם
מִמִּתְקִים יִשְׁתּוּ לְפִי הַרְצוֹן
מִסּוּבִים יִזְמְנוּ לְבִרְכַת הַמּוֹזֵן
מִזְמוֹרִים יִזְמְרוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם
מִנְּגִנִים יִנְנְנוּ לְהַנְעִים הַקּוֹל
מִוִּלְדֵי יִזְכּוּ לְגִדְלֵי הַיֶּלֶד
מִיִּלְדוֹתָיו יִתְחַנֵּךְ לְקִיּוֹם הַמִּצְוֹת
מִבְּחָרוֹתָיו יִזְכּוּ לְכַנִּיסַת הַתּוֹרָה מֵהוֹלִים יִכְנָסוּ לְזֶן הָעֶרְוָה
מִזּוֹמָנִים יִהְיוּ לְעוֹלָם הַבָּא :

(ע"כ פ"ה ראשי תיבות במנין מילה.)

מוֹשִׁיעִים יַעֲלוּ לְהַר הַקֹּדֶשׁ
מִשִּׁיחַ יִגְלֶה לְקַבֵּץ הַנִּרְחָסִים
מִקְרָשׁ יִבְנֶה לְעַבְדֵי הָעֲבוּרָה
מֵתִים יִהְיוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים :

מבשירי מילה פרק א' ב

ח חייב כרת וכו' יש להכין רחייב כרת דקאמר מרן אליבא
 דמאן דלהרמב"ם אינו חייב כרת עד שימות והוא ערל
 במזיד ולרעת הראב"ד ז"ל וסטור אינו אלא באיסור כרת אבל
 אינו מתחייב כרת לגמרי וכמ"ס מרן ז"ל גופים וא"כ כמאן
 אחרת רב לשמעתו ואף שלשון זה שכתב מרן ז"ל הוא לשון הסור
 מ"מ חסיף הטור דאינו אלא באיסור כרת וכרעת הראב"ד ז"ל
 וראיתי להב"ח שכתב לתרץ קושית הטור על הרמב"ם כמ"ס
 מרן ז"ל וכתב ולפי יתיישב מה שהקשה לרבינו ואמר ואינו יודע
 למה אינו באיסור כרת בכל יום וכיוצא בזה כתב הראב"ד
 דהלא ודאי גם הרמב"ם יורה דעומד באיסור שיט עליו עונש
 כרת מיהו אינו חייב כרת למות קודם ס' אלא ימות בהכרת
 דיומי כרפי' עכ"ל. ולפי"ד דבריו תמוהים דודאי להרמב"ם
 אינו אפי' באיסור כרת עד שימות והוא ערל במזיד וכשיגיע
 עתו למות או מת בכרת דיומי אכן הן בעורינו חי אינו בר כרת
 ביון שיט בידו לתקן ולמול את עצמו וכמ"ס מרן ז"ל שסביא
 חשמו. וחזיתיה להר"ב מרכבת. המשנה בחידושיו בהנהת מרן
 כתב וז"ל גם מה שתירץ מרן כתי' ב' דמורה רבי' ז"ל בכרת דיומי
 ליתא כיון דרעת רבי' ז"ל שכל זמן שאינו עובר במזיד אינו חייב
 כרת מה לי כרת דיומי מס' לי כרת דשני ע"כ. ואחרי המה"ר
 לער"ן דלק"מ על מרן ז"ל דרעת שפתיו ברור חללו כשיגיע קצו
 למות ימות בקיצור ימים בעון זה והיינו כשיחלה את חליו אשר
 ימות בו ועדיין עומד כמרדודאן הו"ל עובר כמזי' כיון דכחותו
 זמן לא תיקן בלום ימות בקיצור ימים:

עוד כתב הרב הנו' וגם מה"ס כפי' המשנה וכשימול
 אפי' באחרית ימיו או יעשה מצוה וסר ממנו העון כר'
 דס"ל דכל ימיו באיסור כרת קאי ע"כ לע"ר אין טעם ראיה כלל
 דמ"ס וסר ממנו העון היינו עון דכטול מכו' עשה ויגיד עליו רצו

מבשירי מירה פרק א'

בלותינו בין האומות שאין נכנסים לארץ . ועוד דבר גדול מזה
שמצלת אותנו מדינה של ג'הינס וכשישראל בא על הגויה נמשכה
ערלתו ודומה בתי שאינו ניחול ונפל בהינס . עוד גדול מזה
שעי' שמפר ברית לפגום אות ברית קודש ונמשכה ערלת
אעפי' שיש בידו תורה ומ"ט אין לו חלק לעוה"ב הכא ע"י
שהאריך עוד :

ה כתב מהר"ל מ"ט הזרו לה' כי טוב כל"ח קודם ברכה
להכניסו כר' בעיני הטעם משום דאיתא בגמ' א"ל ילד
אשתך זכר מברך הטוב והמטיב . וי"מ משום ד' צריכים להודות
וא' מהם היוצא מבית האסורים וכן התינוק מאסורי מעי אמ
ע"כ . והחוקוני כתב לפי שכתוב גבי משה ותר' אותו כי טוב
הוא ואומרים שנולד מהול וכ"כ הר"א . והרוקח כתב דא
כר' וכתב בשם רבי יהודה ז"ל דכתיב גבי אברהם זכרות עת
הברית ואמרי' מלמד שהקב"ה סייע לזרות וכתוב בתריה לתר
לך את ארץ כנען פי' בזכות המילה וכפסוק אחר אומר תת
אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם
אלמא דקרי לטבועת הארץ חסד ומשו"ה אמרי' כל"ח במילה
דהיינו טבועת אז' שנקרא חסד שניתנה עז' המילה . הרב מט
משה סי' ד' :

ו נראה בעיני שמבטלין ת"ת לברית מילה שהרי מילה גדולה
מהוצאת המת שיש לו קוברים ואם מבטלין ת"ת בעבוב
הוצאת המת כ"ש בעבוד מצות מילה כמכו' בקוב' הראיות
שה"ג פ"ק דמילה הרב כנה"ג :

דין ב'

אם לא מל האב את בנו חייבים ב"ד למול
ואם לא מלוהו ב"ד חייב הוא כשיגדיל למול
את עצמו ואם לא מל חייב כרת :

מכשירי מירה פרק א' ג

עבר האב ולא תלו וכו' אם לא עבר וכמעט לא שמתעצל
בה אין חייבין כ"ד לעשותה בזמנה אבל חייבין לכופו
ע"ז מכות בשלא הוסיף לו אונס לעשותה בזמנה הרשב"ץ
כתשו' ח"ג ס"ח הביאו הרב חופת הדור מהר"א א"ר כ"ו:

אם עבר היום ולא קיימה מצותו אין על האב עונש כדון
אבל אבד שכר מצוה בזמנה בעולם הבא שהיא קשה
מנירוי הרשב"ץ כתשו' הנו' הביאו הרב הנו' :

דין ב' הגהה האב שאינו יודע למול ויש כאן
מוהל שאינו רוצה למול כחנם רק כשכר

יש לכ"ד לגעור במוהל אם כי אין זה דרכם של זרע אברסם
ואררכא מוהלין מהדרין שיחבו להם בן למול ואם צומד
בחרדו ואין יד האיש משגת לתת לו שכרו הוי כמי שאין לו אב
שכ"ד חייבים למולו ולכן כ"ד כופין אותו מאחר שאין אחר
שימול :

ואין יד האיש משגת וכו' אבל אם ידו משגת ונרר למוהל
חייב לתת ואין כופין למוהל כדון הרופא כח"ט הרמב"ן
והרשב"א גופיה שמתשובתו סי' רע"ב לקח מור"ם דין זה
סמכים להרמב"ן כח"ט ס"ה מפ"כ מה' גזילה הרב מהר"ם
פרימו ובררשותיו פר' פנחס הביאו הרב הנו' ה"ו ועיין להר"ב
שארית יעקב פר' תוריע דכ"ד ע"ד :

דין ב' הגהה אשה אינה חייבת למול את בנה
ועיין להר"ב בית הלל וכתשו' בית יעקב
סי' ק"ד ח"ט על מרן סכו' ועיין להר"ב
כרכו נר"ו שיושב בטוב טעם :

מבשירי מילה פרק א'

מ"ט סמוך ונראה וכל זמן שלא ימול אותו ויהיה ערל יהיה עובר על מצות עשה שהנייע ומנה וכשימול אותו תסור מחנו ואת העבירה ויעשה מצוה והיינו דבטול מ"ע דנבי אב ליכא כרת : ט ואם לא תל חייב כרת וכו' כתב הרב הלכוש והכין לכשיגדל עובר בעונש כרת בכל יום שאעפ"י שחייב עונש כרת אין כאן עד שימות דהא אין חייבי כריתות חייבים עד שיתרו בהם וכו' אין העדים יכולים להתרות בו דהו"ל התראת ספק שמא עדיין ימול את עצמו וכו' ע"כ מ"ט דאין חייבי כריתות חייבין עד שיתרו הוא תמוס דאין התראת לחייבי כריתות דהתראת אין לה ענין אלא בדיני אדם ולא בדיני שמים :

יוד דין ב' הגסה ואין מלין בנו של אדם שלא מדעתו אלא א"כ עבר האב ולא מלו כ"ד מלין אותו בעל כרחו :

יא ואין מלין וכו' והיכא שהאב יודע למול אסור להניח אחר למול וגם אין אחר רשאי למול בפניו שלא ברשותו - הרב בטל הפרישה :

יב ואין מלין וכו' ואם עבר ומלו שלא מדעתו היכא שהאב מוסל חייב ליתן לו עשרה זהובים כמ"ט בח"מ ס"ט טפ"ב הרב ס"ך ושם נאמר דאם נתנו לא' למול וכא' אחר ומלו פטור והטעם מטום דכדבור' לא קנס משא"כ אב דמצוה רידיה סיא וכן כל כיוצא בזה הרזקט בהגהותיו סס - וכתב שם מרן ובזמן הזה אין מנבין זאם תפס לא מפקינן מיניה ע"כ והרמ"ך ז"ל כחש"ס ז"ל אם נותנו לאחר הוא מבטל מ"ע גדולה של מילה ויש לכ"ד לבטל הדבר דהוי דומיא דכסוי דמי ששפק יכסה ע"כ וכתב עליו הרב המפו' מהר"א א"ר"ו כס' ברכ"ו וז"ל הפריין הרב סרבה דמצות מילה אינו מבטל דשלומו של אדם כמותו רק והירות במצוה דרתיא עליה דנריך לעשותה בעצמו עכ"ל :

מבשירי מילה פרק ב' ד

ד מלו תוך ח' וכיום יצא וכו' היינו עפ"י מ"ט כד"מ דהגמ"ל
 והרא"ש ל"פ דאפשר דעדיף תוך ח' מאילו נימול כלילה
 וא"א לומר כן דמוכח במנחות גבי הא דקאמר התם רשב"א
 בשטת ר"ע רבו אמרה וכו' ואי ס"ד נקצר שלא כמזותו כשר
 אמאי רחי שבת וכו' ואי מלותוך ח' יצא אמאי רחי מילה שבת
 נימחליה ע"שוכן על הרמב"ם שפסק כפ"ז מה' תמו"מ נקצר
 ביום כשר ודוחה את השבת י"עו"ש ע"כ הרש"ך ז"ל . וזה אשר
 חזיתי להר"ב לחס יאודה ז"ל בחידושו דמצא מקום פתו"ר
 לדברי הרמב"ם וז"ל ולע"ד אפשר לומר דרבה דמשני מתני'
 דמנחות ומגילה פליגי ארכב"ח דקאמר התם רשב"א בשטת
 ר"ע רבו אמרה ולרבה קמא דסתמיה רבה בר נחמני אתיא
 מתני' דמנחות כרפי כפשטה דפי' רוחה שבת לקצירה קאי וס"ל
 באידך דר"ש דקאמר חכיבה מצוה בשעת ה"כ בקצירת העומר
 אע"ג דאפשר מצערב כיון דחכיבה מצוה בשעתה דחיון
 שבת ואע"ג דהש"ם מפליג לקמן בין הקטר חלבים לקצירת
 העומר הי' לרכב"ח אכל לרכב"ן לא מפלגי בנייהו ואין זה
 הלוי בזה דאע"ג דנקצר שלא כמזותו כשר דוחה את השבת
 גכח ח"מ בשעתה דאי אמרת דמורה רבב"ן לרכב"ח אדמשני
 מתני' דמנחות ומגילה ליפרוך ולישני אמתני' דמנחות גופה
 דכיון דנקצר ביום כשר אמאי דוחה את השבת אלא משמע דאין
 זה תלוי בזה וכו' י"עו"ש :

ותמיהא לי מילתיה דרב כיון דבגמ' ניירי מהך תני'
 ממה דמפליג בין הקטר חלבים לקצירת
 העומר א"כ מה כחושל רבב"ן יפה דלא לפלוגי בנייהו ולימא
 דאין זה תלוי בזה ומה שהכריח מהאי דלא פריך ומשני אמתני'
 דמנחות גופה ראייה זו איני מכיר דכלא הנעה דר"ע דכל
 תלמדה שאפשר לעשותה מע"ש איכה דוחה את השבת מה

מכשירי מילה פרק ב

פרק ב'

זמן מילה לבריא ולחולה ולאנדרוגינוס.

א דיין א' אין מלין עד שתכנן החמה כיום ח' ללירתו :
הגהה ומשעלה עמוד השחר ינא . כל היום
כשר למילה אלא שזריוין מקדויתין למחוס ומלין מיד בכוקר
ואפי' מילה שלא בזמנה אינה אלא כיום . הגהה עבר ומל
כלילה צריך לחזור ולהסיף מאנו דם ברית . מלותוך ח' וכיום
ינא :

ב אין מלין וכו' ואפי' מילה שלא בזמנה כגון חולה ושאר
דברים שיתבארו לקמן הרש"ך . והיינו כגון טומטום
שנקרע וכמצא זכר או משוך כגון שנימול כבר ומשך העור עד
שנתכסית מילתו שצריך לחול פעם אחרת וה"ה כמשך העור
מעצמו ע"ז חולי נ"ה הביאו בר"ת . או שלא מלו אותו בזמנו
מחמת מקרה שלא היה להם צרכי מילה כולם אינם נימולים לא
כיום :

ג אלא שזריוין וכו' וכן מנהג כל ישראל זולת באיזה מקומות
שכדי להמתין לנשים עד שיתקסטו מוכרחין לאחר מצות
מילה ופדיון הבן ונישואין וזה נודם איחור גדול עד אחר חג
היום עפי' הרוב ומה יעשו גדולי הדור שאין בידם למחות
והשומע ישמע והחרל יחרל ויזהיר לנשים על הדבר או לא ישמע
להם בדבר הזה כלל אלא ימול מיד אחר יציאת מכה"כ כמנהג
של ישראל ותבא עליו ברכת טוב מהאל הטוב והמטיב שזיכה
לכן זכר שיחיה בזכות מצוה זו ע"כ הרב מעשה דוקס פ"א
מה' מילה :

מבשירי מילה פרק ב' ה

ולדידי אין ספק דהרב ז"ל לא שלטא ביה עינא בדברי
 התו' פרודס"ו ע"א ר"ס דלית להו פירכא
 שכתבו ז"ל אפל נר' לר"ת עיקר אירך סתמא דמתני' דמגי' כל
 הלילה כשר לקצירת העומר ודייקינן מינה לילה דומיא דיום
 ואמרי בריש ת"ק ר"ג וכ"ד נמנו על כ' פרקים הללו והתירום
 ומסיק רב"א התם דס"ל כר"ש דרחיא שבת וכיון דרחיא שבת
 אין נקצר אלא בלילה ועוד דר"ז דאמר עשר נטיעות הל"מ סבר
 כר"ש דמה חריט רשות ודחי שבת עוד חשיב כה"ג הלכתא
 פסיקתא עכ"ל וכ"כ הר"א ש"ז סוף פר' ערבי פסחים ע"ש
 וכ"כ הסת"ג בעשין קנ"ט וז"ל ופוסק רבי יצחק שאעפ"י שהלכ'
 כרבי מחבירו כאן הלכה כר"א ש"ש שסובר כר"ש כי דברי רי"ש
 עיקר כדמוכח פ"ק דת"ק ג' אוח' שר"ג וכ"ד סוכרין כר"ש וכ"כ
 לקמן עשין ס' וא"כ לפי דברי התוס' והר"א ש"ש והסת"ג עיניך
 תחזינה משרים שנפל כל בניינו של הרב ארצה דאף דר"א ס"ל
 כר"ש מ"מ הלכה כסתם עתני' דמגי' דנקצר כיום ופראב"ש
 דזה תלוי בזה ואף דק"ל הלכה כרבי מחבירו הכא ק"ל כר"א ש"ש
 שסובר כר"ש ואף ר"ז סבר כר"ש דרוחה שבת ותלוים זה בזה
 אם יקצר כיום פסול שפיר דוחה שבת ואם נקצר כיום כשר אינו
 דוחה שבת ודברי הרמב"ם אכתי לא אפרוק מחולשא ועיין
 להרב מהר"א ז"ל כס' עץ חיים בלשונות ד"ג ע"כ שכתב משם
 מהר"א צמח ליישב דברי הרמב"ם ז"ל ודבריו דחוקים - וגם
 ת"ש הרב גופיה בישוב קושית הרש"ך ז"ל דתילה יש לעמוד על
 דבריו ודוק :

ומ"ש הרש"ך ז"ל אכל באמת נימול כלילה לא יצא אפי'
 כדיעבר כדאיתא כש"ס התם דמדרחי שבת אלא
 אפי' כדיעבר פסול עכ"ל לע"ד ק' מאי דמוכח מהש"ס דכשלת'
 נימול כיום איכא לאוכחי שפיר דאית' דנימול תוך ח' כשר אמאי
 דחי

ובבשירי מילה פרק ב'

מקום להקשות ממני כי דמנחות דאימא דאתיא כר"א דאית ליה
דאפי' מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש דרוחא אתה שבת ולכך
אף דנקצר ביום כשר דוחא אתה שבת ועוד דכפשיטות יש ליטב
מאי דוחא שבת אהקרבה וכמסקנא דתלמוד ותדע דכי קאמר
בגמ' אלא קסבר רבי אין קצירה דוחא שבת לא פריך ליה תכף
בפשיטות מאן שמעת ליה נקצר ביום כשר רבי וקתני דוחא
שבת אקצירה אלא כתר דפריך ליה ב' וג' פרכי ליה מינס
מאי לאו דוחא שבת לקצירה ודמי לא להקרבה הרי דלא ברירא
ליה כ"כ האי פירכא דמתני' ולכך לא פריך מינס רב"ז דאיכא
לרחויא להקרבה :

ואנכי הרוחא להר"ב ראשון לציון בשו' למועד קטן דכ"ו
דרך ובא לו דרך ה'טוב לדברי הרמב"ם ז"ל עת"ש
שם אמר רב אשי ר"ג וב"ד כר"ז ס"ל דרוחא אתה שבת וא"כ
הלכה כר"ז כיון דר"ג וב"ד סברי כותיה . ועוד קול כסתם
משנה דמנחות דנקצר ביום כשר והגם דאיכא סתמא אחרינא
דמגי' דנקצר ביום פסול עכ"ל אוליכין בתר סתמא בתרא דמנחו'
דמוכרח דהר"ב רבי מסך סתמא דמגי' ואף שסתו' כתבו
במגיל' דסתמא דסכא עריפא דקתני ליה כהדי הלכת' פסיקתא
דדינא דבריהם ז"ל סם למאי דאמר ר"ז במנחות אורי דלפוסהך
סוביא מצינן למימר דהלכתא כהך סתמא דמגיל' דנקצר ביום
פסול אבל למאי דכתיבנא מסא דרב אשי אודא לה קושייתם
ומטעמא דכתיבנא דהלכתא כסתם מתני' דמנחות וכו' זעזע
שהאריך סדבה ולכסוף כתב א"כ נתחייב לומר דלאו סא כהא
תליא ואת"ל דראב"ש סבר דהא כהא תליא אנן לא קול הכי לס'
רב אשי ואס"כ אי הוה ר"ז מטיק כר"א דר"ג וב"ד כר"ז ס"ל לא
סוס אמר סבי וסדכרים כנתינתן מסיני עכ"ל :

ולרירי

מכשירי מירה פרק ב' ו

ובנימול כיוס ז' צריך להטיף ד"כ אם חל בחול אכל אין לחלל עליו את השבת והסכמת סכ"ח והרש"ך והט"ז רבין נימול ליל ח' בין נימול יום ז' דצריך להטיף מחנו ד"כ בחול ואינו דוחה שבת ואנו אין לנו לא דעת מרן כבז' דכסניהם א"צ להטיף ד"כ אפי' בחול:

ה דיין ב' חולה אין מליץ אותו עד שיבריא וממתינים לו מעת שנתרפא מחלייו ז' ימים מעת לעת ואז מליץ אותו כד"א שחלצתו חמה וכיוצא בו שהוא חולי שבכל הגוף אכל אם חלה בא' מאבריו כגון שכאבו לו עיניו כאב מעט וכיוצא בזה ממתינים לו עד שיבריא ולאחר שיבריא מליץ אותו מיר' הגהה אכל כאבו לו עיניו כאב גדול הוי כחולי שבכל הגוף:

ו ממתינים לו וכו' דמשום צער וחולי כל שהוא משהין אותו למול עד שיבריא כרי שלא לכא לירי סכנה וכ"כ הגאון דכל תיכונק שהוא מצטער בין מחמת חולי בין משום דבר אחר אין מוהליץ אותו עד שיבריא וז"ל העיטור כך ראיתי לגאון כל תיכונק שהוא מצטער או כחש בעצמו ממתינים לו עד שיבריא מרן כבז':

ז כאב גדול וכו' נראה דהיינו באופן שנתבאר בא"ח סי' שכ"ח ס"ט וכ"מ כבז' ע"ש ובראיה שהביא ע"כ הרש"ך וסם נאמר חמש בעיניו או בצניו אחת ויש בו ציר או שהיו שותות מחנו דמעוץ מחמת הכאב או שהיה שותת דם או שהיה בו רירא ותחילת אוכלא פי' תחילת חולי מחלליץ עליו את השבת ע"כ:

ח בחולי שבכל הגוף וכו' דשורייקי דעינא בליבא תלו כז':

מבשירי מילה פרק א'

דחי שבת נומהליה יוס' ולא לירחי שבת אלא היכא שנימול
כלילה דהוא ג"כ שבת היכי נימא נומהליה כלילה ולא לירחי
שבת . א"כ מהש"ס ליכא לאוכחי דנימול כלילה פסול כריעכר
שוב מצאתי להרב ראשון לביון ז"ל שכ"כ להדיא וז"ל אלא דבאמת
אם מלו כליל ח' אין לנו הכרח לחייבו להטיף ממנו דם ביום כיון
דנש ליל שבת כשבת ליכא תמה להוכיח א' תימא למה מחללין
שבת ומצינו למימר דאין צריך להטיף ע"כ . וראיתי בס' באר
היטב שכתב משם הרש"ך וז"ל אבל אם מל כלילה לא יצא אפי'
דיעכר ז"ל דצריך להטיף וכו' אפי' בשבת ע"כ וכ"כ בס' לחם
הפנים ז"ל דלהרש"ך שהוא עיקר עפ"י הדין הוה נר' אפי' בשבת
ע"כ . ולא ידעתי מהיכא משמע להו דאפי' בשבת צריך להטיף
דאדרבא מכואר כדבריו דלא ניתנה שבת לירחות לא על מצות
מילה תמש ולא על הטפת דם ברית . איברא שהב"ח והט"ז
ז"ל הכינו ברעת מור"ם ז"ל דאם מל כלילה צריך לחזור ולהטיף
ממנו דם ברית אפי' בשבת ולע"ר אינו מוכרח ברעת מור"ם ז"ל
:מו שמצינו שפסק מרן לקמן בס' רס"ו דנולר כשהוא מהול
דצריך להטיף ממנו ד"כ ואינו רוחה שבת ולא הגיה שם מור"ם
כלום ש"כ לא שנא דאף דצריך להטיף ממנו ד"כ אבל אינו רוחה
את השבת דשבת לא ניתנה לירחות על הטפת ד"כ וזה מוסכם
בהש"ס :

קצרון של דברים דלרעת מרן בב' בין בנימול כלילה בין
בנימול תוך ח' אין צריך לחזור ולהטיף ממנו ד"כ
ולרעת מור"ם בהגהה בנימול כלילה צריך להטיף ממנו ד"כ
ובנימול תוך ח' ביום אין צריך להטיף ממנו ד"כ . וכפי מה
שהכינו הב"ח והט"ז ז"ל ברעת מור"ם דבנימול כלילה אף כשב'
מטיפין ממנו ד"כ ואכן יר צניי לא ברורא לן כ"כ וסר"כ ראשון
לביון ז"ל העלה דבנימול כליל ח' יצא ואין צריך להטפת ד"כ
ובנימול

מבשירי מילה פרק ב' ז

שכתב ואין כן מנהגינו אלא מלין אחר התפילה כשאר הימים
ע"כ • ומנהגינו כדברי חרן אל ואף כשאר השנה בשבת וי"ט
מלין בין שחרית לחוסף כשהמילה בבית הכנסת :

יב אם הל מילה כפורים קורין את המילה ואח"ך מלין הרב
תה"ד סי' רס"ו וכך היא הסכמת הרפ"ח והרב של"ג
ומהר"א בר"ו וכ"ן עיקר ודלא כמור"ם כהנאה ועיין למוס"ר
בר' בספרו הכסיר בית רינו של שלמה ח' א"ח סי' כ"א :

יג כ' תימוקות שזרמנו ביום א' למול וא' היה מילה בזמנם
וא' היה מילה שלא בזמנה שלא היה כריח תימוק שמילתו
בזמנה קודם שמילתו רוחה שבת מש"כ מילה שלא בזמנה ואם
נודמן שהביאו לכה"כ תימוק שאין זמנו קבוע מלין אותו ואין
צריכין להמתין על זה שזמנו קביע אעפ"י שאם היו ב' לפנינו
היה חודם תשו' הרב יר' ליאו סי' מ"א :

יד ג' כנים לפנינו למול ביום א' תימוק ישראל שלא נימול
בזמנו לפי שהיה חולה ועכשיו כבר הכריח ואכיו שואל
מן המוהל למולו מיר • ויש עוד כאן בר' שבא להתגייר ורוצה
למול • עוד בא עמחם כעה"כ א' שנולה לו עכר יליד בית
סנימול לח' ושואל למולו ואין כאן אלא מוהל א' והם רחוקים זה
מזה וא"א לעשות ג' ביום א' איזה קודם מהרד"פ כתב דיראם
דמילת היליד בית קדים להנהו תרתי ל"מ למילת סגר דפשיטא
כיון שאינו מחוייב בדבר בשום מצוה עדיין כ"ן שלא מל ומכל
אלא אפי' למילת ישראל שלא בזמנה בר' שיט' להדין קדימם •
והיכא דיכול לעשותן ביום א' אם ישדין קדימם לחד מנייהו
כתב דמי שקראו א' הוא זוכה תחילתו והוי כמי שפגע במצוה
דאין רשאי לעבור סמינא ושייך בזה אין מעבירין • ומפרקי' כת'
דמילת סגר קודם לכלן ואירך תרתי אם יוכלו לעשותן בו ביום
יליד בית קדים ואם דומה אותם עד למחר ישראל קדים והרב

מבשירי מילה פרק ב'

ט כתב הרשב"ץ בהשו"ח"א סי' כ"א הכיאו מרן בכרך
הבית סי' רס"ח דאסור למול הגר ביום ה' כדי שלא יבא
יום ג' למילה בשבת וינטרכו לחלל עליו יום שבת וכן תינזק
שחלה ונתרפא יום ה' בשבת ממתנינים לו עד למחר ע"כ .
ונראה דהדין דין אמת דנהי דהאידינא אין רוחנין מ"מ כיון דיום
ג' הוא בשבת והוא בסכנה שחא יבואו לחלל את השבת והו"ל
כמי שעושה מקמי שבתא דבר שיבא לחלול שבת אין מלין בה'
שחא ינטרך לחלל שבת כאינן דבר שהוא יום ג' והוא בסכנה -
וה"ה שאין למולו ביום הששי למ"ד דכל הג' ימים בסכנה
ונקטינן להחמיר שאין למולו ביום ה' וביום הו' כמחנה שכתב
סכנה ג' ע"כ הרב פאר דורינן בספרו הנחמד כרכו' וכן התנהג
פה טובה זעא :

יוד אם דין זה דמילה שאינה בזמנה דאינו כימול ביום ה' ויום
ו' אם נהג ג' כ' כבן שפחה שנולד בבית ישראל או אינו
מהג' וכימול בזמנו אפי' אם נולד ביום ה' או ביום ו' . אם טבלה
האם לשם שפחת ישראל והרי היא טמאה לידה לא תיבצי לך
שכימול לח' אלא אפי' לא טבלה האם לשם שפחת ישראל דאיכא
פלוגתא דתנאי טפי עדיף למול ביום ח' מלמול ביום אחר דיום
ח' הוא מדאורייתא הרב החכי"ב בתשובות הגרפסות מחדש חזר
סי' רכ"ד :

יא תינזק בכור שחלה ולא נתרפא עד יום ל"א ובא האב
למולו ולפרותו ביום א' יש להקדים מצות המילה למצות
ספריון שאלמלא מילה אין חיוב למצות פריון . הראב"ח סי' ע"ט
וה"ה והוא הטעם למילה ותקיעת שופר דמצות מילה קודמת
לתקיעת שופר שאם אין מילה אין תקיעת שופר בעולם שנאמר
אם לא בריתי וכו' בנימין ואב הכיאו הרב המו' מהר"ח א' ה"ו .
וכ' פ' מרן בה' ר"ה סי' תקפ"ד . ועיין להר"ב שלחן גבוה
שכתב

מבשירי מירה פרק ב' ח

קצת לפ"כ שהן ב' נירין דאל"כ הו"ל למימר שפורעין את ב'
ולא הרגיש זה ברש"ז דפ"כ עיקר וז"ע עכ"ל . הנה מ"ש דפ"א
עיקר דסתם ואח"ך מחלוקת הלכה כסתם אין זה מדוקדק
דארכא ק"ל סתם ואח"ך מחלוקת אין הלכה כסתם ועוד דכלל
זה נאמר במשנה או בכרייתא ואיכא מ"ר אף בדברי הפוסקים
ז"ל אבל בדברי רש"ז ז"ל לא מצינו . ומ"ש וק"ל שהוא פי' לעיל גבי
מתני' דקתני מוהלין וכו' ער אלמא כל התינוקות יש להם ב'
עורות וכו' וא"כ איך פי' דמי שיש לו ב' ערלות' דהיי' ב' עורות
זע"ו והלא כל התינוקו' יש להם כן ואיך נחלקו אם מחללין עליו
את השבת פשיטא שמחללין . לע"ר אחריהם"ר לא כתבון יפה
בהכנת דברי רש"ז ז"ל דלפע"ר מ"ש רש"ז ב' עורות זע"ו היי' לכך
מעור הערלה יש ב' עורות שמכסין בשר העטרה שאחר שפורע
עור האחד עדיין בשר העטרה מכוסה כעור אחד וצריך לפרוע
עור הב' ער שיתבלה בשר העטרה וזה ברור לע"ר והכי ריוקני
דברי מרן בכ"מ שכתב דאל"כ הו"ל שפורעין את ב' ואלו כפי
הכנת הרב לא הו"ל שפורעין את סתיהן אלא אחד בחתיכה
וא' בפריעה . וכ"ן שהבין הר"כ פנים מאירות ח"כ סי' ל"ר
הביאו מהרמ"א נר"ו בכרכו' ח' א"ח סי' ט"א ז"ל פי' ב' עורות
והעולם נכשלים וראוי להזמירם למוהלים כשרואים ב' עורות
זע"ו שלא יפרעו עור בשבת ע"כ והיי' שאחר טעמו פריעה
ועדיין ראש הגיר מכוסה כעור אחר שלא יפרעו עור וז"כ :

טומטום שנקרע וגמזא וכד ונקרע ביום ח' ללירתו נימול
מיר דלא חשבינן ליה ח' ימים מטעת קריעה אלא
מטעת לירא כך פשוט בפר' הערל . רי"ו הביאו מרן
בכ"י :

יט דיין ג' כולר בין השמשות מוכין לו מהלילה ונימול
לט' שהוא ספק ח' ואם הוציא ראשו ח'ן
לפרודור

מבשירי מילה פרק ב'

דוד פארדו ז"ל העלה רבין אי מני למעכד כולהו בחד יומא בין
 אי לא מני למעכד אלא חדא האידנא ואחרוני למחר מדינא אית
 לאקדומי מילת ברי ישראל תחילה ואחריו מילת היליד בית
 ואחריו מילת הגר ואי הוה הענין דלא אתו כחדא מי שכל א'
 צריך להקדימו ולאחר האחריו משום דאין מעבירין על המצות
 כזו שלא פשע אבי התינוק שלא נתרפא עד עתה אבל אם פשע
 אבי התינוק אי לא מני למעכד תרווייהו בחד יומא ירחם בר
 ישראל כדי שיזכה היליד בית בזמנו ע"כ הרכיב מכתם לרוד
 בתשובותיו סי' מ"ד ומ"ה ומ"ו:

טו דין ג' אנדרוניום ומי שיט לו ב' ערלות ויוצא
 דופן נימולים לח':

טז אנדרוניום וכו' פי' שיט לו זכרות ונקבות ומי שיט לו ב'
 ערלות פרטי' ז"ל ב' עורות זה על זה ואמרי לה ב' גידין
 ויוצא דופן שנקרעה אמו:

יז ומי שיט לו ב' ערלות וכו' ראיתי כס' שלחן גבוה שכתב
 על דברי רש"י ז"ל לכאורה משמ' דפי' א' נר' לרש"י עיקר
 דעתם ואח"ך מחלוקת הלכה כסתם ועוד מדלא קאמר אחר פי'
 ב' וכן עיקר. וק"ל דהוא פי' לעיגל מיניה גבי מתני' דקתני
 מוהלין ופורעין כשכת' ז"ל מוהלין חות כין את הערלה ופורעין
 את העור המכסה את ראש הניד אלמא כל התינוקות יש להם
 ב' עורות אחד שחות כין וא' שפורעין וקורעין כנפודן ועינינו
 הרואות שכן הוא א"כ היכי פי' בפ"א דמי שיט לו ב' ערלות
 דהיינו ב' עורות ועז' והלא כל התינוקות יש להם כן ואיך נחלקו
 האמוראים אם מחללין עליו את השכת פשיטא דמחללין כיון
 שכל התינוקות יש להם כן ולפי' ב' שהן ב' גידין ניחא ותמהני
 מרכיבו שכתב בכ"מ פ"א דמילה גבי דין זה לשון רש"י זה וכתב
 שהרמב"ם שכתב ומי שיט לו ב' ערלות מלין את ב' בח' שנוטס

קצת

מכשירי מילה פרק ב' ט

כה כוכבים קטנים מאד וכו' דוקא משום שהן קטנים מאד
אין לסמוך עליהם למול בשבת אכל כוכבים
בנוניים בסעיף שאחז' יש לסמוך עליהם למול אפי' בשבת
הרש"ך וכ"הת"א בסי' תקס"ב גבי תענית וז"ל ג' כוכבים
בנוניים אכל קטני' לא מהני עכ"ל וכתב הרפ"ח ז"ל על הרש"ך
בליקוטי ז"ר ז"ל ואין לרבדיו טעם ראי מהנו כוכבים בנוניים
ב"ש קטנים וכדאיתא בפר' ב"מ אלא דשאני הכא שהים
הרקיע מזהיר ומשו"ה איכא ספיקא ודוק עכ"ל . וכודאי
גם על הת"א יעבור התימא של הרפ"ח וכ"כ הרב הגדול
מהר"ח"א נר"ן בס' ברכו' ותי' הרב נר"ן בשם הרב מחבריו דיש
חילוק בין קטנים לקטנים דכוכבים הבנוניים בתחילה נראין
קטנים ובהחשך עוד נראים בנוניים ואח"ך יוצאים כוכבים
קטנים אחרים ומ"ש הרש"ך והת"א דקטנים לא מהני היינו
הבנוניים בתחילת יציאתן שמראין קטנים ומ"ש בסי' רל"ה היינו
קטנים היוצאים אחר הבנוניים ע"כ יעוט וכבר קדמו בזה
זר"ב מנחת כהן ז"ל במבוא השמש מ"ב פ"ה וכ"כ הר"ב סלחן

גבוה:

בו דין וה' אם לאתתר במהוציא הולך ראשו חוצ
לפרוודור נראו ג' כוכבים בנוניים יש לסמוך

צליהם שהוא לילה אפי' הוא למחר שבת אכל אם שהו אח"ך
וס לפי השינוי נראה להם שהיה יום בהוצאת הראש אין להם לא
מה שעניניהם רואות ויהיה נימול לח' אפי' יארע בשבת :

זו דין ו' אין דבר זה תלוי בתפילה אם התפללו
מכעז' לא להקל ולא להחמיר :

ח' וכתב הרב הלבוש כנון שכבר התפללו הקהל תפילת
ערבית בעוד יום ועשאוהו לילה בתפילתם ונולד אח"ך
צדין יום הוא התפילה אינם מעלה ואינה תורדת לא להקל ולא

להחמיר

2

1

א

ב

מכשירי מירה פרק א'

לפרודור מבע' או ששמו אותו בוכה אפי' נולד אחר כמה ימים
מונין לו ח' ימים מיום שיצא ראשו או מיום ששמו אותו בוכה
הנהגה ויא' רוקא בסתם אבל אם אמו אומרת דהתינוק היה מונח
בכונה כמו בשאר פעמים ולא היה לה חבלי לידה כלל אעפ"י
ששמו אותו בוכה מונין לו מיום הלידה דאעג"כ דלא שכיח
שבכה בלא הוצאת הראש חוץ לפרודור מ"מ האם נאמנת לומר
שהיה מונח כשאר פעמים וככה :

ך מונין לו מהלילה וכו' הטעם דספק מילת מאחרין ולא
מקדימין לפי שבתוך ח' אינו מצוה ולאחר ח' מצוה תוספתא
הביאה מרן ככו' :

כא הוציא ראשו לפרודור בית סרחם ולא נולד אלא לח' ימים
מלין אותו חיד כי חשבינן כנולד מיום שהוציא ראשו
רי"ן :

כב או ששמו אותו בוכה וכו' וה"ה עשה שום מעשה כפיו
דלעולם כשהוא כחעי אמו פיו סתום רי"ן ד"ח :

כג ויא' רוקא בסתם וכו' לפק"ד ק' למה פתכו בלשון י"א
דהמעין בדברי הטור ומרן כשה"ט סי' קצ"ד שכתבו
היתה מקשה לילד ושמו קולו של הולד. וכמה שכתב שם הכ"ח
דלמה כתב הטור היתה מקשה לילד והדואה יראה שדכרין
מוכרחין בעיניו יראה דאף תרן אל מודה דאם האם אומרת שלא
היה לה חבלי לידה מונין לו מיום הלידה ולא היה לו למוד"ם
לכתבו בלשון י"א ומהתימה על הכ"ח שלא העיר בזה :

כד דיין ד' אם נולד כשהיו נראין ברקיע כוכבים
קטנים מאד יש לסמוך על הכוכבים לספק
למול למחרת כיון שלא היה לא שכת ולא י"ט ואעפ"י שהיה
סרקיע מוסיף כעין אורה של יום :

מכשירי מירה פרק ג' ג'

סיפר מעשה שהיה ואפי' אם לא מתו א' וכ' וראה אותו ארום
לא היה מלו והיינו מאי דתייתו בגמ' ראייה מדר"ן . ומשמע
ג"כ דר"ן אף אם לא היה רואה אותו ארום או ירוק לא היה מלו
ביון שמתו אחיו א' וב' דס"ל בתריהו חזקה כרבי וכ"כ התו'
בפרק אלו טריפות דמ' ע"כ אלא היי' מאי דאקנייא ליה מה
שראהו ארום דאז א"ל המתיוני לו עד שיכלע דמו וזכך שיכלע
דמו תמול אותו ואלו לא היה רואהו ארום היה צריך להמתין לו
עד שיגדל ויתחזק כמו בת"ש הר"מ והטור ז"ל . וכוס סרס
תלונת הר"כ מעשה רוקת מעל הרמב"ם ז"ל כפ"א מה' מילס
ואין ספק דעליס רב מיניס מדברי התו' דחולין ועיין להר"כ
חדושי הלכות שם :

ה' עד שיפול בו דמו וכו' כתב בס' שלחן נבוכה ז"ל עמ"ש רש"י
הנצתי בו ולא היה בו דם ברית תרתי לגריעותא חדא דאז
מסיל ליה לא נפיק מיני' דמא והטפת ד"כ מצוה כדכתי' גם את
בדם בריתך ועוד דמסוכן הוא מטום חולשא שלא נפל בו עדיון
דם . כתב ז"ל במלמד מדברי רש"י ז"ל דיש הפרש רב בין ירוק
לארום דירוק אם עבר ומל אצתו אפי' אם בעשה כוונתו לחי לפולס
לא קיים בו מצו' ברית מילה כיון שלא יצא ממנו דם וצריך לחזור
להטיף ממנו דם ברית כשיפול בו דמו ולא עדיף מחסול
כדלקמן ס"ד הכל בסומק כה"ג אין צריך להטיף ממנו ד"כ
כשיכלע דמו דקא כ"ש שיצא ממנו דם כשופע כיון שעדיין סיס
דמו בין עור לבשר עכ"ל :

דין ב' אשם שמלה בנה א' ומת מחמת מילס
שהכשילה כחו ומלה גם הכ' ומת מחמת מילס
דרי החזקה שכניה מתים מחמת מילה ל"ש מבעל א' או מכ'
לא תמול הנ' אלא תמתין לו עד שיגדל ויתחזק כמו . וה"ס אם
איס' א' מל בנו א' וב' ומתו מחמת מילה לא יתול הנ' בין סיו לו

מכשירי מילה פרק ב'

להחמיר רק ביציאת הכוכבים תלה רחמנא רביום כתיב ע"כ :

פרק ג'

ילד שהוא אדום או ירוק ומי שבניו מתים
טחמת מילה

א דין א' קטן שהוא ירוק סי' שלא נפל בו דמו ואין
מלין אותו עד שיפול בו דמו שיחזור מראשו
כמראה שאר הקטנים - ואם נמצא אדום סי' שלא נבלע הדם
באבריו אלא בין עור לבשר ואין מלין אותו עד שיבלע בו דמו
וצריך ליושר מאד באו הדברים שאין מלין ולר' שי' כו' חשש חולי
דמבנת נפשות דוחה את הכל שאפשר לו למוול לאחר זמן ואין
אפשר לסחזיר בפש אחת מישראל לעולם :

ב קטן שהוא ירוק וכו' משמ' מדברי הרמב"ם בפ"א ראפי' לא
נמצא ירוק או אדום אלא ביום הח' וכו' ביום חזר מראשו
כמראה הקטנים הכריאים מלין אותו מפני שזה חולי
וכשעבר החולי מלין אותו מיד ע"כ הרב"ח :

ג שלא נפל בו דמו וכו' פי' שלא התאסף והיה בו דם עדיין
כל זרבו לא חכפנים ולא בחוץ דאלו היה בודם בחוץ ולא
נכנס בפנים זקו שכתב אח"ך או שהיה אדום ע"כ הרב
פרישה :

ד ומשמע לי דבאדום או ירוק אפי' בפעם א' שנמצא כן אין
מלין אותו והיי' תימרא ראב"י דאל"ל אם וכו' ותכף שיחזור
למראיו מלין אותו מיד כמ"ס הרב"ח ורבי נתן בני הכי"ס ל'
ומ"ס כנ"מ שחלה א' ומת ב' ומת ג' הכיאתו לפני אמרתי לה
המתיני לאן תסוס דתלה ב' ומתו הוא דא"ל המתיני אלא ר"ס

סיפר

מבשירי מילה פרק ג' יא

ועין רואה למחר עייאש כספרו לחס יאודה כפכ"א תה' איסורי ביאה עת"ש הרמב"ם ז"ל והוא שהחוקו ג"פ כת' ז"ל בנמ' נד' רשא דכעי' תלתא זימני הוא איבא דרשב"ג במילה גבי אחיות מחזיקות ועיון רק"ל כרבי במילה ונישואין ממילא הו"ל לפסוק דסני בתרי זימני עכ"ל ולע"ר דכרי תמוהים דהא רבא הוא דאמר והוא דאתחוק ג' זימני ורבא ס"ל כרבי דכתרי זימני הויא חוקה וכודאי מוכרח לומר דהסיא דכפין אף רבי מודה דלא מתחוק אלא בתלתא וכן פסקו כל הפו' הר"ף והרא"ש והסו"ר ומרן כשה"ט באה"ע סי' כ' ופסקו כרבי דכתרי הויא חוקה בנישואין וקטלנית וכן בא הדבר מפורט להדיא בדברי הנו"ז והוא דאתחוק אע"פ דרבא כרבי ס"ל בתרי זימני שאני הכא דאפי' רבי מודה שאין לחוש במשפחה פחות מתלתא זימני . ומאי דתריץ יתיב הרב ז"ל דהטעם דפסקו בהנך כרבי מטום דספק נפשות הוא א"כ הך דכפין ומצורעין דליכא לא חשש חולי פסקינן כרשב"ג ע"כ . הרואה יראה למחרס"ל ב"שש פרק הכע"י כתב דמשפחת ומצורעין נמי ספק נפשות הוא ע"ע :

יוד איש ואשה שמתו כ' בנייהם מחמת מילה ונתגרשו ונישאו לאחרים בין האיש שנוצר לו כן מאשה אחרת בין האשה שנוצר לה כן מאיש אחר לא ימולו הבנים עד יגדלו ויתחוקו הרב שבות יעקב כראשון סי' ע"ט הכיאו מהרש"א נר"ו :

יא ולא תמול הב' וכו' ואם מלס אותו עתידה ליתן את הדין ס' חסידים סי' תע"ח :

יב **דין ג'** וה"ה אם אשה מלס בנה ומת מחמת מילס וגם אחותה מלס בנה ומת מחמת מילס גם שאר האחיות לא ימלו בניהם לא ימתיו

מבשירי מילה פרק ב'

מאשה א' או מב' הנחה וז' וס"ל דלא שייך רק באשה ונראה
דספק נפשות להקל:

ז אשה שמלה בנה וכו' ומשמע ודאי דאפי' ברלית בו שום חולי
עסקינן ומשום דאיכא משפחה דרפו דמז' דאי אית ביה שום
חולי מאי ארייא ג' אפי' הוא א' נמי · מרן כב' :

ח שמלה בנה א' וכו' אינו ר"ל שמלה היא בעצמה לא שנתנה
לחול ובנתינה זו לחולו הכשילה כחור ר"ל שלא סיה בו שום
חולי בטעת מילה רק שנכשל בכחו · הרב הפרישה וזו היא
שקשה מ"ש הרש"ך ז"ל שהכשילה כחו כלו' שנראה שהמילה
הכשילה כחו ודלא כפרישה שפי' שהאשה הכחישה כחו ע"כ כי
לא פורש כלום בדברי הפרישה שהאשה הכחישה כחו ואם מאחר
ובנתינתה זו לחולו הכחישה כחו ודאי כונתו לומר על ידי
המילה:

ט ולא תחול סג' וכו' הרב הפורסם מהרש"א נר"ו מקשה
אקשהייתא כיון דרבי יוחנן ס"ל דהלכה כסתם משנה וסתם
לן תנא בנשואין כרבי ומשם אנו למדין למילה במ"ש הרז"ף
והרא"ש ז"ל א"כ איך את"ר יוחנן בג' לכי ומולי · וכן אמרי'
מעשה בר' אחיות וכו' כיון דהלכה כסתם משנה וסתם לן תנא
כרבי הו"ל להחמיר במילה דספק נפשות להקל ובג' לא תחול
גדחק טובא הרב נר' בישוב קושיא זו ואנכי העבר בהורמכותי'
דמנ"ר סלח נא אנכי מבקש כיון דמר ניהו נופי' רוח"ק הופיעה
בכית מדרשו מדברי הרשב"א ז"ל בחי' ליבמות דאחיות לא
מחזיקות אלא בתלתא זימני דהרוש הוא אבל אנפשיה בתרי
זימני הויא חוקה ורבא אמר כן אפי' לרעת רבי א"כ דברי רבי
קטנן עולם זיוונן יפה אף דס"ל הלכה כסת"מ ס"ל דאחיות לא
מחזיקות אלא בתלתא :

מכשירי מירה פרק ג' יב

ורואין ונוהרין היאך מלין אותו ומתנינים לו שרכה ואין חוששי ליום ה' שלא יביאנהו לירי סכנה :

יז צריך להסיף וכו' ואין מצרכין על המילה לא א"כ נראית לו ערלה כבושה סור - וכתב הרב"ח דהא אם היה ודאי ערלה כבושה רוחה את השבת א"כ עכשיו דאינו ודאי אלא נראית וקרוכ לו דאי שהיא ערלה כבושה אע"ג דאינה רוחה שבת מ"מ צריך לכרך על הטפת דם ברית . הרש"ך :

חי וכן הוא במהר"ל שעשה מעשה כנולד מחול ולא כרכו על המילה והסתיפו ממנו מעט דם כנפורה ד"מ . אבל הרב הפרישה כתב ז"ל למכרקה יפה יפה בידים ובמראית עניים ולא בפרזלא דלא לעיין ליה זמ דהטפת ד"כ לא יעשה בפרזלא דמעיק ליה אלא יעשה חריץ דנפורה או בקוץ ויסיף ממנו ד"כ . ול"כ לי אלא אכדיקה קאי שיש שנולד מחול בודקין אותו אם לא נמצא לו ערלה כבושה או שאר שום יתר ועז' אמר שהאי בדיקה תהיה בנחת בידים ובמראית עניים ולא בפרזלא גם עז' סיים וכתב אח"ך ורואין ונוהרין היאך מלין ע"פ והביאו דבריו הרש"ך והרט"ז משמ' דהכי ס"ל :

יט למכרקה יפה יפה וכו' דשמא ערלה כבושה היא פי' העור נדבק בכשר - הרב פרישה :

כ היאך מלין וכו' ובזמן הזה לא ראינו תינוק שנולד מחול מכל וכל אלא חצי מחול דהיינו ראש העטרה הגולה וההקיף מכוסה ואותו העור אנו חותכין אותו טכעת עגול ומכרכין עליו כדרך שאר תינוקות דלא גרע מציצין המעכבין את המילה בדלקמן סי' רס"ד ס"ה . הרב שלחן גבוה :

כא נולד מחול וכו' אין לאכיו לכרך לא ברכת להכניסו ולא ברכת שהחיינו הרב החסיד מהר"ר יעקב מולכו בתשובותיו כו' סי' מ"ח סביאו הרב המופלא מהר"א א"ר"ו :

מכשירי מירה פרק ג'

ער שיגדלו ויתחזק כחם :

יב מלה בנה וכו' ונר' דהיי' מת"ש הרא"ש בפסקיו ולא
 דוקא באשה אחת אלא אפי' באחיות נמי דאמ"ר סייא
 בר אבא אר"י מעשה זפון' וכ"כ הרב באר הגולה וכ"כ הר"ב
 מקום שמואל בחי' י"ד וכ"מ מהדרישה . אכל לפי מ"ש
 הרשב"א בחי' בפר' הכע"י וזל דרכא דאמר גבי אחיות והוא
 דאתחזק תלתא זימני אכל תרי אקראי בעלמ' הוא סתם כאחיו'
 דוקא דאחיות לא מחויקות אלא בג' זימני דארוש הוא אכל
 אנפשיה בתרי זימני הויא חזקה ע"כ כתבם גדול הדור
 מהרמ"א נר"ן וכת' ואחרי הודיע להים דבריו של גדול הרשב"א
 זל דקרי בחי' דבאחיות דוקא בתלתא זימני דארוש הוא נר'
 דוס דעת הר"י ק' והרא"ש והרמב"ם והטור ומשו"ם השמיט'
 הר"י ק' וסיעתו דין אחיות דמילה דמרין משפחת נכפין נפקא
 עכ"ל א"כ גם הרא"ש מצי סבר דאחיות לא מחויקות אלא
 בתלתא . וממוצא דבר אתה למד ללא נצרכא למ"ש המע"ר
 כפ"א תמילה ועוד שדבריו קשים לשמוע ע"ע . ולענין הלכה
 אן כדירן בתריה דמרן גרירן דגם באחיות בתרי הויא חזקה
 והשלישית לא תמול כיון שהוא ספק סכנה :

יד אם כחשפה א' שלש נשים מתו בניהם הא' מחמת מילה
 שאר המשפחה ואינהו נינהו לא ימלו בניהם עד אשר
 יגדלו כדמוכח מט"ם פר' הכע"י הרב המפורס' מהרמ"א
 נר"ן :

טו ס"ה באחים ובאב ובבנו ובן בנו שהוחזקו למות בניהם
 דיאז הכיאו השם"ג פר' ר"א דמילה . סרב הכו' :

טז דין ד' מולר כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם
 ברית ומיהו כנח' וצריכא חילתא למברקס
 יפה יפה בידים וכמראית עינים ולא בפרזל לא לעייקא ליה
 ורואין

מבשירי מילה פרק ג' יג

מקומות ע"כ הריב"ט סי' צ"ה. וכתב הרב החב"ב ז"ל אהר
המאסף ופה תירויא יע"א מנהג פשוט כדברי הגאון ואיני זוכר
בכרור בקושט' ה"אך היו נוהגים וחושבני שראיתי פעם ופעמי'
כדברי הגאון והר"ט הלוי בתשו' ח"א סי' י"ד חוק דברי הגאון
הרבה ע"כ :

בש ואסור לחול לבני וכו' כתב הרב הלכוט ז"ל הטעם כיון
ראין כוונתו להתנייר למה נסיר חרפתו ממנו ולסחתימו
בחזותם ברית קדש ע"כ וכתב עליו הרש"ך ז"ל וא"א לומר כן
דבנת' מוכח דלא אסיר אלא משום רפואה הא לא"ה ליכא
איסורא משום חילה ושרי אפי' שלא לשם גירות כגון בשכר
וכה"ג וכ"כ המחבר לקמן סי' רס"ח וכו' וכ"מ בריו' נופיה וכו'
ע"ט ובאגהת ד"מ השיב על הרש"ך ז"ל וז"ע לריכא דא"כ לתם
ליה לריו' לכתוב זה בשם הגאונים הלא ת"ע הוא ע"ע והכי
קשיתיה להרב ראשון לביון שם דק"ט ע"ד וניחא ליה דפשיטא
בין ריו' והגאונים ומרן ז"ל לא נתכונו אלא לאסור לחול בלא
רפואה ומאי דקשה מהש"ס דהול"ל לאפוקי שלא לשם גירות
דלא ז"ל דתלמו' אשמעי' חידושא דלשם גירות שרי אף אי אית
ביה מורכ' והכי דייקי דברי הרמב"ם ז"ל שכת' ז"ל והגם דנעשי'
מזנה כרפואה זו כיון דלא כיון למזנה דוק מינה אם נתכוון
למזנה גם דאיכא רפואה שרי זעוע' ולע"ד קצת קשה אדרדייק
מריטא לידוק מסיפא דיותר מפורש שכת' לפיכך אם נתכוון
הכותי למילה מותר לישראל לחול אותו ע"כ והיי' אף ראית ליה
מודנא וכ"כ מרן בכ"מ ז"ל וז"ש לפיכך וכו' כלו' אע"ג ראית ליה
מודנא ע"ט. והר"ט ז"ל טעמא טעים לאסור לחול שלא לשם
גירות כיון דאמרי' דאברהם אבינו עומד ומבחיץ מי סוא שניחול
שאינו מניחו לגסינס וזה שמל את סגוי מבטל סימן סמילס
בישראל ע"כ וקר"ב ראשון לביון פגם את טעמו ע"ע באופן
לחול

מכשירי מילה פרק ג'

כב אם הוא ספק אם מכוסה רוב העטרה נמי אין מכרכין
הרב מהר"י מולכו כתשו' כ"י הנו' :

כג **דין ה'** תינוק שמת קודם שיגיע להיות בן ח'
מלין אותו על קברו בצור או בקנה ואין
מכרכין על המילה אבל משימי' לו שם לזכר שירחמוהו מן השמי'
ויחיה בתחית המתים . הגסה ואין עושין כן אפי' ביט' ב'
של גליות ראסור לקבור ביט' הנפלים ראפי' לטלטלו אסור ואסור
למול גר שלא לשם גירות אפי' בחול :

כד קודם שיגיע וכו' כלו' קודם שנימול וה"ה הגיע לבן ח'
אלא שלא נימול בחייו מחמת איזה סיבה. הרש"ך :

כה מלין אותו על קברו וכו' להסיר חרפתו ממנו שלא יקבר
בערלתו כי חרפה היא לו . ובהג"מ פ"א דמילה כתבו
שמה שנהגו להסיר ערלת הנפלים בצרור ואכן הוא משום תקנת
הפושעים ראמרי' בב"ר מעביר הערלה מן הקטנים שמתו
ולא מלו וכותבה על פושעי ישראל . ורבי' בחיי כתב דמאחר
שגסינס פעה פיה לכלי חק למי שאינו נימול על כן נהגו כל
ישראל לנער המת שלא הגיע ימיו למצות מילה שמוהלין אותו
בקבר ואפשר שזהו ג"כ כוונת הגאון . משה משה סי' כ"ה :
כו ראסור לקבור הנפלים וכו' מירי כנפל וראי ראל"כ
קוברין אותו ביט' כמ"ש בס"ט . הרב מגן אברהם
בא"ח סי' תקכ"ו ע"ט :

כז ואין עושין כן ביט' ש"ג וכו' אבל מבין שלשים ומעלה
שמת אכלין עליו מס ירין ערלתו ביט' של גליות מהר"ש
הלוי בתשו' חא"ח סי' יד הרב החב"י :

כח מה שמצאת למול המת תוך ו' ללידה הרמב"ן ז"ל כתב
זה בשם רב נחשון גאון ז"ל בס' תורת האדם אבל אני לא
ראיתי מעולם מי שנהג כן בברצלונו בפני רכותי ולא בשאר
מקומות

מבשירי מילה פרק ד יד

אנשים חכמים ובקיאים כדבר כרי שלא יבואו לקלקל ח"ו .
השני שאם באולי ירצו לעשו' המצוה על ידי אחרים כי לא יאמינו
את עצמם יהיה על ידי אנשים שכבר נטלו רשות מכ"ד והניעו
לשנים אשר בהן חפץ זכות זה תלוי ועומד . הג' שבהגיע תור
קצבת השנים לא יהיו בכלל המוחזקין והמומחין שאלו בני
הרכה או עבדים עד שיתנו להם כ"ד רשות ושרי הם לבני
אחרים כשאר כל אדם . הרב החכ"ב :

ה קודם לכלם וכו' עיין מ"ש הר"ב שלחן גבוה כדעת הרש"ך
ז"ל ואין דבריו מוכרחין דהרש"ך בח"מ סי' שפ"ב כתב
והאב מוהל הנותנו הוא מבטל מ"ע גדול של מילה יעו"ש ועיין
למהרח"א נר"ו כתבו דבריו לעיל פ"א אות יב . וכתב בשל"ג
בשם הרב יר אליאז ז"ל גם המל ולא פרע כאלו לא מל ולא קיים
מצות עשה שלו לפי דעת הרש"ך ז"ל ולא ראיתי נוהגים בזה
כלל אפי' מי שמוהל בעצמו נותן הפריעה לאחר או אפכא פ"ב
וכך מנהג שאלוהיקי דאחר מוהל וא' פורע אפי' לכתחילה ואפי'
אבי סבן מוהל וכ"מ מדבריו רבי' בס"ס רמ"ו דאשר לעשות
המילה כשכת בין ב' מוהלים אמא כחול מותר וכ"ש לרברו הרב
מור"ם שם דגם כשכת עכ"ל :

וקטן וכו' ומיהו בעינן דוקא שיודע לאמן ידיו דלא גרע
משחיטה הרב"ח :

וכן נוהגין וכו' עיין מ"ש הרש"ך ז"ל על דברי מור"ם בזה
ועיין לסרב בית יעקב בתשו' מה שהליץ בעד מור"ם ז"ל :
ח דין א' מומר לכל התורה כולה או שסו' מומר לערלות
דינו כנוי :

ט מומר לכל התורה וכו' ובא"ח סי' קפ"ט ביררתי דמומר
שהוא נימול כשר למול לדעת שש"ע שפסק דאשה כשרה
למול וכו' וא"כ ס"ה דמומר לכל התורה כולה דנקר' גהול ודוקא
גבעוני

מבשירי מילה פרק ג'

דלמול את גוי שלא לשם גירות להרש"ך זל שרי ולפי מאי
דמשמע מדברי מרן סב"ז בס"ס רס"ו ומדברי מור"ם אסור וכ"כ
הלכות והגר"מ וחרט"ו וכך העלה סרב ראשון לציון ולפי דיוקן
בדברי הש"ס הכי"ס ל' להרמב"ם ומרן זל ונרא' דסבי נקטינן :

פרק ד'

מי ראוי למול

א דין א' הכל כשרים למול אפי' עבד אשה וקטן וערל
ישראל שמתו אחיו תחת מילה ואם יש ישראל

גדול שיודע למול קודם לכלם (הנהגה וז"ל דאשה לא תמול וכן
בוסגין לסדר אחר איש) אבל גוי אפי' מהול לא ימול כלל ואם מל
אין צריך לחזור ולמול פעם שנית - הנהגה וז"ל דחייבין לחזור
ולהטיף ממנו דם ברית וכן עיקר :

ב וערלה ישראל וכו' ר"ל שצריין לא נתחזק כל צרכו או ר"ל
שאחיו מתו תחת מילה אף כשהיו גדולים וכתב ה"ר הנוח
דוקא שמתו אחיו תחת מילה אבל מתכוון להפר ברית לא
סרב הפרישה :

ג ואם יש ישראל גדול וכו' נר' מדברי מהרש"ם זר סי' רל"ט
דדוקא שיודע למול כמו האחרים הא אם אינו יודע כמו
האחרים אעפ"י שיודע אינו קודם לכלם - סרב החב"ב :

ד היוכאן כ' מוהלים שוין בדיעה והא' כהן, סכהן קודם
מהרש"ם זר סי' רל"ט ובס' הזכרונות דנ"ט כתוב לא יסיה
אדם רשאי למול עד שיטול רשות מב"ד והיה נר' לשום קצבה
לשנים שער כ"ה אול שנה לא יותן רשות לשום אדם לכר האב
את בנו וסרב את עבדו וזה בתנאים ג' האחד שיעשוה בפני
אנשים

מכשירי מירה פרק ד' טו

שמילה או שמל ולא פרע המילה ינחור ישראל שמילה לח' או
לאחר שיתרפא :

טו אין חילוק וכו' ואפי' גוי יכול לחולו תוך ח' הרש"ך :

טז מיהו אם נשאר ציצין וכו' פי' דאם נשאר ציצין צריך
שינחור כהלכתו דהיי' ליטול הציצין או לפרוע אבל
היבא דלא נשאר כלום צריך להטיף דכ ברית דמילה תוך ח' אף
שהיה על יד ישראל לא חשיבא מילה כלל וכו' ותדע דהרי גם
בנימול ע"ז גוי קיימין הכא ובע"ז גוי אף להרב צריך להטיף וכו'
הרש"ך והרט"ז ז"ל כתב דאם לא נשאר ציצין אין צורך לישראל
לעשות שום דבר אח"ך כיום ח' והיי' כדיעה טפסק בש"ע
באם חל הגוי לישראל אין צריך לחזור ולמול פעם שנית ואפי'
להטיף אין צריך וכו' ע"כ ע"כ ע"כ הרב הלבוש . ולי אנו
עבדס דבריה' קשים לשחופ דלפי מ"ש מרן בכ"ז דאף הרמב"ם
ז"ל מודס בנימול ע"ז גוי שצריך להטיף ממנו ד"כ והכי דייק מרן
בשם"ט שכתב אין צריך לחזור ולמול פעם שנית דמשמע אבל
הטפת דם כע"ז . וכ"כ הרש"ך ע"ד חור"ם ז"ל דאף הסכרס הא'
מורה כזס חשתה חכ"ל לרכנן ז"ל ברעת מרן ז"ל דאף הטפס
אין צריך וכו' . ולענין הלכה אכן כדירן דכתריה דמרן גרירן
צריך לחלק דבנימול ע"ז גוי צריך לחזור ולהטיף ממנו ד"כ
ובנימול ע"ז ישראל לפת"ש לעיל בפ"כ אות ד' דנימול תוך ח' אין
צריך לחזור ולהטיף ממנו ד"כ דלא כמו שהעלה הרש"ך ר"ס
רס"כ א"כ ח"כ אין צריך להטיף ממנו כלום :

יז דין א' הנהס ויש לאדם להדר ולחזור אחד מוסל
ובעל ברית היותר טוב וצריך :

ח' אחר מוסל וכו' שיכוונו במילתו כוונת מוכרת ומעולס
ויגרום טנפס סולר יסיס במקותם . הרב הלבוש ז"ל מהר"ל
צריך

מכשירי מילה פרק ד'

צבעוני מהול נקרא ערל אבל מומר מותר לאכול בתרומה סרו
לאו ערל מיוחד וע"כ לדרת"א פוסק כמ"ד ראשה פסולה
למול דלאו בת שימור ברית היא וכו' ועכ"פ יבא לנו מזה דמומר
עדיף למול מאשה · אכן העוזר · זכא"ז מסתפק אי משומר יכול
למול או אם דינו כגוי ד"מ :

יוד או שהוא מומר לערלות וכו' הרפ"ח בקונטרס התשובו'
שבסוף ס' מים חיים סי' ג' חלק עליו גפה חלא והעלה
לכתחילה מצי מהיל ע"ע ופשיטא דיש לחוש לכתחילה
לדעת הפו' ראסרי · הרב המופלא מהרש"א נר"ו :

יא דינו כעכו"ם וכו' כלו' לענין מילה דינו כגוי אבל לשאר
דברים מומר לערלות לא הוי כגוי דמומר לרבר אחר לא
הוי מומר לכל שתורה כולה · הרש"ך :

יב ראובן שהרג את הנפש ונתנו לו חכמי העיר תשובה על
עונו ומתמיר בתשובה יום ויהיה מוסל וכודמן לו זאת
המצוה למול את התינוק יעשה מצותו ככתחילה · הרב
דבר משם בתשו' ח"א סי' כ"א :

יג ראובן ואשתו נשכו בשכיה בגזירת הריקים יחט וילידה
אשתו שם בן ונדל ויבא מן השכיה ודר בין הישראלים
ונחב בדת ישראל ורוצה להיות מוסל למול בני ישראל והקולות
לא יחדלון שלא כימול בעת הגזירות בשכיה וכשיבא מן השכיה
לא מל את עצמו מחמת יראת התוך ערלתו ולבו לשמים אם כשר
למול אחרים אם לאו · והעלה הרב ז"ל דהרי זה מומר לערלות
ואסור למול · הרב בית יעקב כתשו' סי' ק"ד · ופשיטא לדרעת
הרפ"ח שכתבו לעיל אות יוד דמצי מהיל :

יד **דין א'** הגסה תינוק שהוצרכו למולו תוך ח' מפני
הסכנה אין חילוק בין ישראל לגוי דכל
תוך ח' לא מיקרי מילה מיהו אם נשארן ניבין שמעכבים
המילה

מבשירי מילה פרק ד' טז

כא ואין מועיל בזה קנין וכו' דקנין דברים בעלמא הוא תשו' הרא"ש :

כב כופין אותו לקיים וכו' מ"ח אם יש לו היתר על השבועה ודאי יכול להתי' שבועתו ע"י שלשה כשאר היתר שבועות כנ"ל פשוט הרט"ז :

כג ומשמע לי דהא דאסור לחזור בו משום שארית ישראל דוקא בנתנו לו לאחר שנולד אבל אם התנה ליתנו כשהיא מעוברת ליכא בזה אפי' משום שארית ישראל כן מסת' מדברי מהר"ם ור"ת ופ"ח מדברי הרדב"ן בתשובותיו החדשות סימן רע"ח ע"ע :

כד ראובן חתן לו אהובת' ח' אחר רשום ונתן את בנו אשר נולד לו לאותו ת"ח למולו ושוב נולד לו בן שני לראובן הנו' ומיאלן לתתו למולו לת"ח הנו' וסת"ח צווח מה מצאת בני עול להפקיע זכותי סופית בכך הא' ועוד טוען סת"ח הנו' שבימי עבדו הב' הבטיחו ליתן לו תמילה גם לאחר שנולד . העלה הרב ז"ל דע"כ לא אמרי' דאם רצה לחזור קאב הוי חזרה כי אם דוקא שערין המושל הזה לא זכה באחד מבניו . אמנם בפ"ד דאית ביה תרתי לטיבותא הא שכבר מל הבן הא' וזאת שנית שכבר הבטיחו בימי העיבור וגם כיוכ הלידה בכה"ג כר' ברוך דאינו יכול לחזור בו שאב י"הר"ב ארמת קרש בתשו' ח"ב ח"ד פי' ט' :

כה ואפי' שכתב הרא"ש בתשו' כלל זכ דאדם הנותן את בנו לחבירו למולו שאין לו קיום אלא בתקיעת בף ה"ד סיכא שלא החויק בו מקודם במילת שום בן מבניו אבל אם כבר מל א' מבניו אפי' הרא"ש גודהווי בת"כ ואפי' למ"ש הט"ז ז"ל דאם נודמן לו מזהל שהוא אוסכו או צריק ואכן סהדי דאלו היה בשעת שנתנו לא' שפיה נותנו לזה ואין כאן משום דבר

מבשירי מילה פרק ד'

צריך ג"כ להדרי בתר אדם כשר למול כדאיתא במדרש קמול
 ימול יבא טהור ויטפל עם טהור ולא יקח מוהל באהבת אדם
 רק אומן ומוחזק לכך ע"כ. ולפי המדרש שאמרו שאין אליו
 בא לברית מילה אלא"כ מכפר הקב"ה את כל עונות הנמצאים
 שם והביאו הרב חמדת ימים בח"כ סוף פ"ז ז"ל ובפרט למ"ש
 אליו שואל כפרת הנמצאים שם אבל כסאו ושמעתי שיש
 במדרש שאם יש איזה רשע באותה מילה אומר א"יאו להקב"ה
 איני הולך לשם מפני פלוני הרשע שיש שם והקב"ה מוחל
 כל עונותיו כדי שילך אליו לשם א"כ אין לנו צריכים לדבר
 הוסיף על א"י לכתוב איש תם וישר לסיוט סנדק או מוהל רכל
 העומדים שם הם מוכפרי פון וכן המנהג שלא לרקדק אחר
 זה ומה גם דגדולה חוקה רכל ישראל בחוקת כשרים הם. הרב
 שלמן גבוה:

יג דין א' הנה ואם נתנו לאחר אסו לחזור בו ומיהו
 אם חזר בו סוי חזרה ואין מועיל בזה קבול
 קנין אבל אם נשבע לו כופין אותו שיקיים ואם נתנו לאחר ולא
 היה בעיר והאב היה סבור שלא יקיים שם בזמן המילה ושלח
 אחר אחר ובתוך כך בא הא' ימסלנו הא' דודאי לא חזר בו
 מן הא' אשה אינה יכולה ליתן לאחר למול דהרי אינס שייכא
 במצוה למול את בנה:

ב ואסור לחזור בו וכו' משום שארית ישראל לא יעשו עולא
 ולא ידברו כזב מרן ככו' בשם ר"ת וכ"ל דאם הוא בענין
 שנו רמז לו אח"ך מוקל שהוא אוסכו או צדיק ואנן סהדי דאן היה
 שם כשעה שנתן לראשון למול היה כוחן לזה אין כאן משום דבר
 כזב ומותר לחזור בו ומ"ת אם נשבע לא' לא סתכינן על סכרא
 זאת אם לא שיתירו לו השבועה ומיהו היתר ודאי תקני ככ"ל
 הרמז:

כא

מכשירי מירה פרק ד' יו

לפני רבים ורבים עומדים ע"ג אין לחוש. ולענין שמחאס סגני
כפעם א' חכם כבי בתשו' סי' ס"ט :

ל אשה אינה יכולה וכו' פי' דאם אחר אבי הכן ליתן בנו
לראובן לחולו ואם הכן אומרת לא כי אלא לשמעון אין
כח ביד האשה ליתן לשמעון מטעם שהמצוה מוטלת על האב
ולא על האם מסר'ק ז"ל הביאו מרן בכו' ונראה דהס"ג בסנידק
שאם נחלקו האב והאם בדבר דמותנים למי טהאב רוצה מס"ו
דלא שייכא האשה במילה כלל : ונר' דהס"ג דאפי' אין האב
בשעת המילה כגון שמת או שהלך לו למה אין האשה יכולה
ליתן בנה לחול או לסנידק אם הס"ג דאמרן לתת למי שיראה
בעיניהם כיון שהמצוה מוטלת עליהם ולא עליהם. סר"ב שלמן
נכוח :

לא דיין ב' בכל חלין ואפי' בצור ובזכוכית ובכל
דבר חכורת חוץ מבקרומית של קנה לפי

סקסמים נתוין ממנה ויבא לידי כרות שפיה ומצוה מן המוכח
לחול בכרזל בין כסכין בין כחמפרים ונחנו לחול כסכין :

לב ואפי' בצור וכו' כתב הרב המופלא מהרמ"א נר"ו עיין
מאי דכתיבנא בעניותי סי' ו' לעיל ע"כ. ושם נאמר

סר"ב ח' ז"ל כתב דקמ' קמא קדים וסכין קודם לצור וצור לזכוכית
וזכוכית יקדים קפ"ה ופסדר שנחנו ע"ע ואף שיט מי טרחה

סכרת סר"ב ח' סר"ב ה"ו עלה בהסכמה דיש לחוש לדברי סר"ב ח'
וכותיה סכרי מרנן ע"ט :

לג לחול בכרזל וכו' הרב הלכוש ישנו כנ"ס לחול בכרזל
לפי שהוא חריף ביותר ואינו מכאיב כ"כ והרב הפריטס

כת' ז"ל שמעתי טעם עפי' המדרש שכך הוכחה הכרזל
כיום שניכקע שכובע של כרזל שהיה בראשו של גלית

לפני חור :

ג א 1 3 לר

מכשירי מילה פרק ד'

דבר כוזב וכו' מ"ת לאו ככה"ג דנ"ר אמרה לשמעתיא הרב
 סנו' ט"ס . כדס דא עקא דבתר טהכיא הרב סנו' סכרת
 מהר"ם ור"ת וסרא"ט כתב ז"ל והדן בדעתו ידמה לומר וכו' אך
 אתנם אם האב ירצה לחזור ולתתו לאיש אחר דיכול הוא ואין בו
 טום חטא ואשמה כנו' עכ"ל דכלפי לייא דהא ודאי מהר"ם
 וד"ת ס"ל דאם חוזר בו האב יש בו מטום שארית ישראל ומותר
 לקרותו רשע ואף הרא"ט מודה בזה כת"ש סד' מ' וסרב הפרישה
 ע"ע :

כו מחלוקת הגדולים הללו הוא באותו הבן והראנ"ח כח"כ
 סי' ע' כת' כתבו הפוסקים הרגיל לחול בכי איש א' שהוא
 זוכה בתילת כל בניו ואין לו לתתו למוסל אחר . הרב
 החכ"כ בהגכו' אות ד' :

כז ראובן שנשבע לשמעון שימול בנו א' שילר לו וכשילר
 בקש ממנו למחול לו הסבועה עכשיו ונשבע מחדש על
 בן סב' שילר לו ובתוך כך מתה אשתו ונשא
 אחרת וילדה לו בן ובא שמעון לחול אותו וטען ראובן שאשתו
 סב' נתת לכבד אחר מקרובים . עוד טען ראובן שעל אשה
 זו לא נשבע פסק כתסו' שער אפרים סי' ע' שראובן פטור מן
 הסבועה :

כח אם כיבדו לא' להיות סנדק ואביו מוחה בו שלא יקח בנו
 מנוח זו באשר הוא טונא לאביו התינוק אינו מחוייב
 בדבר זה לשמוע לאביו תסו' כנסת יחזקאל סי' לה' :

כט ראובן מת והניח בן מאשתו א' . ואשתו סב' הניחה
 מעוברת ואומרת שאם תלד בן זכר לא תפיה חורגה
 לחולו אף שמל כבר ב' פעמים מטעם שערין לא מיקרי אומן
 ובקי עד שיתחזק עוד הרבה פעמים . ועוד נתנה טעם ב'
 מטום טכנה ראוי ליוצא : פסק הרב ז"ל ביי"ש חל בפרהסיא
 לפני

מכשירי מילה פרק ד' חי

רוח גובחו ורוח גובחו אעפ"י שהוא רק במקום א' אעפ"י שאינו
רוח סיקפו עכ"ל:

לז פורעין את הקרום הרך וכו' עיין להר"ב פרי האדמה
ח"א פ"ב תס' תילה שכת' ז"ל ראיתי מי שרצה לומר ח"ו
כי הפריעה הניתנה לנו עם בני ישראל אינה צריכה לא גילוי
עטרה לכד והרב ז"ל רחם דבריהם והעלה דודאי מלכד גילוי
העטרה בחתיכת הערלם שצריך לקרוע הקרום שלמטה ממנו
ולסחוריו לכאן ולכאן והכריח הדבר מדברי הושר הקדוש
ומדברי רש"י ז"ל ומדברי הרמב"ם בפ"י המשנה עיין עליו
שהאריך:

לח וכתב הרב הנו"ש ז"ל מצאתי בסידור קטן של האשכנזים
סדר המילה והפריעה ויען ראיתי שם איות דברים
נצרכים ומורוין אפי' למהל עומחה אחרתי להעתיק דבריו
הנה וז"ל ימשמש באבר מעט כדי שיתקשה הגיד ויבא האבר מן
הגוף חוזה ויעיל לו שיכחין עד שיכין מניע העטרה ואז יתפוס
בשלת אנכבעותיו הערלם מתחת העטרה וכשיחתוך יחתוך
סמוך לאנכבעותיו רק יהיה זהיר לתפוס הערלם בכל רחו כי
לפעמים נשמת הערלה מידו ויכול לבא לידי סכנה ח"ו אם אינו
מהיר וזריו במלאכתו לתפוס ולחתוך במקום חתך הא' גם יהיה
זסיר בחיתוך שלא יטה סכין למעלה סמוך לבטן שתינוק
גם יכרות הערלה בפעם א' ככדי שלא יחתוך הערלם ויניע
החיתוך עד סמוך לכיס. וגם יהיה המוהל זריו ונשכר לשתחיל
החיתוך קצת מן הזר כי או נשמר מכל דבר רע אך יעשה
עבודתו כזריות ואל ירך לכבו בשום דבר ואחר שעשה החיתוך
יעטר ויזרוק האיומל אשר מל בו חידו וגם הערלם וימה' לעשות
הפריעה טרם שיכסה הדם את נקב הפריעה ויתפוס כידו
השגאלית את שאבר עד שיתן ציפורן סימנית ואח"ך יקח גם

מכשירי מילה פרק ד

לד

אל הר"ב של"ג אל דסא הכרול חרף וחוקך מיד טפי
משאר דברים הללו ואפי' כמיתת הרשעים אמרי' וחי
אחיק עמך ברור לו מיתה יפה כ"ש במצות מילה כתיבוק שאין
בו חטא דמצוה מן המוכחר לברור דבר חד שיסתקך מיד וע"כ
כלע"ד רטוב ויפה שיהא הסכין של מילה חד וכלי פנימה חכ"ש
מסכין של שחיטה ומס סכין של שחיטה לכפחה חיה וצוף בותם
סתורם ושחטת' כזה בסכין שאין בו פגם שהפנימה קורע ואינו
חותך כ"ש במילה דאיכא צער בעלי חיים בחתיכת המילה
בסכין פגום וסביא ראים הר"מ ז"ל ומהר"ף בשם בה"ג ע"ע
שהאריך והעלה שהסכין של מילה יהיה בלתי פנימה ע"כ
והרוא' יראה שאין דבריו מוכרחין ומעולם לא שמענו ולא ראינו
מי שנוהר כזה :

לה דין ג'

ביצר מלין חותכין את הערלה כל העור
החופה העטרה עד שתתגלה העטרה
ואח"ך פורעין את הקרום סדך שלמטה מהעור בצפורן ומחזירו
לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה ואח"ך מוציין המילה עד
שיבא הדם ממקומות הרחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה וכל
מזהל שאינו מוצן מעבירים אותו ואחר שמוצן נותן עלים
אספלגית אורטיא או אבק סמים העוצרים הדם - הגהה ויהיה
נוהר אם יש טפה לאספלגית שיהפכנו לחוף ולא לפנים שלא
ידבק במכה ויבא לידי סכנה :

לו

העור החופה העטרה וכו' מרן כב"י כתב שנסתפקו
בספרר עטרה מה היא אם הבשר אשר כראש הגיד
בולו או אם הוא לבד מחוט הגבוה הסובב אשר בין אותו הבשר
והגיד והעלם כשם חכם א' ספדרי לגבי מילה עיקר מצותם
לבנות כל העטרה עם החוט הסובב שהוא עקרא ואית כזה
תרי גווי עיכוב' קר בשר החופה רוב סיקף החוט אעפי' שאינו

מבשירי מילה פרק ד' יט

החיחוק וכשיבא לידו כשעת המילה פתאום אזי נכעת ונכסל
 ויבא לידו קלקול משא"כ כשהוא מקדים . גם יש חילופים
 בערלה יש מהם שהיא קשה ויש מהם שהיא רכה וטוב להכחין
 בין צור לכסר . גם קבלתי שכל מוהל צריך להיות זהיר שלא
 לתחוב ב' צפורניו תוך הנקב כיחד לצשות הפריעה כי אם
 בזה אחר זה והצושה כן יט"טס לכבו ולא יהיה לו לב להכין
 ולהשכיל ולכו אטום ויהיה ע"ה ח"ו . מניעה אחר הפריעה
 מיר יכנים האבר לתוך פיו והוא צריך למצוץ צד שירגיש שינא
 הדם ממקומות אחרים וכל מי שאינו מוצץ כראוי מעבירין
 אותו כי הוא סכנה כדאיתא במר"א דמילה אחר רכ פפא וכו'
 ויש מוהלין אחר המניעה שנומצין יין עם הדם שבפיו וממהרין
 מריקה בפיהם על המילה לרפואת הניחול גם יש לזה סוד
 צמריקת היין שמצא מין את מינו וניעור גם אינם רוחנים
 סתינוק כי אם לעת ערב והכל לפי היום בקיץ ובחורף וכו' ומ"ט
 לא עשיתי כי אם לשמו הגדול וכו' עכ"ל :

טל זל הר"ב שלחן גבוס מנהג שאלוניקי לצשות הפריעה
 ביד אחר דהיי' אחר שחתך הערלה אוחז ביד שמאל
 המילה בשתי אצבעותיו תחת הנזיר בחוקה וסוחם הורר שהדם
 יוצא דרך שם וכיר ימינו פורע וחוזר הצור לכאן ולכאן וז"ש רבי'
 ומחזירו לכאן ולכאן לאפוקי שאר מקומות שראיתי שפורעין
 שתי ידים וקורעין הצור כקורע בנר צמר והדם שותת ויורר
 כדם פרים וכבשים ומסכנים את הולר כי הדם הוא סגפס .
 וכשאלוניקי מעולם לא ירר טיפה דם מילה בפריעה וכ"ט
 כשאין עושין פריעה כלל כמו שאבתוב בסציף אחר זה :

מ עור כתב הנו' כסע"ף זך וזל ומנהג אכותינו בירינו
 בעיר שאלוניקי המוהלים הבקיאים שמוהלין ואין צריכין
 לפרוע כלל לא ביד אחר ולא בשתיים והיי' שאם נקב הערלה

מבשירי מילה פרק ב'

בירו השמאלית ויהפוס גם כן כניפורן השמאלית הקרום ההוא
וימשכנו כשתי יריו קצת אליו ויקרענו הכס והנה ויהיה זהיר
מאר לעשות הקרע ההוא למעלה על העטרה עד שתגלה
העטרה לעיניו ולא יקרע לחטם כלל וכלל כי בקל יוכל לעשות
התינוק ברות טפכה וזהו הפריעה אשר נצטוו עליה יהושע
במדבר ודבר זה צריך התחדת הראיה והלמוד כי לפעמים
כשהחיתוך קטן או עור הפריעה מכוסה כולה ולא נראה כי אם
נקב מכוון והוא לבן והמוהל שאינו כקי מכניס צפורניו בו
שמה ותופס בכח העור והבשר מהגיד וכרוכ פשיעתו יקרענו
וקצת הבשר שכנקב הגיד בכח וגורם כאב גדול לתינוק וגם
ריבוי דם ויכול לבא לירי סכנס על כן צריך לזה אומנות גדול
וצריך לירע לאמן את יריו וכן לפעמים נעשה החיתוך גדול
עד שנחתך קרום הפריעה במקצת ונעשית עור הפריעה על
העטרה כמו שפס לנקב והוא לבן אבל כשמכסהו דם לא מורע
איה מקומו לכך ימהר אחר החיתוך לתפוס עור הפריעה כח"ש
לעיל ואם נתהום לו שכיסהו ימנענו ויתראה העור . גם
לפעמים יש אבר קטן מאד ואחר שנעשה החיתוך נשחט האבר
תוך הנקב ותקנתו ליתן אנכעות תחת הכיס שהוא כנר האבר
למעלה ויהפוס עור הערלה בירו השניה ויעשה הפריעה . גם
לפעמים עור הפריעה מקילפי גילרי גילרי ולרוכ פעמים
סבר האוהל שכבר נעשית מצוה ואינו כן ופעמים לא מורע
והוא בלתי פריעה ומל ולא פרע כאלו לא מל ולכך צריך כזה
עיון רב ולימוד במעשה ורגיל בעבודה זו ושומר
מצוה לא ירע דבר רע . וענה טובה קמל"ן לילך אל הנער
יום יקורם החילה ויראה בעיניו ערלתו כי יש הרבה שנויים ואין
כל האנכעות שוות כי יש קטן שיט לו ערלה גדולה ויש שאין לו
כלל ולפעמים נמצא כמו שאר מהל ותמרח גדולה היא לעשו'

סחיתוך

מכשירי מילה פרק ב' כ

באותיות יו של יוסף והמילה בכ' אותיות אחרונות ס"פ ואם
 איתא דצריך לחולו תחילה ואח"ך לפרוע היה לו לקרא ספיו ולא
 יוסף . אח"ך יצא לאויר העולם ס' פרי האדמה ושם באמר
 וראיתי שקרא ערער על מנהגינו זה אף היא לא תכרא שמרת
 וכתב המילה אף היא דחותך וקורע העור שתתתיו ומי לא ידע
 בכל אלה ואין כל חדש לנגד מנהגינו . ברם אם היה מביא
 ראיה דהעושה כן לפרוע ביד אחר או שלא לקרוע כלל אלא
 ע"ר שאמרתי שדוחה הערלם או העטרה לאחור וחותך הערלם
 והעטרה יוצא לחוץ ושם אין צריך לפרוע דהעושה כן לא יצא
 ידי חובת מילה ומכילנא מאני לכי מסותא ותו לא מירי עכ"ל .
 ובאמת שפשוט דברי הפו' הרמב"ם והטור ומדן כשה"ט וש"פ
 מורה כמ"ס הרב פרי האדמה והרא"י שהביא מס' אורחות חיים
 לע"ר לא מכרעא וכבר נהגו במדינות הללו משנים קדמוניות
 לעשות מילה ופריעה כל חדא באפי נפשה :

מא דין ד' מל ולא פרע כאלו לא מל :

מב ופעחא טעים הר"ב הלכוט שגם אותו קרום בכלל
 ערלה הוא דרכתה התורה כמה פעמי' סמול ימול לרכות
 אותה העור שהיא מעכבת במילה :

מג מל ולא פרע וכו' כ"ב זה וכל שצריך למול פעם אחרת
 צריך לברך פעם אחרת לפניו . ולאחרים אשר קידש ולא
 יאמר קיים את הילך הזה מסר"בל כדרשותיו הביאו הרב
 סחכ"ב וכ"כ מס' מ' בסדר המילה סי' כ"ב :

מד כאלו לא מל וכו' כתב הר"ב ראשון לציון ז"ל ולפי"כ
 דמי שמל ולא פרע ומייבוסו אח"ך לפרוע צריך לברך
 אקב"ו על המילה כי זה הוא עיקר המילה ע"כ
 וכתב מילת אח"ך לריוקא לאפוקי דכל זמן שפוסק במל'

ג ד 4 3 ולא

מבשירי מילה פרק ד'

רחב קצת דוחקין הערלה למטה מן העטרה והעטרה יוצא דרך
הנקב כאלו הוא תהול ואח"ך חוזר הערל' למקומה ע"ג העטרה
כמו שהיתה וחותכין אותה ותכף ומיד יוצא העטר' לחוץ פרופה
ומוצנין אותה וכותבים עליה אבק הסמים ובגד דק שרוי כלובן
בינה טרופה וכומן קריב חיתה המכה. ואם הנקב של הערלה
צר וקטן עד שאין העטרה יוצא דרך שם דוחק את הערלה בין
שתי אצבעותיו עד שמרגיש המוחל שנפרד העטרה מן הערלה
וחוזר לאחוריו ואז חותך הערלה ויוצא העטרה לחוץ כולה פרופ'
באופן דהעושה אחת משתי דרכים הללו אינו צריך לפריעה לא
ביד א' ולא בשתיים ידים אלא נפרע מאליו ואין טיפת דם
מתעורר לבאת. ושומעתי אומרים מחכמים בעיניהם בתלאכה
זאת רעושה אלה לא יצא ידי חובת מילה כי מל ולא פרע כאלו
לא מל ואין טעם בדבר דמל ולא פרע קתני דהיי' שנשאר
העטרה מכוסה בעור הרק שתחת הערלה דעדין הוא ערל כל
זמן שלא פרע וכתגלה העטרה אכל המל בדרך זה יפה נפרע
וכתגלה העטרה מבלי שום צערא דינוקא כלל ועיקר לכן שומע
לי לחול בדרך הזו ישכון בטח הוא וסילר ולא תעשה כמעשים'
לקרוע בכ' ידים עור הפריעה בקרוע בגד צמר או בגד
פשתים והדם שזתת ויורד ביני וביני ומסתכן סילר כי הדם הוא
סנפש ועתיד ליתן את הדין מצערא דינוקא. וגם עפי' הקבלה
בר' שצריך לעשות כמנהג שאלוניקי שהרי באוסף ס' אורחות
חיים בתוב לאמר שיוסף הוא בחינת יסוד ד"א וזורת יסוד הוא
והעטרה היא י והנה נחלקו יו' לברם שהם האורות הבאים
ע"י הפריעה ולכן נרמזו בכ' אותיות הראשונות יחד והם ק"ף
שהם האורות הבאים ע"י המילה הם נרמזו באחרונה בכ' אותיות
אחרונות ס"ף וכמעט כי יוסף הוא בחינת האורות של החסדים
והגבורות ו' היות שהם כבית' יוסף עכ"ל הרי דהפריעה נרמז'
באותיות

מכשירי מידה פרק ד' כא

ולברך כמו שמבואר בדברי' ז"ל וכ"כ המ"א ז"ל כמו כס"ת וזריך
לברך תחילה הר"כש ועם"ס ק"מ דלהרמב"ם לא יברך ע"כ
ולבאורם משמע דס"ל להמ"א ברעת מרן דיברך כהר"כש
בעל ס' זו :

ברם יש לנמנ' כזה דאי מרן ס"ל דיברך וכרע' הר"כש למה
השמיט תיבת ולברך כיון שהעתיק דברי הר"כש
אות באות. ונראה דאי מהא לא אריא כיון דכתב כמו כס"ת
סמך על מ"ש לעיל כסי' ק"מ דיברך כסכרא קמיייתא כמו
שהוא כלל ביריכו דסתם ולא הלכס כסתם וכאמת דהא עדיפא
דלא כתבה כלשון ז"א אלא ולהרמב"ם לא יברך לפי שזה דרכו
של מרן דרך הקודם תמיד להביא דעת הרמב"ם וכאן אף
דאין הלכה כמותו הזכיר סברתו ועוד דהכא ליכא למימר בשו'
כי שפוסק כהר"מ ז"ל כיון דבעלי"ם קמיייתא הם הר"ף ז"ל
מ"ש רבי' יונה בפר' אין צומדין וסר"ן כפ"ד בני העיר כפי'
הירושלמי והרא"ש ז"ל ודאי דפוסק כוותיהו ככללא דכ"ל לן
מרן ז"ל. וא"כ מה שהשמיט כסי' רפ"ד תיבת ולברך סמך
עמ"ש כמו כס"ת. וכ"כ הרב אליא רבה ז"ל כסי' רפ"ד דיברך
כמ"ש המ"א וכן פסקו הר"כ באמת ליעקב ז"ל וה' מהרמ"א כר"ו
כספרו הנחמד לרוד אמת בנשתתק באמצע ההפטרה דיברך
ויתחיל ממקום שפסק הא' והרבנים הנו' בתריה דמרן גרידי
ודאי דס"ל דסכרא קמיייתא דסי' ק"מ עיקר וכ"כ הר"כ א"ר
וז"ל ולהרמב"ם וכו' כאז' העליתי דעיקר כס' קמיייתא ולא פוקי
מקצת אחרונים וכן מצאתי מבואר כס' אדם וחיה וס"ל ותניא
והכי נהוג עכ"ל וכתב הרב ז"ל כסי' תרנ"ב דאם נשתתק
הקורא באמצע המגילה כ"ל דיתחיל הב' ממקום שפסק הא'
ולא יברך ודמי לשופר ולא דמי לקורא בתורה דמתחיל מראש
ומברך כת' הלכוש טעמא דכרכת התורה לעצמה נ"ת קנס
משא"כ

מבשירי צורה פרק ד'

ולא סילק ידו מחנה אעפ"י שהניח הפריעה חידו כחשכו שכבר
נבמר ואח"ך ראה הוא או אחר שעדין העטר מכוסה קצת ונריך
לפרוע עוד אין צריך לחזו' ולכרך רכל זמן שלא קשר את המיל'
עדיין אסוקי מילת' היא ולית לן כס וכשאחד מל ואחר פרע אין
צריך לחזור ולכרך הפורע מידי דהוי אמכרך על תקיעת שופר
ותקע ולא במר התקיעה רבא אחר וגומר התקיעה על סמך
ברכת הא' וכן מידי דהוי אשני תימוקות שיש למול עי' ב' מוהלנין
דא' מכרך לכ' כדלקמן סי' רס"ד ס"ה' וכך מנהג שאלוניקי
כתלמידי' המתחילי' במלאכה ואת דהאומןנותן לו עור הערלה
בירו וחותר ומכרך וסאומן גומר ופורע ומוצץ על סמך ברכת
הא' עכ"ל הר"ב סלחן גבוהיז"ל דמ"ש כשאחד מל ואחד פורע
א"ן לחזור ולכרך וכו' היי' כשהיית דעת הכ' מתחילה על
הפריעה בשבירך הא' על המילה ונתכוון לצאת כברכת הא'
וכן נזכחי הראיות שהביא ואף דכתקיעה לא בעינן שיהא
דעתו מתחילה לכך היי' משום דהא בירך ע"ד שיצאו כל הקהל
בברכתו וכנ"ס המ"א ז"ל בא"ח סי' תקפ"ה ע"ע' אבל אם
הא' מל והיה דעתו לעשות מילה ופריעה ואח"ך לא עלתה בירו
הפריעה והוכרח ליתן הפריעה לאומן אחר שהיה שם כד' דהשני
חייב לכרך פעם שנית על המילה כיון שלא נתכוון מתחילה
לצאת כברכת הא' ואף דלע"ד הדבר פשוט יש להביא ראיה
ממ"ש מרן כשה"ט בא"ח סי' ק"מ וז"ל הקורא בתורה ונשתתק
העומר יתחיל ממקום שהתחיל הא' ויכרך בתחילה ובסוף
ולסרמב"ם לא יכרך בתחילה ע"כ ומשמע דמ"ל למרן ז"ל להלכ'
כסברא קמיייתא ממ"ש כסי' רפ"ד ז"ל אם נשתתק החפטייר
באמצע ההפטרה הבא לסיימם לא יתחיל ממקום טפסק הא'
אלא צריך לחזור ולהתחיל ממקום שהתחיל הא' כמו כס"ת
עכ"ל' ומקור דין זה הוא תשו' הר"ב ז"ל ולריריה צריך לחזור
ולכרך

מבשירי מילה פרק ד' כב

מן הערלה אפשר שיטאר ממנו אבל הערלה אי אפשר שיטאר
 ממנה כלום אחר שצעה הפריעה והר"מ ז"ל כפי' המשנה פי'
 ציבין הן קנות הכשר החופה ראש האבר ע"כ וזה ניחא די"ל
 דקאי על הקרום שלמטה מן הערלה . ולע"ד שזאת היתה לו
 לתרן ז"ל בשה"ט נריק עת"ק דברי הר"מ ז"ל מאוסה היתה
 דערלה לפניו וכתב אם נטאר מהעור עור החופה וק' למה שיכה
 הרב ז"ל לשון הזהב של הר"מ ז"ל שלא כדרכו לא ודאי כר' שהוקש'
 לו המחילות ולכך שינה את שמו וסבר דקאי אעור שלמטה מן
 הערלה וכ"מ מדברי רבו' בעלי התו' בד"ה מל ולא פרע כתבו
 ז"ל תימא אמאי אצטריך למתני האי כיון דכבר תנו דבש' החופה
 את רוב העטרה מעבכ המילה כי לא פרע עדדיין רוב העטרה
 מכוסה ע"כ ואי כפרט' ז"ל וטאר מפרשים דבש' החופה את רוב
 העטרה היי' כשר הנטאר מן הערלה מאי ק"ל אצט' לאשמועי' מל
 ולא פרע דאף אם לא נטאר מכשר הערל' החופ' את רוב העטרה
 אם לא פירע קרום שלמטה מן הערלה כאלו לא מל אלא ודאי
 דסברי ז"ל דבש' החופה היי' קרום שתחת הערלה וק"ל שפיר :
ומן האמור בזה אתה תחזה דאין מקום לת"ש הר"ב
 מעשה רוקח בפ"ה ג' ד"ה מל ולא פרע שכתב
 ליישב לקושיית התוספות עפ"י ת"ש הר"ב תי"ט ז"ל ועפ"י שיטת
 הר"מ ז"ל דהרואה יראה דרכרי הת"ט נדחה קראו לה הרמז
 והכ"ד והט"ל ז"ל כטוב טעם וכבר נתבאר דפי' כשר החופה
 את רוב העטרה לית להו להתו' ז"ל כסכרת הר"מ ז"ל ועין בתו'
 פר' הערל דע"א ע"כ ד"ה סוף מילה :

ועין רואה להכ"ח ז"ל שכתב ליישב לקו' התו' כב' פנים
 וחד מינייהו הוא זה דהתנא אתא לאורי' דאעפ"י
 דלפעמים אירע שחתך הרבה מן הערלה עד שנתגלית רוב
 העטרה אפ"ה צריך פריעה והמל ולא פרע המילה כאלו לא מל
 דעיקר

מכשירי מירה פרק ד'

עש"א"כ הכא דמוציא לאחרים וכן יש לחלק בין השפטה דסי' רפ"ד לרשכא ע"כ הרי מבואר דכל שהכרכה לעצמו חוור ומברך וכשהוא להוציא לאחרים אינו מברך וא"כ כנ"ר דסתל בירך לעצמו על דעת לעשות תילה ופריעה ולא היה ברעע הב' לפרוע כלל הדבר ששוט שגריך לברך כנ"ל:

מה כתב מהר"א ממין הא דאמרי' תל ולא פרע כאלו לא תל ס"מ בקטן אבל בגדול אין צריך לפרוע פיסקי הר"ם דיקבאטי סי' תקס"ח. הביאו הרב החב"כ וכתב עליו בס' מעשה רוקח כפ"ב וז"ל ואף שכתב לשון אין צריך דמשמע לכתחילה כלע"ר וראי דלאו דוקא אלא כדיעבר קאמר וגם בגדול צריך לפרוע וכן אנו נוהגים:

מו כאלו לא תל וכו' אמרם כאלו לא תל רובה לומר שישוב ויפרע בשבת ואעפ"י ששילק ירו מן התילה הרמב"ם ז"ל כפי' המשנה:

מו דין ה' יש צינן שמעכבין התילה ויש שאינם מעכבים אותה כיצד אם נשאר מעט עור החופה את רוב גובהה של עטרה אפי' במקום א' וזה שמעכב את התילה וכאלו לא נימול והס' לא נשאר ממנו אלא מעט ואינו חופה רוב גובהה של עטרה אינו מעכב התילה. הגהה ומ"מ אם הוא בחול לכתחילה יטול כל הצינן הגדולי' אף שאינם מעכבין:

מח צינן רצועות של כשר שגשגרו מן הערלה. עטרה היא שפה גבוהה המקפ' את הגיד סביב וממנה משפע ויורד לראשו. דש"ז וכן פ"ה ר"ן ורע"מ ז"ל וכן הוא לשון הר"מ בחבורו אם נשאר מעט הערלה. ולע"ד ק' המציאות איך ישאר מן הערלה כיון שאחר שחותך הערלה קורע הקרום שלמטה ממנה ומחזירו לכאן ולכאן איך נשאר כלום מן הערלה שהקרו' שלמטה

מכשירי מילה פרק ד' כג

דשמואל רואין אותו אם בעת שמתקשה כר' מהול וכו' ולא תפסו
רואין אותו כו' שמתקשה ואינו כר' מהול ומצתה כיון שפסקו
כשמואל א"כ כר' ואינו כר' צריך למולו:

ומאי

דתמיסה לימילתא ט"ב בא מאי דפסק הר"כ תרומת
הדאן בתשו' סי' רס"ד רמזו מרן בכר"ה שגשאל
על קטן שנימו' וככנס מילתו תחת צור הנויה וכס' אינו מתקשה
אין מילתו כגרת כלל ואף כשמתקש' אינו נראה רק ראש המילה
כמו עד שליש העטרה וכו' יש קפידה לתקן היצילת או לאו .
והש"ס יראה דיש לדרק יפה בדבר זה והביא דל' לטון הר"מ ז"ל
כפ"כ חס' גילס' ואל"ה כתב דמלשון זה משמע דבכ"ד נתי
צריך לתקן מפני מלאית העין בדרך זה שיש לטון ע"ס הקטן
לדחוק העור לאחריה ולקטור אותה שם שלא תחזור אם חבש
שתעמוד שם ולא תחזור אבל אם ח"א בדרך זה אין לחתך
ולקטוק גלום מן העור הואיל וכו' מהול כשמתקשה ח"ע"ג דאינו
כר' מן העטרה אלא כראשה כמו שליש אפי' כשמתרשה ח"מ
כר' דסני כהכ"ע ע"ש אהר"ך . דלע"ד אחרי הס"ד מכבוד
דבנותו ק"ל ע"ד כיון דקחם תמיד ואזיל ע"ד הרמ"ז ז"ל היכי
קפסיק דכר' מהול כשמתקשה ח"ע"ג דאין כר' מן העטרה אלא
של' סני כיון דהרמ"ז ז"ל פסק כשמואל ולדידיה כר' ואינו כר'
צריך למולו ככר' מדבריו וכ"כ מרן ביתה יוסף ובכ"מ דאף
דלהרמ"ז דמזן התורה אצפ"י שגד' כערל ואינו נראה מהול
כשמתקשה אין צריך למולו הואיל ונימול ח"מ רבנן אצרכוהו
לימול אף אם נראה ואינו כר' וכרש"מיא וכ"פ הרמב"ם ז"ל :

ונראה

דמהכא נפ"ל למחרתו ז"ל דכשנראה מהול קצת
כשמתקשה אף אם אינו כר' כי אם שליש העטרה
סני כיון דדבר זה אינו אלא מדברי סופרים אבל מן התורה כיון
שנימול כמלתו שוב אין צריך כלום אף אם נראה כערל דלא
כת"ש

מכשירי מידה פרק ב'

דעיקר מצותה הוא לגלות את כל בשר העטרה אשר כראש
הגיד כולו עם החוט הנכונה הסוכב אשר בין אותו הכשר והגיד
דבין שהעור חופה וכו' ע"ע ודבריו תמיהים לע"ד דהרב נופים
מסיים בהוכ"כ הכו' בשם חכם א' ספרדי והמצייין כדברי סב"ל
יראה דרוכ הקיפה נפקא ליה מפשטא דמתני' ורוכ נוכחם
נפ"ל מדברי רבי אבינא אהר רב ואם כדברי הרב ז"ל דסיינו
דאשמועי' מתני' באהרו מל ולא פרע א"כ מאי אתא רבי אבינא
לאשמועי' מתני' שצעי' לה ודוק :

מש דין ר' קטן שכשרו רך ומדולדל או שהוא בעל בשר
הרבה עד שנראה כאלו אינו מהול רואים

אותו אם בעת שמתקשה נראה מהול אין צריך למול פעם ב'
ומ"מ משום מראית העין צריך לתקן רבוי הכשר שמכאן ומכאן
ואם אינו נראה מהול בעת הקטוי צריך לחתוך כל הכשר
המדולדל עד שיהי' נראה כנימול בעת קישויו הגסה ואינו צריך
שיהיה נר' בעת קישויו רוב העטרה הואיל ונימול פעם א' כהוגן
אפי' אינו רק מיעוט העטרה שנימול סבי ואין צריך למולי שנית
ומ"מ אם אפשר יתקן עי' שימשוך העור וירחקה לאחוריים
ויקשרנה שם עד שהעמוד ולא תחזור להטה :

ב קטן שכשרו רך וכו' עד בשעת קישויו הכל לשון הסור ז"ל
ובתב מרן כב"ז ז"ל שם במשנה אלו הן ציצין וכו' ובגמ' אהר
שמאל קטן המסורכל בבשר רואין אותו כל זמן שמתקשה ונר'
מהול אין צריך למולו ואם לאו צריך למולו במתניתא תנא וכו'
מאי בינייהו איכ' בינייהו נר' ואינו נר' דלשמואל נר' מהול הוא דאין
צריך למולו אבל נר' ואינו נר' צריך למולו וכו' והר"ף והרא"ש לא
הכריעו בזה כלום אבל דברי הרמב"ם נר' שהם כדברי שמואל
וכך הם דברי רבי עכ"ל - ונראה דמאי דמשמע ליה לתרן ז"ל
דהר"מ והטור כדברי שמואל הוי' מדתפסו כדבריהם לישאל

דשמואל

מבשירי מירה פרק די' כד

פסקינן וקאמר דתפני מראית ספיין דוקא הוא דמתקנו ע"כ
 דא"כ ק' אחאי נקט במתני' צריך לתקן מפני מראית הענין
 ושמואל נקט צריך למולו כח"ס מהרא"ז ז"ל :
וזה אשר חזיתי לסר"כ מעשה דוקא כתב ז"ל רבי השמיט
 דין נר' ואינו נר' ומרן הקדוש כתב וכו' אבל מדברי רבי'
 נר' טהם כשמואל וק' דא"כ הו"ל לפסוק דנר' ואינו נר' דצריך למול
 וכו' דבשלמא הש"ס דייק ספיר דמדנקט ואם לאו וכו' ולא קאמר
 ואם אינו נר' משה"ע דר"ל ואם אינו נר' מהול גמור אף אם נר'
 ואינו נר' צריך עכ"ל . ולע"ד דבריו קשים לשמוע כיון דרבי'
 נקט כדברי שמואל ולא כדברי הברייתא א"כ ודאי דס"ל דנר'
 ואינו נר' צריך למולו וכח"ס מרן ז"ל יומ"ט דבשלמא הש"ס דייק
 ספיר וכו' לא ידעתי מי הגיד ליה דמהוואם לאו הוא דקרייק
 ש"ס נר' ואינו נר' והילך לטון דש"ז ז"ל איכא בינייהו נרא' ואינו
 נר' מהול היא דאין צריך למולו הא נר' ואינו נר' צריך . למתני'
 אינו נר' היא דצריך הא נר' ואינו נר' אין צריך ע"כ סרו לך להדיא
 מפרש"ז ז"ל דפנר' מהול ואינו נר' הוא דרייק נר' ואינו נר' א"כ
 ספיר דייקי דברי הרמ' ז"ל שכתב כדברי שמואל דנר' ואינו נר'
 צריך למולו ומ"ס עוד אם לא שנאמר דתמ"ס עד שתראה
 העטרה גלויה גילה לנו כוונתו דכל שאין העטרה גלויה צריך
 לתקנו ומיכ' נשמע דנר' ואינו נר' צריך לחקנו ע"כ ולפת"ש אין
 צריך לכל זה ועוד חינוח להרמ' ז"ל שכת' עד שתראה העטרה
 גלויה וכו' אבל הטור ז"ל שלא כתב לטון זס וכתב עליו מרן
 הקדוש בב"ז טהם כדברי שמואל תיקשי דהו"ל לפסוק דנר' ואינו
 נראם צריך למולו כשמואל הא אין עליך לומר הלא כיון דכתב
 כדברי שמואל ספיר משמ' דנר' ואינו נר' צריך למולו :

גא צריך שכל מילה יסיו שם עוד מוהלים אחרים שיראו
 סיטב ספדיעם אם הוא בשונן ונפקא חניה לענין אם
 אה"ך

מבשירי מילה פרק ד'

כח"ט הרט"ז ז"ל ס"ק ט' דעיקר ראייתו של מהרא"י מדבב
הר"מ אס בעת הקיטוי לא נר' מהול סודין וקוצנין מסבב
שמדולרל היו' אס לא נר' מהול כלל ואין מזה סוכה רכל סלא
נימול כרינו מיקרו אינו מהול עכ"ל דארדייק מסיפא לידוי
מרישא איפכא אס נר' שסוא מסול אינו צריך כלום דדוקא שר
מהול לבחרי א"ץ כלום אבל אס אינו נר' מהול לבחרי צריך למול
אלא ודאי נר' דראייתו של מהרא"י כח"ט בעניותי :

עוד

כתב הרט"ז ז"ל ועוד מביא ראיה מגלא נקטו האז
והסמ"ק והאשר"י הך מילתא דצריך לתקן מפני
מראית העין אס נר' מהול כשמתקשה וכו' גם זה ע"פ דהא
באשר"י וטור וש"ע הביאו זה משת' דבעינן תיקון באומל מפני
מראית העין עכ"ל ואנכי לא ידעתי מהיכ' משת' ליה דלהרא"ש
והטור והש"ע בעי תיקון באומל דהרא"ש העתיק מהשנה
כזורתה והביא אח"ך מימרא דשמואל סתבא משת' דלא בעי
שום תיקון ודברי הטור והש"ע ז"ל דתיקון שאמרו היינו על ידי
קטירה וכדברי הר"מ ז"ל ועיקר הכרח הר"ב תה"ד ז"ל מן ספי'
שהעתיקו מימרא דשמואל ולא כתבו עלה שום תיקון משמע
דס"ל דבשנר' מסול אין צריך שום תיקון :

ובתב

מהרא"י ז"ל אמנם הלשון רש"י במתני' לא משמע כפי
וכו' ואי בזה אמרי' דפרש"י במתני' קאי אאינו נר'
כשמתקשה אתי שפיר אך הלשון לא משמע הכי דא"כ אמאי
נקט במתני' צריך לתקן מפני מראית העין ושמואל נקט צריך
למול ונר' דעסכא דייק הרמב"ם דחלקינהו לתרי גווי עכ"ל .
הנה הרב ז"ל סוכיח במישור דמתני' איירי בכראה מהול
כשמתקשה וקתני עלה מתקנו מפני מראית העין . ומסתמא
על מרן ככ"מ שעל מ"ס הרמ" ז"ל ודבר זה מד"ס כתב ז"ל הוא
חדת אן מתקנו מפני מראית העין ובאינו נר' מהול כשמתקשה

ע"ת יקון

מבשירי מילה פרק ד' כה

הן
 גו
 סערה בתי יולדים ולא מה שנמשך אח"ך הרסו :
 אבל אם היה נולד מהול קצת פשיטא לי שאח"ך אם
 נמשך העור שצריך לחתוך אותו כיון שלא נימול שום פעם
 כראוי עדיין - הרב סנו' וכ"כ הרב"ח וסרש"ך ע"ע :
 תיכונן שנוול מהול אלא שהעור העליונה סיס חופה את
 העטר' והמוהל הטיף ממנו ד"כ לכדועתה התיכונן כן ח'
 שנים ונראה לעין כל שער חופה רוב גובה העטרה ועוד יותר
 אלא שבמקום שמשפע ויורר לראש נראה מהול ואף שמתקטט
 נראה שחופה רוב גובה העטרה והמוהלים האומנים מעירים
 מהמוהל לא חתך העור כל צרכו כי המוהל שהוא לא מל עדיין
 שום תיכונן ומצר חסרון ידיעתו לא עשה כתיקונו שהטיף ממנו
 דם ברית כלכד מה משפט הנער הזה אם צריך לתקן מילתו
 אם לא - העלה הרב ז"ל דהרי זה כציצין המעכבין את המילה
 ועל כן צריך לחזור ולמולו עכ"ל - הרב"ח בתשו' סי' ק"ך :

פרק ה'

סדר ברכת המילה

א דיין א'
 המל מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על
 המילה ואביהן מברך בין חתיכת המילה
 לפריעה אקב"ו להכניסו בכריתו של אברס
 אבינו :

ב המל מברך וכו' כתב הרב החנ"כ ז"ל כבר כחכתי בסו'
 רס"ד כשם מהר"ל שכל שצריך לחזור ולמול פעם אחרת צריך
 לברך לפניה ולאחרית אשר קדש ולא יאמר קיים את הילד וכ"כ
 בנימין זאב סי' ל' ומבואר שם מדבריו דהיינו דוקא בשכבר

ד א ז 5 בירכו

מבשירי פילה ברק ד'

אח"ך חזר ונתכסה אס נומא שכבר יצא ירי מילה כראוי מן
התורה. הרט"ז ס"ק ט':

גב זל מהר"ל מעשה היה לפני מהר"ל סגל כנער בן שנה
שנחזר העור של הפריעה וכיסה את רוב הגיד וסראוהו
למהר"ל סגל ואח" מתייר' אני להפריעו שכית וחפשו כמה זררים
להחזיר הפריעה אקורנית למקומה ולא יכלו עד שאקלע שס
מהר"ל זלמן זל שהיה מוסל אומן ומוכהק והיה ממשתט בגיד
ופתאום חזרה הפריעה למקומה. ואמר מהר"ל זל לכך יס
להוסיף הנשים כשנרחיבים הנערום אחר המילה יהיו מהרקיץ
בכל פעם ופעם הפריעה אחוריה עד שתתרפא המילה כרי
שלא תחזור לפניה ותכסה הגיד עכ"ל:

גן נער קרוב לב' שנים שהקיף שלו מכוסה אמנם הגובה
כמעט כולו מנולה ולפי שנוהגין ללכ' בשבוע הכן הרכה
בני אדם מוסלים אס די כוס להחזיק הנער שנימול פעם א'
כראוי וזן התורה א"ן עוד למולו וכו' נר' שאס סילר הזה נמצא
מהול בשע' קישוי אף שאינו נר' שלא בשעת קישוי דאיכא תרתי
לטיבותא חדא שמה נימול כהלכתו ואת"ל שלא נימול כהלכתו
שמה הלכה כמ"ר דבלא נימול כהלכתו נמי כודקין אותו כעת
שמתקשה כדכתב הרש"ך ובתרי סיפקי כהני אע"ג דלא
מתהפכי כחשט סכנה נלע"ד לינקוט לקולא אבל אס אינו נרא'
מהול בשע' קישוי הייתי חוכך להחמיר להצריכו תיקון ע"ז איזמל
דשמה מתחילה לא נימול כהלכתו והווי ספק ערל דאורייתא
דנקטינן לחומרא הר"ב שמש נדקה ח"ר ס"ג:

דן מספקא לי אס נולד מהול והטיפו ממנו ד"ב ואח"ך מכח
שמו כתרבה ונמשך העור למעלה ולא נראה כל העטרה
אפי' אחר הקישוי מי נומא שנריך לחתוך העור באזמל ולתקנו
כראוי וכו' אודילמא דשאני סכא דמן התורה אין חיוב רק
הערלה

מבשירי מילה פרק ה' כו

הנך

דואה כל סכניאים מתכבאים בסננון אחר דוש לכרך
להכניסו אחר המילה או לפחות בין מילס לפריעה
ומעתה אנחנו תמוסים על מה סמכו סעולס פס כוכס יע"א
ודמשק וככל וכצרא וזולתם לכרך להכניסו קודם המילה ומס
גם רלא במרן זל אשר קסל צדתינו עליו יסמוכו ככל סיוולא
מפיו נעסס זנא חצ :

אך

אמת אניד ראה זס מצאתי מ"ס הר' סחכ"ב כהנס"ס
אות ר' משס מהר"ס אלסאסקר סי' חי' סהר"ף וסר"ת
זס"ר אכרסס בנו סל הר"מ זל סכרי כרשכ"ס שיס לכרך
להכניסו קודם המילה זסס ייסכ לרעת זו סראיות ססכיא ר"ת
לחוק רעתו וזל רבי' אכרסס בנו סל הר"מ זל סוכא בתחילת
ס' מעסס רוקח זל וזל סכרכת להכניסו ראוי לכרך אותס אסר
סמילה ויסען בזה על סמנהג כסענות בלוי ססתירס למי שיס
לו קצת ידיעס ואינו רואה להאריך בזכירתס ולר' סאני גאון זל
תסו' סאין כוס קפידא בין סתסיס קודם סמילה בין סתסיס
אחר סמילה וסכא מארי זל רעתו סתסיס קודם סמילה וכוס
סורס ונעסס סלכס למעסס לפניו וראייתו על זה בלויס ממובן
לסוכס זל ומלסון סכרכס עצמה ימהסיקס וכו' עד זכלל גדול
כל סמנות מכרך עליסס עוכר לעסייתן חון ססכילת סגר ומי
סלא יודס כזה וירנס להעמיד מנהגו ומכיא ראיס סמורס על
ססרון ידיעתו אין ססניחין כו עכ"ל - וכן סכיא סר"ס
אלסאסקר תסו' להר"ף זל ג"כ סיכרך להכניסו קודם סמילה וכן
סכיא תסו' רסו' כסס גאון זל וירושלמי דס"ל ג"כ ככי וסעיד
על מנהג מצריס אחריס דסרמכ"ס זל סכי - וסרבה לדכר נגר
סאומריס לכרך אחר סמילה וכתב עוד סס דלרעת זו כורות
סוא לכרכס אחר סמילה ע"ע ססאריך :

מכשירי מילה פרק ה'

בירכו כל הכרבות הנריכות ואמרו קיים את הילד אשר המילם
א' לכן עכשיו שחזור למולו אין צורך לחזור ולומר אלא הכרכת
הנריכה למילם לפנייה ולאחרים אבל קיים את הילד שאינה כרכ'
אלא תפילה להקב"ה שיקיים את הילד אין צורך לחזור לאמרם
שכבר יתחבלו זו שיקיימוהו אבל אם קודם שבירכו כרכת
אחרונה - עדיין לא אמרו קיים את הילד הזה וזה פשוט :

ג בין חתיכת המילם וכו' משום דיש פוסקים לכתב קודם
המילם משום דכל המצות כולן מברך עליהם כדלעשייתן
ויש פוסקים לכתב אחר המילם דשמא ימלך המוהל ולא ימול והו'
ברכה לכטלה הלכך מברכין לאחר המילם קודם הפריע וחשיב
שפיר עובר לעשייתן דמל ולא פרע כאלו לא מל ולשמא ימלך
לא חיישינן כיון דכבר מל מיתא אם בירך קודם חתיבת הערלה
לא אחר הפריעם יצא בריעכד ואין צורך לחזור ולכתב הרש"ך :

והנה

פרק הקדוש בכ"ג עמ"ש הסודור"ת כתב שאין
צריך לכתב כחב"ל שאין לכתב ברכה זו עובר
לעשייתן אלא אדרבא יש לו לכתבם אחר עשייתם וכמ"ש בתו'
שהחזיר המנהג לקדמותו וכך היא גירסת הר"ף וסרמ' והרא"ש
המל אומר וכו' אחי הכן אומר וכו' וכ"כ מרן בכ"מ לרעת
סרמ' ז"ל דממ"ש המל מברך קודם שימול ולא כתב ואחי הכן
מברך קודם שימול משח' רס"ל כר"ת דלאחר המילם מברך
לסכניסו ע"כ וכך היא רעת הראב"ד בהשגות בפ"ג מה'
איטות וכ"כ הכלבו בשמו סי' ע"ג וכ"כ הרב אבודרהם וכ"מ
מדברי הש"ס בפר"א דמילה כדעת הר"ף זהר"מ והסמ"ג
וכ"כ הרב הט"ס משם סי' י"ד וכ"פ מרן הקדוש בשם"ט אלא
שכח לעשות כפשרה של הרא"ש ז"ל לכתב בין מילם לפריעם
וכ"פ הרב שלטון וכ"כ מדברי הרב"ח שכן הוא מנהגם וכ"כ
מדברי הרמ"ז ז"ל :

מבשירי מילה פרק ה' כז

מנהג כל העולם שמכרכין להכניסו קודם המילה כסכרת
 רשכ"ס ותכף עונים העומדים שם כשם שהנסתוומה שהכניא
 ראיה מח"ס התו' רשכ"ס גרים אבי הכן ברישא ואח"ך ברכת
 המל לע"ר אין ממש ראיה דרשכ"ס נחיה לאפוקי דלא ניברום
 המל ברישא ואח"כ גרים תכף לאבי הכן הצושים שם כי שם
 מקומו ולרוב פשיטותו לא הזכירו וא"כ שפיר מיתיר"ת ראיה
 מדתני העומדים שם :

ד' עוד כתב הרב החכ"מ ז"ל א"כ דהרמב"ם יפרש וכו' ולכל
 הפירושים קשיא דלרצ' הר"מ דפסק כרב פפי חוץ מביעור
 חמץ וראי דשוות שחיטה למילה כדמשוינן להו כנח' וכי היכי
 דבמילה כהל' אחר אומר על המילה ובאבי הכן אומר למול ה"כ
 בשחיטה צריך לכרך על השחיטה וכפסח וקדשים צריך לכרך
 לשחוט והר"מ חילק במל בין מל בנו למל בנו של חכירו ולא
 חילק בין שוחט חולין לשוחט קדשים. טוב ראיתי להר"ב ז"ל
 בפ"ג מה' חמץ ומצה הוקשה לזוה' וחי' ע"ע עכ"ל והמהני
 מגדולת רבנותם של שני מאורות הגדולים הנו' איך לא שלמו
 מאורי אור עי'ן קד"ש כח"ס הר"מ ז"ל בפ"א מה' ברכות סוף
 ה' יב' ז"ל מל את בנו מכרך למול את הכן שחט פסחו וחנינתו
 מכרך לשחוט ע"כ הרי מפורש יוצא מדבריו לחלק בשחיט' כמו
 שחילק במילה :

ו' ונ"ל דאכ המל את בנו יעשה כדעת רשכ"ס שיכרך תחילה
 שני הכרכות דתינו' על המילה ולהכניסו ואח"ך יחיתוך רלו
 בין החיתוך לפריעה אי אפשר כיון שהוא טרוד באמצע עשיית
 המצה היאך יפסוק או בכרכת להכניסו ותו' דיש צער לתינוק
 שיפסקו בין חיתוך לפריעה ויתמלא החיתוך דם וכדוחק ימצא
 הפריעה אח"ך על כן נראה דכזה וראי אין לעשות בין חיתוך
 לפריעה וכו' וכן נהגתי בעצמי בעת שמלתי בני ז' והוא ליבא

מכשירי מילה פרק ה'

ומעתה

נחה שקטה תלוכתו איך נהוג עלמא רלא
כדברי הפוסקים הנז'ל ורלא כדברי מרן ז"ל
ואפשר דהבאן סמכו ומנסהן של ישראל תורה הוא עפ"י יסודן
של ראשונים רבי האי והנאינים והר"ף והר"ת ז"ל ותקנה
ראשונה לא זזה מחקומה אף אחר הוראת מרן ז"ל . ועין רואה
למרן סב"ז ז"ל לקמן ברין מי שיש לו כ' חימוקות לחול כתב ואנו
בארץ ישראל נהגנו שלא לחוש לשמא ימלך שהרי אנו מכרכין
ברכת ארוסין קודם קידושין ע"כ נראה שמנסה לברך להכניסו
קודם המילה שאין חוששין לשמא ימלך וכ"כ הר"ק ז"ל שנהגו
לברך להכניסו קודם המילה . וכתב הר"ב שלחן נבות ז"ל
ולענין מעשה בשלוני' וככל מקום שראיתי ושמעתי את שמעם
המנהג לברך בין מילה לפריעה כדברי רבי' אך פה ירושלים
תוב"כ ראיתי המנהג כרשב"ם והדבר תימה שהוא הפך
הברייתא והפוסקים וכו' ע"ע שהאריך ולפי מ"ש ניחא דמנהג
ירושלים גתיסר כדעת הגאונים והר"ף והר"ת ז"ל ומרן ז"ל נופי'
כתב שנהגו בא"י לברך קודם ולא שיישין לשמא ימלך ורוק :
ד כתב הריב החכ"ב בהגב' אות ג' וז"ל אמר המאסף כתבו
התו' והר"ן דהכי מוכח מדקתני העומדים שם אומרי' כשם
שהכנסתו לברית אלמא שכבר נכנס ע"כ ולי אין זו ראי' ה
דהרשב"ם יסבור דברכת אבי הבן קודמת ואח"ך ברכת המל
ואח"ך ברכת העומדים וכמ"ש התוספות בר"ה אבי הבן אומר
רשב"ם גרים אבי הבן ברישא ואח"ך ברכת המל עכ"ל .
ולפע"ד אין לרחות כזה ראיית ר"ת דמשמעות ס"ס העומדי'
שם אומרים כשם שהכנסתו לברית משמע תכף לאמירת אבי
הבן להכניסו כבריתו של א"ה העומדים שם אומרים כשם
שהכנסתו לברית מעין ת"ש אבי הבן להכניסו העם עונים
אחריו כשם שהכנסתו וכו' ולא אחר ברכת המילה וכמו שסוף

מבשירי מילה פרק הי כח

סני רבוותא כמפק ברכות . והטור כתב שנהגו בכל המקומות
 לכרך אותה תופס הנער וכתבו הג"מ ושמא היי' שהוא כמו
 שליח ב"ד . ומהריקש כתב ז"ל רוב המפרשים סוכרין שאין
 אחרים מכרכין וראיתי את רבותי נוהגין לכרך הם כשהם
 סנדריקום וכ"כ הטור שנוהגין בכל המקומות וכדעת הראב"ד
 עכ"ל :

יא האב והאמהל צריכים לעמוד וכו' כתב הסמך ז"ל דילפינן
 לכם לנעם מעומר דכתיב במילה: מחול לכם כל זכר
 בעומר כתיב וספרתם לכם ממחרת השבת ושם כתיב מהחל

יב חרמם בקמח אל תיקרוי בקמח אלא בקומה וקופה :
 יב אבל תופס הנער וכו' חסיים בלבוש שאינו יכול לעמוד
 כשעוסק המהל עם הילד במילה :

יג שהם אצל החיל יעמודו וכו' אמר המחסף נוהגין לעמוד
 מפני כושר התינוק לברית מילה והטעם מפני שעוסק
 במצוה וכמ"ס רע"מ פ"ג דרכורים וכן נוהגים בקושטנטינא
 וצא וכבאי לעיר תירי"ו וצא ראיתי מהגין שלא לקום והנהגתים
 לקום גם כשעם שמכרכין ו' ברכות מהגין בקום' לקום מהטעם
 הזה עצמו ופי' תירי"ו לא היו נוהגין לקום וכן בזה הנהגתים
 לקום בשעת הברכה הרכ החכ"מ ז"ל ועיין למהרח"א גר"ו מ"ט
 בענין זה על הדס"ו כמ"י טס"א :

יד כתב הגד"א ונהגו כשמכריסו הילד למקום הועד למולו
 אומר המחל בקול רם ברוך הבא והעם עונים בשם ה'
 והטעם ברוך הניחול לח' ימים כמנין הבא עכ"ל ומנהג שלנו
 הוא שהזן הכנסת אומר הכל ביחד ברוך הבא בשם ה' וקודם
 לזה בכנים הילד אומר שמש הכנס' ברוכים היושבים והעומדים
 וס"ט לפי שאליהו מלאך הברית בא עם התינוק להעיד עליו
 שהוא מחול . א"כ ע"ש ויעמוד כל העם בברית . הרכ שלחן

מכשירי מילה פרק ה'

דכ"ע ואח"ך מצאתי שאף מהר"ל פסק כן. הרט"ו וכ"כ הרב
מטה משה בסדר המילה סי' יג בשם מהר"ל וכן הסכים הר"ב
מע"ר וכתב שדברי הרט"ו אמת ונדרק - וכ"ל דרוקיא כיש לו
שניהם חיתוך ופריעה אבל אם הוא בחיתוך ואחר כפריעה
יברך להכניסו אחר החיתוך קודם הפריעה כמו שאר אנשים
באר היטב - ועמ"ש בתוספת מרוכה ס"ק א' משם חידושי

הגרסוני שדבריה מנומנמין ואין הספר מצוי בידו :

ז כתב מרן בכד"ה בשם הרשב"ץ כשהאמסין מוסלין עצמם
מברך אקב"ו להכנס בכריתו של א"א ע"כ - ונר' רפשיטא
שמכרכין ג"כ על המילה הרט"ו :

ח להכניסו וכו' כתב הרד"א הביאו מרן ז"ל בכו' ברכה זו
בתקנה זמפני שהאב מצוה על בנו לחולו ולפרותו וללמדו
תורה ולהשיאו אשה לרמוז שמהיום ואילך מוטלת עליו מצוה
אלו ע"כ :

ט דין א' הגסה ואם אין אבי הבן אצל המילה יש מי
שאומר שאדם אחר מברך ברכה זו - וכן אם
אבי הבן בכאן ואינו יודע לברך - שאב וסמואל כשמכרכים
צריכים לעמוד אבל תופס הנער כשמכרכך נוסגים שיושב
ומכרכך - יש אומרים וכן נוסגים שכל העם שהם אצל המילה
יעמדו שנאמר ויעמוד כל העם כבדית מלכך תופס הנער
שהוא יושב :

יוד' שאדם אחר מכרכך וכו' זוהי סברת מי שהורה שהביאו
סר"מ ז"ל וכתב עליו ואין ראוי לעשות כן וכתב מרן ז"ל
בשם ההגהות שכן דעת רמ"י ורא"מ ור"ש שלא בתקנה ברכה זו
כי אם לאבי הבן משום מצוה המוטלת עליו מכל ישראל וכ"כ
הרא"ש בשם רבי' האיוב כ"ד ד"א בפר' ראשון ב"ד וכן נראה
דעת מרן מדהשמים דין זה - וא"כ נ"ע דמי יקל ראשו נגד כל

הני

מכשירי מירה פרק ה' כט

זה הסדר דאמרינן לצולם ילמד ארם תורה ואח"ך ישא אשה
והזכיר אחר כן מעשים טובים אעפי' שהוא חייב במצות משהוא
בן יג"ת אינו בר עונשים עד כ' וכבר הים בן ח"י לחופם
עכ"ל:

חי כתב בר"מ משם זוהר הקדוש זל אבי הכן אומר פסוק
אשרי תבחר ותקרב ישכון חזריך והעומדים שם יאמרו
סוף פסוק דהיינו נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך וכתב שם
דכל מי שאינו עושה כן מוציא עצמו מכלל עשר חופות שעתיד
הקב"ה לעשות לנדיחים לע"ל ועו' עשרה תיבות בתקרא ולא
ראיתי נוהגין כן עכ"ל. ופה זוכה יציא מנהגיו לאחריו וגם
מנהגיו כשחביא אבי הכן הילך על זרועותיו מתחיל ואומר
זכחי להים רוח נשברה לב נשבר ונרכה להים לא תבזה הטיבה
ברזונך את ציון תבנה חומות ירושלים או תחפון זכחי נרק
עולה וכליל או יעלו על מזבחך פרים. ופסוק אם אשכחך
ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא
אעלה את ירושלים על ראש שמתתי ואח"ך אומר פסוק שמע
ישראל עד סופו והעם כופלין אותו ואומר פסוק אנא ה' סושיעה
נא והקסל כופלין אותו וכן אנא ה' הצליחה נא וכן כופלין אותו
ואח"ך אומר אשרי תבחר וכו' ואח"ך אומר להקרים יודו לה' חסרו
ברשות מורי ורבותי בא' את"ה אקב"ו להכניסו וכו' :

יט מברך על הכום כפי"ג וכו' שעתו שאין אומרים שירה
אלא על היין שהוא משמח אלהים ואנשים. הרב
הלבוש:

ב ויש מהגין ליטול הדם וכו' אי איכא שאר בשמים כהדי
הדם יברך על ההדם משרת"א נר"ו והרב הלבוש ישנו
בנ"ט משום עילוף התינוק או שאר שמתעלפי' כשרואים
רס:

מבשירי מילה פרק ה'

גבוס . ומנהגינו לומר חזן הכנסת כשמכניסים הילר ברוכים
אתם קהל ה' וברוך הבא בשם ה' ברוכים היושבים והעומדים :
טו **דין א'** ואם אחרים עומדים שם אומרים כשם
ששכנסתו לברית כך תכניסו לתורה
ולחופה ולמעשי טובים ואבי הכן או המוהל או אחר העם מדרך
על הכוס בפס"ג . ויש מוהנין ליטול הכוס בידו ומדרך עליו
ולאחרים אומר באי את"ה אק"מ וכו' ומוהנין כשחניע לברמיק
חיי כותן מהיין כפי התינוק באכזבו וכשהמוהל מדרך ברכה זו
רוחן תחילה יריו ופיו כרי שיכרך בנקיות :

טז כשם ששכנסתו לברית וכו' כתב הרט"ז ונראה דאותם
טראים האב יאמרו לשון שהכנסתו כן תכניסו וכו'
ואותם שצומדים מרחוק או שאין האב בבס"כ יאמרו כשם
שנכנס וכו' ושרש"ך כ' דלעול' יאמרו כשם שנכנס יעוש ומנהגינו
לומר כשם ששכנסתו וכ"כ בפרישה דלאב אומרים אחרים כשם
שקיימת מצוה זו שהכנסתו לברית כן תזכה לקיים בו מצות
האחרים ואם אין שם אביו ואחר אומר הברכה להכניסו ועומר
במקום האב ובשליחותו ג"כ אומרים כן דשלוחו של אדם כמותו
דלא כהרט"ז . וכתב הר"כ ראשון לציון דטעם נוסח זה לברך
גם אבי הילר שהוא יכניס בנו למצות מה דלא נשמע מנירסת
כשם שנכנס כך יכנס ומה גם דכפי האמת דאבי הילר הוא
הצריך להתברך כי הוא שהוציא בנו ונתנו למוהל והוא שקיים
המצוה למה יגרע מלברכו כהדי הילר לכן אין לזוז מנוסח זה
פ"כ . ונר' דאפי' תי שאין לו אב נתי דמלין אותו על שליח כ"ד
שייך ג"כ לומר הכי כשם שהכנסתו דכיון שזכה להכניסו לברו'
אבו מברכין שיזכה ג"כ להכניסו לתורה עכ"ל . טל"ג :

יז כך תכניסו וכו' הרד"א ז"ל כך יכנס לתורה ולחופה
ולת"ט שאלו הן מצות הכן המוטלות על האב וסדרם על

מבשירי מילה פרק ה' ל

העם רואין את סרס אלא היושבים אצל הכסא ועוד ריח טוב
 שמריחין העם מה יוציל לעילוף הכימול עכ"ל :
 כג אשר קידש ידיו וכו' נוסח ברכה זו פי' התו' ידיו זה
 אברהם כרדדשי' במנחות דמה לידיו בכיתי כאמר על
 אברהם' חק בשאריו שם זה ינחק ונאנאיו חתם באות ברית קודש
 הוא יעקב - וזה"ל מכתבו כשם ספר סוהר ראק"מ זה ינחק
 וראיה מרבותיך זאת בריתי אקום ר"ת אשר קידש ידיו מכסן
 חק בשאריו שם זה יעקב ונאנאיו חתם באות ברית קודש אלו
 השכמים וכפרשי' ינחק קרי ידיו ע"ש אהכו מכסן דקוד' שכולר
 נתקדש למנוח או רכתיב אכל שרה אשתך וכו' וסקימותי את
 בריתי סיניו מילה בשאריו שם ככשאו שם חק על המילה ונאנאיו
 אחריו חתם באות זה של ברית קודש בזה להניל ירדות משחת
 מנהיגם דכתיב גם את ברם בריתך עכ"ל מרן כבי' ומס שאין
 מזכירין אברהם בכרכם זו שכבר הזכירוהו בכרכה בפני
 עבמה דלהבניסו וכו' סרב הלכוש ולרעת התו' גם אברהם נזכר
 במילת ידיו :

כד ואכי הכן או המהל וכו' הכי משמע מלשון הכריותא
 דקתני המברך אומר וכו' דמשמע דלא קבעו חכמים מי
 שיברך אלא מי שוריו בו מתר ומנהגו שםמוהל מברך לעולם
 ואיך ישר בעיני רלפעמים הוא ע"ה ולא די ראיו מכין אלא
 מרלג ומסרם סתיבות על כן הירא את דבר פ' לא יניח לברך
 ברכה זו אלא אחר העם המיוחד שבעם וזוה הטעם לא קבעו
 חכמים מי הוא שיברך ברכה זו לא לפי שאין ראוי לברך כרפס
 זו אלא מי שמונן אליה - סרב"ה וכו' סרס"ף והרס"ך אל כתב
 מיהו המנהג הוה מנהג קדמוני' הוא שררי גם הכלכו כת' כסו'
 פ"ג ועכשין נהגו להיות המוהל מברך כפה"ג ואק"מ וכו' ואומר
 קיים את הילך וכו' ע"כ :

מבשירי מירה פרק ה'

כא המוסל רוחץ ידיו ופיו כדו שיברך כנקיות כי ידיו ופיו
מלוכלכין המילה והמנינה הרר"א . וכתב שלחן נבוכ
זל וכן ראיתי המנהג בעיר אינררני שאחר שחל המוסל רוחץ
ידיו ופיו ומוסל הכוס כידו ומברך ב' ברכות הללו אכל בעיר
שאוני' אין רוחצין ואין להם על מה שישמוכו שהריא' מסרברי'
הצריכים נטילה הוא הנוגע בנופו בידיו כמבואר בא"ח ס"ר
וכבופו לאו רוקא לא ה"ה סנוצ בנוף חכירו דמירי הוא טעמא
אלא משום מלמולי ויעא שכנוף ב"ש סכת דידיו מלוכלכות נמי
בדם מילה ואבק ואספלגית שנוחצין על המילה ואולי משו"ס
כהנו פה ירוש' תוב"ב שחזן הכנסת מברך ברכות הללו שהוא
נקי כפיים ומשו"ס אין ממתנינים למוסל עד שיפרע ומוצן
ונותן אספלגית ואבק ורוחץ ידיו ופיו ומנבכ ואח"ך שיברך
מאריך סומן ואין לך שורח זכור גדול מזה עכ"ל . ומנהגינו
כמנהג אינררני :

כב ליטול הדם וכו' כתב השל"ג זל ולא כתפשוט מנהג זה
בח"ל רק באז' והרם דקאמר לאו רוקא דה"ה שאר מיני
ריח וכך מנהג ירוש' תו' שכיום המילה מכיא שמש הכנסת
קצרה של גחשת מליאה ענפים קטנים של רומזרו ומחלק לכל
בני הכנסת ואחר המילה נוטל חזן הכנסת כוס של יין וענף של
רומזרו ומברך תחילה על היין ואח"ך על הרומזרו וכל הקהל
עובין אחזן על ברכת הריח ומריחין על ענף שכידיהם על סמך
ברכת החזן מירי דהוי אברכת בשמים של סבדלם שאחר מברך
לכולם . ומנהג זה לא ידעתי על מה ארניו הטבעי ואולי משום
שמחה מנעו בו כמס"ה שש אנכי על אחרתך אשר מטעם זה
פנהו בת"ש כרי להעביר הראנה דוי אברה נפש ואח"ך ראיתי
בלבוש דכהב זל ונ"ל טעמא משום עילוף התינוק או שאר
שמתעלפין כשרואין דם ע"כ וטעם תלוש הוא אנלי דאין כל

מכשירי מילה פרק ה' לא

כח ונוהגין כשחגי לכדמיק חיי וכו' לפי שאחר סיום הכרחה
 הכ"ל או"א קיים את הילך הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו
 וכו' עד סוף הפוסקים וכשחגיגע לדמייך חיי כופלין ואומר לך
 כדמייך חיי ונותנין בכל פעם מהיין כאבבצו. סרש"ך :

כט קיים את הילך הזה וכו' כתב הרב החכ"ב ז"ל יש אדם
 שכל הנקראים בשמו יצליחו לגדולה ויש להפך לכן
 יתפלל אדם שכל הנקראים בשמו יהיו בהם מדות טובות כאלה
 ושלא יקראו ורעו על שם אותם שמדות הרעות הללויות בהם
 כיצד יראם אדם כשיש ב' אחים וקראו שר בניהם ובנותיהם
 אחר שם פ' אפי' אחר צדיק ומחו בלאת לדת אל יקראו יותר
 באותו השם ואל יאמר הקיים לאבותי שם שלי ישכח וסוף רואים
 שנקראו אחרים וכשגלו הרי הוא נושא חל נפשו עון ואין אל
 הדברים חשום נחוש ס' חסידים סי' רמ"ד. ובסי' רמ"ו כתב
 אם ראית אדם שאין בניו מהקיימים דע כי השם גורם להם ואם
 אחיו קורין לבניהם אותו שם ולזה אין מתקיימים דע מהמקום
 גורם ויש לו ללכת למדינת אחרת עכ"ל וכ"כ בסי' רמ"ז ובזמנינו
 זס אין נוהגין בזה כי אם אחר העיר וב' ט' זשפחה ובכח זאת
 רבי' יאודה החסיד ראיתי יא יקרא איש מורעו יורם ולא שמואל
 ולא ירענא מאי קאמר ואם כאמר שלא יקרא איש מורעו יורם
 בהפלת האל"ף אלא יאודה מהבאחר במ"ש ולא שמואל ואולי
 צואה זאת היא פרטית על זרע הרב החסיד מפני סיבה ידועה
 לו עכ"ל :

ל עוד כתב הרב הנו' מנהגינו לומר ויקרא שמו בישראל
 פלוני וכו' והשם הוא ישראל לא שם הגויים ולא מסקינן
 בשמייסו וכחב הרב המביט ח"א סי' רע"ט דאין ראוי להעלות
 שם אדם או נח או שם ועבר שאין להעלות שם אלא מאברהם
 ואילך והנקרא בשם יפת ובכונתו כו תאמר קדמו לאברהם אינו
 בכלל

מכשירי מילה פרק ה'

כה כשיש ב' א' מוסל וא' פורע אומר אותה הפורע סרטו
והביא ראיה ע"ז:

כו נוסח ברכת אק"מ כך היא אשר קירט ידיר מבטן ומק
בשאר שם והאנאיו חתם באלות ברית קרם על בן כשכר
זאת אל חי צורינו צוה להציל ירדות שארינו משחת למען בריתו
אשר שם בבשרינו בא"ז כורת סכרית . ונ"ל צוה להציל כפתח
סדרו וכצירו הוא"ו שצל בן בשכר זאת וכו' הוא תפילה ובקשה
על העתיד דלא כמו שנקוד בכל הנוסחאות הלוחז שבכ"כ
צוה בחיריק סדרו וקמץ הוא"ו וכן נוהגין כל המוסלין לחמרו
שלפ"ז הוא לשון עבר ואינו מתיישב ע"כ בשכר זאת וכוננם לא
שיך לשון צוה אלא לשון הכטחה אלא ודאי כח"ש
וכו' ע"ש הרש"ך וכ"כ הרב המפ"י מהר"א בר"ו בשם
הרב שאלת יעבץ סי' קמ"ו . והרב מצפה רוקח כתב אמנם
אין בן מנהגינו ובאמת טעם כל מ"ש הרש"ך ז"ל נוסח הכרכת
בראית כמנהגינו דמתחלתה ועד סופה הכל שלא לנזכר ראש
קירט דהויא התחלה ולמען בריתו שהיא הסיו' כולו שלא לנזכר
דלפי הנוסחא האחרת הוירישא וסיפא כחר עניינא ומציעהא
באנפא אחריתי עכ"ל . ועיין רואה להרש"ך ז"ל שכבר נרנש
עוה וכתב שכן נוסח כל הכרכות והתפלות . ומנהגינו כח"ש
הרש"ך ז"ל והשל"ג דמאן דעבר כחר עבר ומאן דעבר כחר
עבר כי שתי הנורסאות יש להם על חס שיסמכו על בן אין
להחזיר א' מהם ע"ע :

כז יש נוהגין לומר בסוף הכרכת וקיים כו מקרא שכתוב
ישמוך אהים כאפרים וכמנשה וכן הוא בתרגום המיוחס
ליהונתן בן עוזיאל בפרשת ויחי כפ' ויברכס ביום שהוא וכו' כך
יוסף ברי יברכו ית ינוקא ביומא דתחולתא למיתר ישוין ס'
כאפרים וכו' מהר"א בר"ו:

מכשירי מירה פרק ה' לב

ורחמי תקמים שמיא לאסאה לאתיה ררביא דרין דסיא זריכא
אסותא ותתסי - וכיון שמתפללין עליהם על הכוס נהנו
להסקות את סתיבוק ואת האסותיהו לרידן דלא אמרי' קני
אין ראים חסם עכ"ל :

לד כתב הרד"א כביאו מרן ז"ל שאם היה התיבוק יתום בין
מאביו בין מאמו אומרים במקום או"א קיים את הילך
סוה וכו' תשתלח אסותא דחיי ורחמי מן קדם מאריה שמיא
לאסאה ית רביא דרין ויתקרי שמיא פלוני ויהסי כחם
דחתסיאומיא דהרס עי' דחטסה במדברס וכמיא דירחו ע"י
דאלישע כן יתסי כענלא זכומן קריב כאמיר ואעבור עליך
ואראך וכו' ובומר הפסוקים כמו שנומר כתפילת קיים את
הילך ובסדר ר"ע ורכי' סעדיא בת כ נוסח בקשה זו :

והכלבו כפכ יש גוהגין לכרך סתיבוק בנוסח זס
אלהנא ואלהא דבאסתנא שלה אסותא דחיי

ורחמי לרביא דרין וכו' ולהי'טכא מצאתי גוסחס יפה כיותר
וזל או"א קיים את הילך סוה לאמו ולקרוביו ולכל משפחתו
ויקרא שמו פלוני בשם אביו אתה אלהינו אלהי כל בשר אביו
יתומים תהים לו לאב וסוה יהיה לך לכן ותשא בניסתו לכרית
לכפרים ולממחה לכפש אביו ולנחמם ולחשיב נפש לאמו ולכל
קרוביו תתענג נפש האב בג"ע ביונא מחלניו ותגל האשה
כעהו בפרי בטנה ויתקיים בו מקרא שכתוב ואעבור עליך
ואראך וכו' ע"כ :

לה זכרד"ס כתב בשם א"מ אס מתה האם קודם ברית
חילה אומר ותגל האם בג"ע ערבה זכנ אס מת האב
אומר ישמח האב בג"ע ולא עלגם כי מצאנו לשון שמחה וניל'
אחר סמיתיה אברהם יגל עתק ירנן ישמח משה וכל זס לקיים
אמנות השארית סגפם לתמיס סמתים :

מכשירי מילה פרק ה'

בכלל כשם חי סעמלונ בתורם ועושה נחת דוח ליוצרו ע"כ ואנו
תחיים שהרי מצינו באמוראי ר' בנימין בר יפת וס"ו שאביו של
ר' יפת פרץ גדר חכמי' וזכה לכך גדול בתורה ובחסידות כרבי
יפת עכ"ל ויש להרביש בדבריו יפת לא מצינו שהיה גדול
בתורה ולעולם אימא לך ראבי יפת לפי שפרץ גדר לא זכה לכך
ת"ח אבל יפת גופים דמקי מחטא זכה לכך גדול בתורה הוא
ביתו רבי בנימין וסרב מופת הדור מה"ח א"א כר"י כתב דכיוצא
בוה יש לסעיר מעקביא כן מהללאל וסעולם אין כושרים בוס
קראו' בשמותם אדם נח וכיוצא ע"כ - ואף בדבריו יש למקפק
בת"ש על הרב החכ"ב :

לא סא דלא מסקינן כסתייהו סיינו דוקא כשם שלא מצאנו
באיש אחר חוץ מאותו רשע אבל שם המשותף לרבים
סנקראים כן אין לחוש תוספות סביאם סרב החכ"ב :

לב גותן מסוין כפי סתינוק וכו' כתב הרד"א ושמעתי
שעושי' נורת סדי באכבעות יו בעת מנותן מהיין כפי
סתינוק ובוס גין לכפול ואומר לך כדמיק חיי לרמוז שפי המילה
יזכה לעס' ולעס"כ ומ"ט שעושי' נורת סדי ר"ל סג' אכבעות
ידיו דקיינו אכבע אתם קמיכה כשזוקף אותם סוי נורת סיי'ן
וסגודל כשזוקף לא תגעסם דל"ת וכסנותן יין כורת סוי יו"ג
הרי סדי ע"כ ססל"ג :

לג ואל מהר"ל מנהג שמטפטפין מן היין ספין כפי סתינוק
ונס משקין אמו מן סכוס סתכרכין עליו קיים וכו' פי'
ד"ש שראם סטעס כדאמרי' בירוגלמי שהיו מתפללין על סכוס
זהו אומרים תטלם אמתא דחיי ורחמי מקמיה מריה דשמיא
לאסא סרביא סדין זהו צריך אסא ויתסי כמו ראסיאת חכו
דומרי עי' חסם ומכו דירחו עי' אלישע כן אסי רביא סדין
בעגלא וכופן קריב ואגרו אמן : ועוד תטלם אסותא דחוי
ורחמי

מכשירי מירה פרק ה' ל"ג

זוהי לרעת הרמ' נראים קצת דלא פסיקא ליה. אך סר"כ כנה"ג
 כתב דמין מהר"קא בתשו' ומהר"ז סכ"ב סכרי דלכרך למול
 עדיף. ושם כתב משם מהר"ז דהסכים לכרך על המילה ולא
 ניהא ליה בתי שמכרך למול וסכי מסי קהרב מהר"ז חאניו
 כהלקט ח"א סי' ת"ט דהאכ נתי יכרך על המילים. וגם חני
 שמעתי דעל דרך האמת יש לכרך על המילה בכל אופן. וסכי
 כהונ' במקומותינו דלא להשאם. סרב פאר סדור מהר"א
 נר"ו. וכ"פ כס' אשדות ספסנה סנרפס מחדש סי' וכ"כ
 סלק"ט ח"א סי' ת"ט ואף שבתחילה עשה מעשה בדברו
 הרמ' טוב חורבו. וכ"כ כה"כ סי' קס"ט :

מ"א וכן נוסחין שלא לחלק וכו' ראון ס"ל כה"ר דעל נתי
 להבא משמע כה"ט הרא"ש כפ"ק דפסחי' ולהכי אפי'
 כשימול האב מכרך על המילה ומ"מ אס בירך למול יבא
 סרב פרישה :

מ"ב דין ג' נר שמל קודם שנתנייר וקטן שנולד כשהו'
 מחול כשמיטיפי' ממנו דס ברית אינם צריכין
 ברכה. וכן אנדרונימוס אין מכרכין על תולתו מפני שאינו
 זכר ודאי. הגהה אכל בשחורין על ציצין המעכבים את
 המילה צריך לחזור ולכרך כל הכרכות אכל אין לומר קיים את
 הילר סזה וכו' :

מ"ג שנולד מחול זכו' אינו צריך ברכה כתב הסור בשם
 כה"ט ומ"מ ברכה של להכניסו כבריתו של אברהם
 אבינו ואקזת מכרכין זה מחבר העתיק לשון הרמב"ם משת'
 מדבריו רא"ג ברכה כלל וכ"כ הרשב"א בתשו' והר"ן כפר"א
 דמילה דה"ה סאין מכרכין עליו להכניסו כבריתו של א"א
 סרט"ך :

מכשירי מירה פרק ד

לו וזל הרש"ך זל אכל אנו מוהגין כשאין לו אב מדלגין
לאביו ואומר קיים את הילר לאמו וכו' וכשאין לוג"כ
אם מדלגין גם אמו ואומר קיים את הילר הזה ויקרא שמו וכו'
וכ"כ בהנהגה הנהגים ואם ח"ו נפטר אביו או אמו של תינוק
מדלגין מן הכרבה איזה שמו' ואומר קיים את הילר הזה לאביו
או לאמו ת"כ :

לו כתב מהר"ק זל בהנהגותיו בקטת רחמים על יתום
עכשיו נהגו לומר בקיבו' קיים את הילר הזה למשפחתו
ויקרא וכו' ישמח האיש כב"ע ביוצאי הלציו וכו' ע"כ :
לה כותן מהיין בפי התינוק וכו' כתב הרב הלכוש זל
הטעם משום דאמר' בח"ר שימו איש חרבו על יריכו
משה חל ואהרן פורע ויהושע משקה פי' לפי שכל אותם
ארכעים שנה לא היו מוליך במדבר מפני טורח הדרך ותפני
שלא נשכ הרוח צפונית ועכשיו שחיו עומדין ליהרב לא רצה
משה ואהרן שיהרגו בלא מילה ובלא קבלת מצות ולכך הים
משה חל ואהרן פורע ויהושע משקה אותם עשר העגל טעמו
כמו שנאמר ויקח את העגל אשר עשו ויסחן עד אשר דק
ויזר על פני המים וישק את בני ישראל וארזל מלמד שברקן
בסוטות ואותה השקאה היתה להם בשעת מילה ופריעה למות
ולא לחיים לכך אנו אומרים השקאה זו של שעת מילה ופריעה
זו תסים לחיים ולא כאותה של יהושע ע"כ :

טר דין ב' אם אבי הבן הוא מוהל בעצמו מברך
למול את הבן לדעת הרמב"ם הנהגה ויש
חולקין וכן מוהגין שלא לחלק מיהו אם בירך למול או שכירך
ברכת להכניסו לחוד יצא :

ז למול א"ה לדעת הר"ת וכו' מדר אינו רלא קפסוק ותני
מרו דהאב יברך למול מלתא פסיקתא ובמר אומר
שזס

מבשירי מילה פרק ה' לד

למחר' סגל לכשורה טובה שנסתלק ונאסף מתוכינו ע"כ
מחר' לכה' מילה :

בט' אכל אין תכקשים וכו' ככל ולרשיש בלידתו נדנוד
עבירה אין ראוי לומר אשרי תבחר ותקרב וכיוצא בו
ואין אומרי' שבחים לא לאכ ולא לבן אפי' במידי ראסיר מדרבנן
משום והנשארים וכו' ודוקא במידי דמפרסם וידיע ע"כ
מחר' קט' :

ג' עוד כתב שם מחר' ל' זל פנוים ילדה בן ונתנה לפלוני
ואמרה שהוא אביו וסא אמר אינו בני רוצים לקרא סכנ
בשם הפלוני לומר פכ"פ והתרה מחר' סגל שלא לכיישו בכך
מאחר שאינו מודה ברבר והכעל ברית כירך לסכניסו ויס
כשהגיע המוהל בכרבת אשר קידש וכו' סודו לה' כי טוב סיה
אומר סודו לה' כי לעולם חסדו והיה מדלג כי טוב כי אמר שלא
להזכירו בסוכ מאחר דנולד בזכות ובער בו מחר' סגל והחזירו
והצריכו לומר אותו כדינו ככל סנולד בקידושין :

גא' זל הלק"ט ח"ב סי' קס"ט סדר המילה טוב שראיתי
בירושלים ת"ו מביאות נשים לתינוק לכה"כ כומוסרת
אותו לאכיו והוא תופס אותו ואומר בקול רם אם אשכחך ירוש'
תג' תל"ג וכו' שמע ייאלצ' מלך ה"מ הו' ל"ו אנא ה' הושיעם
גא' ב"פ אנא ה' הצליחם גא' ב"פ ויס מקרימין קורם אם אשכחך
הטיבה ברצונך אג' תהי' אז תצטו איעמ"פ וכל הפסוקים הוא
קורא והקהל עוני' אותם אחריו ואח"ך תכרך באי' אמ"ה אקב"ו
להכניסו בסא"א והש"ן אומר אשרי תבחר ותקרב יח וצונין
כל הקהל נשבעים בטוב בק"ם במקסלות ב"א וכו' בפירוש
פרעות בישראל ומוסר התינוק למוסל והוא נותנו על הכסא
המוכן לאליהו ואומר זה הכסא של אליהו הכביא זל יאח"ך נותנו
לסנדק ומל ואבי הבן אומר שהחיינו וש"ן תכרך על סיון ועל

מבשירי מילה פרק ה'

מד א"ן ברכה וכו' עיין מ"ט לעיל פ"ג אות כ"א כ"ט
מהר"א בר"י:

מה אבל אין לומר קיים וכו' זכ"פ מהר"ז לענין מל ולא
פרע ואח"ך פרע ש"א"ן לומר פעם ב' קיים את הילד
ועיין מ"ט לעיל אות ב' :

מו ומה שאין חבדרכין כשמולד מחול כתב הרב ראשון לביון
הטעם דמילה משמ' לשון חתיכה וזה אינו אלא מסיף
ואיך יברך על המילה יוגבי אנדרובינום התורה אמרת
וילדה זכר וכו' וביום הם' וכו' זכר ולא אנדרובינום :

מז **דין ד'** תמור כישראל הוא ומכרכין עליו כרבת
מילה עד כורת הכרית אבל אין מבקשין
עליו רחמים - הנהה זעפרסאין כשעת
מילתו שהוא תמור :

מח תעשה אירע לפני מהר"ז תמור שגולר מאשת איש
ואקלע יום המילה בשבת זהתיר מהר"ז סגל ליטול חמין
מבית הנחתום גוי כליל שבת לרחוק בואת הילד זהרב אחיו
של מהר"ז סגל הים המוהל זהיו מלין אותו בחצר כ"ה אצל פתח
כ"ה משא"כ בכשרים שמוהלין בפנים לא אצל הפתח וזוה
הרב לאחיו לכרך אשר קידש עד כורת הכרית וזו לא דמשם
והלאה סכל בקשה לקיים הילד ולהחיותו על דם הכרית וכל זה
אין לבקש על התמור דלא ניחא להו לישראל הקדושים לקיים
תמורים שכיניהם ואמר דמשעם זה נמי העומדים שם א יאמרו
כשם שנכנס לכרית כמו שרגילין לבקש אכשרים וכו' לקרא
שמו כידור על שם הפסוק כי דור תהפוכות המע וזוה הרב
לשמש העיר להכריו לזכור אחר המילה קול דם תדעו הכל
שהילד הוא תמור למען לא יתערכו זרעו בזרעו וזוה אמר אלינו
מהר"ם שנתגדל הנער שהוא לכן פשרה שנים ומת וכתבו
למהר"ז

מבשירי מילה פרק ו' לה

הצריכה לאכול כרלעיל פי' תקנ"ד ע"כ וזו רוחק גדול לומר
 שבכרון שריכר כב"י כס' זה לא דיבר בש"ע כמ"ס הרב
 בשכה"ג . וגם מ"ס חסרח"א נר"ו דהכא חיידי ברצתה לאכול
 הוא ג"כ רוחק דלא איירי בש"ע בכרון שריכר כב"י . ומור"ם
 בהנה כתב וז"ל דמכרכין אכוס בכל תענית ונותנין הכרכה
 לתימוקות הקטנים וכן נוהגין וכ"זוהכ נותנין לתימוק הנימול
 כמ"ס בא"ח סי' תרכ"א וז"ל ראף בלא תענית יוצאין כזה אבל
 אין נוהגין כן אלא הסנדק שותהו כשאינו מתענה ע"כ והרב"ח
 ז"ל כתב בשם רש"ל ראף בט"ב נותנין לתימוק הנימול לטעום
 והרב שכה"ג כתב דמנהג קושטאנטינא יצא בט"ב לכרך על
 סכוס וב"ה"כ בלא כוס ע"כ . והרב שלחן גבוה כס' תקכ"ט
 כתב ז"ל ולענין הלכה ככה"ג פוק חוי מאי עמא דבר ונהרא
 נהרא ופשטיה ומנהגינו כעיר הזאת שאנו יצא בין בט"ב בין
 ב"זוהכ לכרך על סכוס וליתנו לתימוקות כמ"ס הרב חמפה כס'
 יוהכ וכה' ט"ב וכ"כ מורי הרב ז"ל שם לא דהרב כת' במקומות
 סללו דכ"זוהכ נותנין לתימוק הנימול והשת' דלתימוק גדול ממנו
 דהגיע לחינוך לא אעפ"י שאינו מתענה דילמא אתי למיסרך
 כשיגדיל והתו' כתבו דאין לחוש לזה גם הר"ן כתב בתשובה
 דלא סגי במה שנותנין לתימוק הנימול דהוי ברכה לבטלם
 אלא צריך להטעמנו לקטן שהגיע לחינוך ע"כ וכך מנהגים
 עכ"ל :

ומ"ש וליתנו לתימוקות כמ"ס הרב חמפה כה' מילה
 וכה' יוהכ זה אינו דלא כתב מור"ם בן אלא בט"ב
 אבל כיוס"כ כתב דיש לנותנו לתימוק הנימול דוקא
 כמו שחבואר בדבריו :

ג כתב הרב ח"א כה' יוהכ סי' תרכ"א עת"ס מור"ם ונותנין
 לתימוק הנימול וכו' ז"ל כיון דטעימת כוס אינו אלא משום
 ה ג ג 3 5 גנאי

מכשירי מירה פרק ה'

כבשמים וכל הקהל מריחין שבכר חילק להם כצל הכרית עי'
השמש בר של הדם ואומר אשר קידש ואלהינו קיים וכו' וקדיש
גם מכהג טוב שכל הלילה של מחר נעשית המילה לומדין ת"ח
בבית אבי הכן וסוצר אותם סעודה של מצות כלילה וכיום אחר
המילה עכ"ל:

פרק ו'

דין מירה ביום התענית

א דין ד' ביום סכפורים זכר' צומות לא יברך על הכום
מיהו בנ' צומות מהם שהולדת אינה מתענה
יכול יברך על סכום זה טעום ממנו הולדת אם היא שומעת
הכרכה ומתכוונת שלא להפסיק כדברים בין שמיעת הכרכה
לשתיית הכום אבל עיה"כ וט"כ שאין הולדת יכולה לשתות
אין מברכין על הכום ובט"כ אפילו אם אנו לא מיייתין
מטעמא דאין מברכין על הכשמים במ"ש שחל בו ט"כ:
ב לא יברך על הכום וכו' זכ"כ מרן כבז' בא"ח תקנ"ט וכ"פ
סי' תרכ"א לענין מילה במה"כ כבז' ובט"ע אבל בט"ע סי'
תקנ"ט פסק ז"ל ואם הולדת מצויה במקום המילה יברך על
הכום ותשתה ממנו הולדת והוא שחש מצד הכרכה ולא תפסיק
כדברים בין שמיעת הכרכה לשתיית הכום ואם אינה שם
יברך על הכום ויטעים לתמוקות ע"כ וכל הבאים אחרע תפסו
עליו בזה הרב"ח גרמ"ז והכנה"ג והרב באר הגולה והר"כ
ראשון לביון . וגם ממ"ש כסי' תקנ"ד דחיה כל שלשים יום
מאכילין אותה ואין צריך אומר יעוץ מה שתירצו והרב באר
הגולה סי' תנ"ט כתב ז"ל ואם הולדת מצויה איירי כוללת
הכריכה

מכשירי מירה פרק ר

לו

החילה עכ"ל :

ז כתב מרן בשה"ט כה' ט"כ סי' תקכ"ט א"ז זל אם יש תימוק
למול תלין אותו אחר שבמדין הקינות ויש מתתינים לתולו
עד אחר חנות ומכרכין ברכת החילה בלא בשמים והמנהג
כסכרא הראשונה :

ח וטעם לב' הסכרות כתב המרדכי הביאו מרן זל וכ"ט
למתתינים עד אחר חנות דקודם חל האכילות עליו ומילה
עושין אותה בשתחה דכתיב שא אנכי על אמרתך וכת' שכספס
החכמה קרא תגר עליהם לומר שמכטלין הקדמת זריזין .
ובהג"א כתו' אם יש תימוק למול משסינן ליה עד המנחה בזמן
שאזורים נחמות וכתב הרוקח בסי' קי"ג שכן נוהגין בשפזרם
שאין תלין קודם חנות לפי שקודם חנות חל עדיין האכילות
ע"כ :

ט אם יש תימוק למול וכו' כ"ב וכן המנהג ס' המפה וכתב
הכ"ח שכן כתב רש"ל ושכן הוא במסד"ל הלכה לחעשה
דוקא לאחר קינות ולא לאחר איוב ומנהג קושטאנט' יע"א שלא
למולו עד אחר חנות לפעמי' קודם המנחה ולפעמים מתפללין
מנחה עוד היום גדול ואח"ך תלין התימוק שכנס"ג אות ס"ו :
יוד' בלא בשמים וכו' פי' לאפוקי מרעת הנאון דתייתנין
אם במקום כסא ומכרכין עליו . ומטעם דאין מכרכין
על הכשמים כשחל לחיות ס"ב בת"ש באר הגולה . וכתב
הד"ש ז"ל וסייכו דריח תעמוג הוא וס"ס הכא דאסור להריח
במקום שנוהגין ליסול הדם ולהריח בשעת מילה זהו רעת
המחבר אבל אינו מוכרח דריח דהתם סיינו טעמא תשוב
שהנשמה יתירה הלכה לה כח"ט ונתקן ברכת הכשמי' לתעבו
להשיב נפשו . אבל שיחא אסור בכל ס"ב להריח בכשמים
זה לא שמענו ע"כ . וכ"כ סדכ' תסד"ס לנוואנו זל בס' סתי

ה ד 4 5 ידות

מכשירי מילה פרק ה'

בנאי שיאמרו שלא לצורך הוא כרכ' או לכן די כשנותנין לתינוק
קטן כזה וכו' ובלבוש כת' כיון שכתו' במנהגי' ונותנין לתינוקו'
אין לחאו' ביד המנהגי' היתרו' מ"מ כ"ל דחלכר מה שנותנין בפני
התינוק כשאומר ברמייד חיי צריך ליתן לו לשתיית קצת מהכוס
דאל"כ מ"מ איכא גבאי להכוס עכ"ל :

ד לתינוק הניחול וכו' משמע דאין צריך כאן כדוי שיעור כוס
של ברכ' דהיי' מלא לוגמיו וכ"כ כבז' בסו' זה כהם הרשכ"א
ושאלת פתח שיעור טעימה גבי מקדש בעינן מלא לוגמיו
הכא גבי שאר ברכות לא בעינן מלא לוגמיו הרטו' :

ה על דבר מצינת המילה כיון כט"כ וכיוס"כ - נלע"ד שאסורו
מוכח עדין איסור כולל הטעימה כאלו הימים אפי' לפלוס
וכדמייתי מהרז"ק ז"ל וכבר השכתי שמהגב קצת המזהלים
לעשות תחילה המניחה כולוף יין שבפיהם הם כ' הפכים בלתי
הגון להעשות בכת' א' כי המניחה להוציא הדם המוכן או
במכעו לצאת ע"י החכורס ממקומות הרחוקים שעכובו בפנים
יגרום סכנה או נזק ח"ו - והיין כמכעו עובר יציאת הדם אלא
הדרך הנכון הוא כמנהג אותם המזהלים שעושין בתחילה בלא
יין להוצי' במיהרו' הדם המוכן לצאת ואח"ך לעכב ולעצור שלא
יצא ויחשך יותר מכדי הצורך כוליפת היין ובסמים העוזרי' וזה
אפשר להעשות ביד או במוך מבלי אמצעות הפה - והמזהלים
פה נהגו והירות בעצמם כימי התעניות שלא לזלף היין בפה
כלל ע"כ הרב דבר שמואל בתשו' סי' כ"ח :

ו בתב' סרוקח בסו' ק"ג סביאו מרן סכ"ז ז"ל תעניות דתשובה
או דשני וחמישי יטעום סמברך ואין ככך כלום ע"כ וכתב
עליו מרן ז"ל ומ"מ נר' שצריך ליוהר שלא ישתם דביעית שהוא
שיעור סתיים ונראה שטוב הדבר שמיאכל עליו התענית
מכע"י ואמר בפירוט שאיך מקבל עליו ליהאר מלטעום כוס
המילס

מבשירי מילה פרק ו' לו

ואורה כתב דמור"ם הכא אתא לאשתזעיקן דלובש לבנים מה
שאינו מיותר כיום ט"ב דלא כמ"ס בשמו הרב זרע אמת הרב
מחזיק ברכה נר"ו. וכן אסור ללבוש בעל ברית בגדים חדשים
בשכוב של ט"ב. הרב זרע אמת סי' ע"ו:

טו עוד כתב מרן ז"ל בה' ט"כ סי' תקנ"ט ס"ט ט"כ שחל
להיות בשבת ונדרה ליום ראשון בעל ברית מתפלל
מנחה בעוד היום גדול ורוחץ ואינו משלים תעניתו לפי
שיט שלו הוא:

טז ונדרה וכו' כתב מרן ז"ל ככו' ז"ל ומשמע ליראה דרבי'
יעבץ דוקא בט"ב שחל להיות בשבת ונדרה למחרתו
דכיון דאירחי לא חמיר כולי האי אבל אם לא היה נדרה אלא
שחל להיות בא' מימי השכוב לא היה מיקל בו בכך וכו' ע"כ
וכ"כ הרדכ"ו בחדשות ח"א סי' שפ"ה על מי שסיה בעל ברית
בעשרה בטבת אם מותר לטעום כוס של ברכה וכתב בתוך
התשובה דבשלמא. התם ט"ב רחויסו ולכך הקילו בו אחר
חנות ולא השלימוסו אבל א' מר' צומות שחל בזמנו אינו מותר
להקל בו אעפ"י שהוא יט שלו ע"כ. וכ"כ בה"כ סי' ל"ד:

יז מרן סב"ה הביא דברי ר"ו וז"ל ג' בתשרי שבו נהרג גדלים
בן אחיקם אמרו בר"ם נהרג ונדרה תעניתו ליום חול
ע"כ ולפ"ז היה נראה דאם יש מילס כזום גדליה דאין בעל
הברית מתענה עד הלילה כמ"ס כפי' תקנ"ט בעל ברית אינו
משלים בט"ב שחל בשבת ונדרה ליום א' לפי שי"ט שלו הוא ס"כ
נימא בן כזום גדליה. וי"ל דשאני התם דנראה לכל הדחויס
בזמנינו דאנו רואים שעיקר התענית של ט"ב חל בשבת אלא
שנדרה ע"כ נשתנס דינו משא"כ כזום גדליה דפעם הראשון
דחוקו וגזרו להתענות כזום ג' לפולם חלה הנזירה בשום ואין
נראה לנו הדחויס ע"כ. הרט"ו סי' תקת"ט:

מבשירי מילה פרק ו'

ירות הכיאו הרב שכנה"ג א"ח סי' תקנ"ט זל שלא מצינו
איסור להריח בט"ב וכיו"ב ע"כ. ואנו אין לנו אלא דברי מרן
ז"ל:

יא עוד כתב מרן ז"ל כסי' הנו' ס"ח זל בעל ברית לוכש
בגדים אחרים אך לא לבגים חמט. הנסה ואכי הכן
והחזקה והסנדק כולם נקראים בעלי ברית ומותרים ללבוש
בגדי שבת לאחר שנמרו הקינות ובאים למול התינוק אבל לא
ילבשו לבגים ע"כ:

יב אך לא לבגים וכו' כתב הרב החבי"ב בשכנה"ג ז"ל כ"ב
לאחר שנמרו הקינות ס' סמפס. ופי' מהר"י ברונא
בתשו' כ"י בגדים קוט"א וסרבב של שבת ולא לבגים חמט ר"ל
כתובת ראין רצונו שילבשו כתובת לכן מאחר דדבר שבצינעא
הוא ואין קי"ל ראפי' בשבת שחל להיות ט"ב נוסגים דברים
שבצינעא ומכח שיקול הדעת יאסר הסנדק מק"ו ע"כ:

יג עוד כתב הרב הנו' ואחר המילה פושטים בגדיהם אשר
החליפו מהרי"ל בדרשותיו והוא מהמרדכי ויראה
שדבריהם אמורים לפי המנהג ששים נוסג מהרי"ל שאחר סיום
הקינות טרם יתחילו איוב וירמיהו היו מליץ את התינוק ואחר
המילה היו אומרי' איוב וירמיהו בבגדי שבת אבל לפי מנהגינו
שאנו נוסגין שלא למולו עד אחר חצות או עד שעת המנח' שאין
צורך לחזור לב"ה אחר המילה אין קפידא אם נשאר בבגדי
שבת או מפשיטם עכ"ל. וכתב הרב שלחן גבוה ז"ל וכך
מנהגינו שלא לפשוט עד הלילה:

יד כתב מור"ם בא"ח סי' תקנ"א דבעלי ברית לוכשין בגדי
שבת וכתב הר"ב זרע אמת נר"ו דבשבוט ט"ב אסורים
ללבוש לבגים וכן דעת מור"ם ובגדי שבת שתיר לא לבגים ודלא
בהרב פנים מאירות דפשיטא ליה דילבשו לבגים ובספר מטס
יאודס

מבשירי מירה פרק ר לח

כג כתב הלק"ט ח"כ סי' ק"מ מ"ט הטור שלמד מרכים
ועבן מההיא דרכי אלעזר בר זרוק אני הייתי מבני
סנאה בן בנימין וחל"ט"כ וכו' אפשר ראין ללמוד לזמן הזה
דתם י"ל נשום שבה"מ הים קיים ואעפ"י שהיו מתענין
בט"ב הים רשות להם כדאמרינן רצו מתענין אבל בזמן הזה
הוא טובה כמ"ט הטור עכ"ל. ודכריו תמוסין דבזמן כה"מ
לא היו מתענין כדאמרינן כפ"ק דר"ה בזמן שיט שלום יהיו
לשטון ולשהחיה. וח"ט כדאמרי' רצו מתענין היינו בזמן שאין
שמד ואין שלום כמ"ט בנת' ועוד דר"א בר זרוק הים לאחר
החרבן כמ"ט התו' כפ"ק דתענית דר"כ ד"ה הים לנעורי וז"ל
ואע"ג דאמרי' משחרב ב"ה בטלס מגילת תענית והאי עוכרא
דר"א כ"ץ הים לאחר שחרבן דאי קודם שחרבן אמרינן בזמן
שיט שלום אין שם גזירת התלכות ע"כ וכו' דכ"ל בזמן שיט
שלום יהיו לשטון ולשהחיה כמ"ט בנת'. סרי מכואר מדכריהם
דראב"ץ לאחר שחרבן הים וכן מתבאר ממעשה דראב"ץ הוה
ליה כוכרא שהיה ביתי ר"ג ורבי יהושע ורשב"י וכולן היו לאחר
שחרבן. וכ"ץ מדכריהנת' פ"ק דר"פ ר"י ח נבי מעשה וגזרו
תענית בחוכה וירד ר"א ורחץ ור"י וסיפר ופרט"י ור"א ור"י
אחר שחרבן הוו דכימי רבן יוחנן בן זכאי רבם חרב הבית ע"כ
וראב"ץ הים בזמן ר"א ור"י וכימי ר"ג כמ"ט רש"י בעירובין
דנ"א ז"ל וראב"ץ ברורו של ר"ג הוה כדתנן בכיפה אמר
ראב"ץ פעמי' הרבה נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליש :
כד אש חל פורים ביום א' שמתענין ביום ה' שלפניו וחל בו
ברית מילה מותר לאכול על המילה ולמחר ביום ו' יתענו
האוכלים מור"ם כהנהה בא"ח סי' תרפ"ו :

כה מותר לאכול וכו' לכאורה משמע דרוקא אבי הכן
והסנדק והמיהל שכולן נקראים בעל ברית כדלעיל סי'
תקנ"ט

מכשירי מילה פרק ו'

חי ואינו חסלים וכו' נ"ב אחר המאסף בתשו' ח' א"ח סי'
שנ"ה הוכחתי דאעפ"י שהיה אוכל לא היה עושה סצור גדולה
ואף גם זאת דוקא אחר חנות רצד חנות יתענוזלא ידעתי על
מה סמכו בעיר הזאת לעשות סצורה גדולה ואין מתענין עד
חנות לא אוכלין מיד כמו בשאר ימתי' ומה נעשה לרבי' מעתי
הארץ שמקלם יגיד להם כיון ששומעין שמילה שחל בט"ב רחוי
חותר לאחי הכן ולסנדק לאכול חושבין שהתענית חותר מכללן
ואין להתענות בו כלל וירא שמים ישלים תעניתו כמו שמוהנין
בקושט' ואפי' בשאר תעניות רחויים . הרב שכנה"ג סי'
תקכ"ט וכ"כ כי"ד ה' מילה וכך מנהג שאלוכיך"ו יע"א :

יט' והיכא שאלו אחר חנות אסור להקל אפי' בר' נומות אם
לא נרחו וכתב הר"ש הלוי ס"כ חתן כיום תענית נכור
לא ישלים תעניתו אעפ"י שהיה כירו לרחות הנשואין משא"כ
במילה אבל בתוך ו' ימי המשתה חסלים ומיירי במקום שלא
נהנו ליום כיום החופה עכ"ל הרב כנה"ג . ועכשיו נתפשט
המנהג שרוב הסצורות עושים בלילה א"כ ביום החופה ג"כ
אין להקל הרב ת"א סי' תקכ"ט :

כ בעל ברית וכו' כולם בכלל כע"ש בסעי' ח' וסינו אחי
סבן והמוהל והסנדק :

כא מנחה בצוד היום גדול וכו' פי' מנחה גדולה משש שעות
ומחנה ולמעלה . מרן הב"י תשב"ץ אבל כהנ"א פ"ק
דמ"ק כתב י' אשעות והוא מנחה קטנה וכנ"ל להחמיר .
הרב ת"א ואנו אין לנו אלא כדברי מרן וכך הוא מנהגינו :

כב מילה שאירעה בט"ב רחוי ומילה שאירעה מר"ח עד
התענית לענין תספורת ואכוריה עיין שו"ת מר"ח עד
ביהודה א"ת סי' כ"ח ובשו"ת של"ת יעבכ"ח סי' כ"ג :

מכשירי מילה פרק ר' ולט

כח מצוה לאכול וכו' נ"ל דאם ידע לפני ר"ה שיאכל בין ר"ה
ליום הכ על ברית מילה מחויב להתענו' עוד יום א' לפני ר"ה דהא
מחויב טעמא מתענין ד' ימים לפני ר"ה נגד ד' ימים שאוכלין
וכ"ש אם אירע מיל' בד' ימים שלפני ר"ה שמתענין יום א' נגדו
מיהו נ"ל אס' ר"ה הוא ביום ה' דליכא אלא ד' ימים לפני ר"ה אין
צריך להתענות יום א' לפני השבת דמעיקרא לא קבלו עלייהו
אלא להתענות בימי הסליחות ולא בימים אחרים . הרב מ"א :
כט כי לא נהנו וכו' אבל בשאר תעניה שגזרין על הזכור
אסור לאכול אפי' בסעודה מצוה . ונ"ע כשמתענין ד'
סיון במלכות פולין אם מותר לאכול על סעודה מצוה ומיהו
בזמנינו עושין כל הסעודות כלילה . מיהו פעם א' חל בע"ש
ד' סיון והיה סעודת ברית מילה וצוה הרב לאכול ביום מפני
שלא ימצאו אנשים שילכו כלילה . ופשוט דבמקום שמוותר
לאכול על הסעודה אינו תענית כלל ומותר אח"ך לאכול ולשתו'
אפילו בביתו ומיהו קודם הסעודה נ"ל דאסור לאכול ולשתות
בביתו וכ"מ מת"ש לעיל בשם תה"ר . מיהו חכמי ברית
מחרים לאכול מיר ד"ט שלהם הוא הרב הנו' שם :

ל מי שהוא בעל ברית ביום שמת בו אינו חבו' שיאכל
בסעוד' מילה ולא יתענה כנהוג ישרב בית דוד כה"א סי'
שמ"ז האריך למעניתו והעלה להלכה דתענית של חובה ושוא
בזמנו כגון ט"ב ושאר תעניות אין המילה דוחה אותה כלל אלא
מתענה ומשלים ותענית אסתר בכלל הוה אפי' שאינו חובה
משום דחשיב כחובה ותענית שאינו חובה בין בזמנו בין שלא
בזמנו המילה דוחה אותה לגמרי ואין מתענין בו כלל לא
משום חיוב דתענית ולא משום אל תפרוש כגון תענית דערב
ר"ה וב' וה' וב' שאחר החג וי'מי תשובה ונז"ל תענית בכורות
דע"פ כת"ש מהר"ש הלוי ז"ל . ותענית של חובה ואינו בזמנו

מכשירי מילה פרק ו'

תקנ"ט אבל שאר הקרואים לסעודה לא יאכלו אבל שכנה"ג
כתב וז"ל ונ"ל דלאכבי הכן והסנדק והמוהל ועל שאר השייכים
בברית מילה קאמר עד עשרה אבל מצטרף ואילך לא יאכלו
ואפשר נ"כ דמי שירצה לאכול בסעודת מילה שהיא סעודת
מצוה שיש לו לאכול כיון שיש לו תשלומין וכ"ח חלשון הלבוש
שכתב ומעשה אירע שפעם א' חל מילה ביום ה' ואכלו גדול
א' עם בחוריו על סעודת מילה שהיא סעודת מצוה והתענו
ביום ו' ע"כ ומתוך חלשון השמע שגדול זה לא היה בעל ברית
ולא סנדק ולא מוהל שאל"כ תאי למיתרא אלא מפני שהיא
סעודת מצוה עוברת ויש לה תשלומין יכול לאכול מי שירצה
זהו להלכה. ולמעשה כבר כתבתי כס"ס תקנ"ט דהאירכא
דנהנו לאכול סעודת ברית מילה בלילה שלאחר התענית גם
אבי הכן יתענה ויאכל בלילה סעודות מצוה וכן המחנה וכן
ראיתי עכשיו בבא"ה בסי' זה בשם הט"ו דכתב דאין לסמוך על
זה אלא יאכלו בלילה כמו בט"כ עכ"ל. הרכ שלחן גבוה
ולרירן שמוהנין לאכול סעוד' מילה תכף למילה וגם מוהנין שאף
בט"כ רחוי שאין משלימין כמ"ש חרן ז"ל בסי' תקנ"ט דכ"ס
בתענית זה שיכולין לאכול ולפרוע למחר :

כו תענית שני וחמישי ושני שמוסגין להתענות אחר הפסח
וסוכות או אפי' בצערת ימי תשובה ואירע ברית מילה
מצוה לאכול ואין צריך התרה כי לא נסנו להתענות בכס"ג
גרוקא כשאוכלים שם אבל אם שולחים לו לביתו אין לו לאכול
ואם קבל עליו התענית במנחה צריך להתענות מור"ס בהנהגה
ה' תענית סי' תקס"ח :

זך ואירע ברית מילה וכו' עמ"ש הרכ פנים מאירות בתשו'
ח"ב סי' כ"ג. הביאו מהרמ"א בר"ו :

מבשירי מילה פרק ז' מ

פרק ז'

דין מי שיש לו ב' תינוקות למור :

א דין ה' מי שיש לו ב' תינוקות למול יברך ברכה א'
 לשניהם ואפי' אם ב' מלין הראשון יברך על
 המילה ועולה גם לשני והב' יברך אשר קידש ידיר ועולה גם
 לראשון ואפי' אין הנפר לפניו כשעת הכרחה כיון שדעתו עליו
 רק שלא יסיח דעתו בכתיים הנהה אכל אם שח כגתיים או שלא
 היה דעתו על הב' מעיקרא נריך לברך אשר קידש על הא'
 ולחזור ולברך על מילת הב' ורוקא אם שח בדברים שאינן נרכי
 המילה אכל כנרכי המילה לא סוי הפסק ואפי' אם שכח וכירך
 אשר קידש ידיר לאחד הא' אינו נריך לחזור ולברך על המילה
 ברכה לא הוא הפסק . זאם כ' הילדים של אדם א' אומר
 להכניסו בכריתו של א"א וכו' וכן אומר קיים את הילדים וכו'
 ואתן נרכי מילה לכל א' בפני עצמו כגון סנדליקין יעשה
 לכל א' נר בפני עצמו :

ב ברכה א' לב' זכו' וסרכ"ח כתב זכבר נחלקו המקומות
 במנסגם קצתם נהגו כבעל העיסור לברך אכל חדא וחדא
 וקצתם נהגו לברך ברכה א' לב' כהרא"ם זנלפע"ר דבין בשני
 תינוקות בן בשני חתנים יש לברך אכל חדא וחדא ומיהו במקו'
 שנהגו יעשו כמהגם אכל בפיר חדשה יש לנהוג לברך אכל
 חדא וחדא כמו בב' מתנים זיהדו שלא יביאו ב' התינוקות ביחד
 לכס"כ אלא כזה אחר זה דלאחר שכימול זה יביאו הב' עכ"ל
 וכ"כ הרש"ך ז"ל וכתב עוד זכן נכון לעשות מטום דעל הרוב
 מפסיקין בגתי' בשיחה בטילה שאינה נרכי מילה ואי הפסק
 לב"ע וכ"כ מהרש"ל במ' כמיו סדס ס"ט סגמנעיס בב' תיטקו'
 שאינם

מכשירי מירה פרק ד

כגון ט"ב וכיוצא שחלו בשבת וכדחו ליום א' מתענה ואינו
משלים מתענה משום אל הפרוש ואינו משלים מפני שאינו חייב
בתענית. והשתא כ"ד יוצא במכ"ט דאינו מתענה כל עיקר
שהרי אינו אלא מנהג בעלמא וכבר מצאנו שבתענית דערב
ר"ה וכיוצא מפני שאינם חייב אינו מתענה כלל ואפי' מקצת
היום משום ואל תפרוש אינו מתענה ואפי' שהצבור מתענית
דמיחוי כפורט כ"ט ככ"ד שהוא תענית יחיד ולא שייך כלל אל
תפרוש דודאי אינו מתענה כלל וכתב עור הדב אל דאף אם
ירצה להחמיר ולהתענות על אביו אינו רשאי דז"ט שלו הוא
אמנם אם אחי הנימול רוצה להחמיר על עצמו להתענות רשאי
ולענין איכפי התרה או לפרוע התענית אח"ך צידד הדב
שם והעלה דטוב שישראל על כדורו או ילכו ויותר טוב לישאל
דבהלואה איכא ספיקא אי מהני כמ"ט מרן בסו' הנו' אי לא
עכ"ל :

דא מי סנדר או סנהג להתענות ככל ערב ר"ח זכ' זכ' זכ'
כל סנהג ובסוכבים וכו' באדר וככל תענית צדיקים
ואירע לו חילה בא' מאלו. מראה דצריך להתענות אלא א"כ
כשאל עליו בפתח או מרטה דאצ"ג דז"ט שלו הוא אינו דוחק
סתענית סנדר או כסג דהוי כגדר סרב הנו' סי' שמ"ט :

דב מי שהוא בעל ברית או סנדריקום בערב ר"ס אמר הרב
במהרש"ל ז"ל שאין להחמיר להתענות ואצ"ג דכתב הרב
מהרש"ל סי' ג' וכו' דהתחמיר תע"כ לא אחר כן אלא כגון
לאח הסולר וכיוצא אבל לבעל הכרי' והסנדק לא אמר ומ"מ זהו
דוקא למי שאינו נוהג להתענות ערב ר"ה אבל מי שנוהג
להתענות כל ערב ר"ה לא. הרב הנו' סי' סנ"ז :

מבשירי מילה פרק ז' מט

כל א' בפני עצמו והוא מנסג ארץ מצרים כח"ט טס מהר"קט
בסמוך קודם זה גם ברכת להכניסו ושהחיינו מדרך על כל א'
ויש להם על מה שיסמוכו הרב רכ"י בשו"ת י"ד סי' ז'ך הכיאו
סרב סנו' :

ז אשה שילדה בן זכר ביום שבת קודש וחורה וילדה בן אחר
ביום א' כתב מהר"ז אונקפא ז"ל שיברך על הנימול בשבת
להכניסם בבריתו של א"א וכו' יפטר מלברך יום א' על הנימול
הב' וכתב הרב ז"ל דליתא דאינו יכול לברך בשבת להכניסם
בבריתו לפטור עצמו מהנימול ביום א' ע"כ . שו"ת הרב
החב"ב הגדפסות מחדש ח"ד סי' רכ"ג :

ח וכן אומר קיים את הילדים וכו' ז"ל מהר"ז בדרשותיו חעשה
במנצ"א שאירע תאומים למול וכו' מהר"ז סגל לעשות לכל
א' כדינו לתקן נרות כפלים שניהגין להדליק נרות קטנים י"ב
גבר י"ב שבטים ונר תמיד להדליק ג' ימים ועשו כ"ד קטנים
וב' גדולים והיו ב' מוהלין והביאו הילדים בפעם א' לבית
הכנסת . והמוהל הא' בירך על המילה . והמוהל הב' הקשיב
אליו וענה אמן ומל על ברכה היא . ומוהל הב' בירך על הב'
אשר קידש וחבירו הא' הקשיב אליו . ואמר את סגל לשון רבים
קיים את הילדים לאכילתם ולאמם . ואמר מהר"ז סגל שהאב
יברך להכניסם בבריתו של א"א וכן הוא באגודה . פעם
אחרת אמר שיש לברך להכניס כעני וכן הוא במרדכי ע"כ :
ח דין ר' סיכא ראפשר עבריון למילה בעשרה וסיפא
דלא אפשר עבריון בפחות מעשרה :

ט צריך להיות עשרה לברית מילה דמדת תינוק הנימול ליוז'
מבית האסורי שצריך להודות באפי עשרה ולכן אנו אומרים
הודו בברכת מינה ולפי שהכרחה היא כשכיל התינוק מטעמימן
לו כום של ברכה ע"ג מ"ג א"ג אשר מבינות המרדכי סרב

מבשירי מירה פרק ז'

שאינם של"א לפטרם בכרכה א' כי כמה פעמים יבואו לירי
שהיות גדולות והיסח הדעת עכ"ל :

וכתב הרט"ז ז"ל וכן הוא בכ' חתנים באה"ע סי' ס"א
ס"ג אפי' אין חתן הב' בשעת ברכה וז"ל למח
כתב שסרת"א שמשום עין הרע נוסגין לכרך לכל א' בפני
עצמו ומאי שנא מב' תינוקות דלא מצריך להנהיג כן . ונ"ל
דודאי לכתחילה צריך החתן הב' להיות ג"כ אצל סכרכה כיון
שכר חיובא הוא ואז שייך חשש עין הרע כיון ששניהם ביחד
משא"כ בתינוק שנימול אין צריך להיות אצל סכרכה דלאו בר
חיובא הוא אבל ת"מ נראה באם ידוע שהתינוק הב' לא יצא כ"כ
מהר ואיכא הפסק גדול כדבר ושיחה יעשו לכל א' ברכה בפני
עצמו היינו ברכת המילה . וע"כ ראוי לנהוג שגם בכ' יהיה
מוכן אחר ברכת הא' למולו עכ"ל . ולדידן וראוי כן ראוי לנהוג
במ"ש הרט"ז ז"ל לקיים סברת מרן דכתריס גרירן :

ג ועולה גם לא' וכו' וה"ה שאחר מכרך כ' סכרכות ויוצאין
ב' . הרב הלבוש וכן דעת הרב ספריטס שעל מ"ש הטור
והב' יכרך אשר קידש ידיר וכו' כתב ז"ל יכול לכרך
ע"כ :

ד ולחזור ולכרך על מילת הב' וכו' אבל אשר קידש ידיר אין
צריך לחזור ולכרך על הב' כיון שסיס דעתו עליו כשכירך
אשר קידש על הא' והמילה וכרכם של הב' לא הוי הפסק
כיון שהוא צורך המילה . הרב הלבוש :

ה האב אומר להכניסם וכו' ויכול לכרך קודם ואין לחוש שמה
ימלך המוהל תשוב' הרב פת"א ח"כ סי' ל"ב הביאו מסרת"א
נר"ו :

ו להכניס' בכריתו כ"כ מהר"קט בהגהותיו ודבריו הם לרע'
מרן שפסק דיכרך ברבס א' לב' אבל סתהגים לכרך על
כל

מבשירי מילה פרק ח' מב

אותו אחר ודרכי סרב פרישה מכוונים - וסיים הרב"ח אידך
 אתא לאשמעי' דמכרכין על המילה כלו' כל הנרכות שהנרכין
 חכמים לכרך כשאלין כנכור מכרכין גם עכשיו כשאין שם לא
 איתתא ונברא דסיינו מוסל תפרך על המילה וסאב מכרך
 להכניסו ואשר קירש מכרך סוריו כו' יותר - וז"ל וסיכא דאפשר
 עברינן להכי' דליכא פיוכא בכרכות בין כנכור בראיכא
 עשרה בין ביחוד ברליכא עשרה עכ"ל :

ואנכי הרואה להר"ב שלחן גבוה שכתב ע"ד ספרישה
 וז"ל וקשה להולמו שרב צמח גאון ז"ל בא להסיר זם
 שאיסורו מן סת לחוד דת"ש והאירכא כל היו לרות הם כזכות
 ונריכות ו' נקיים הוא מראמר רז' בנות ישראל הן החמירו על
 עמקן שאפי' רואות טיפת דם כחררל יושכות עליו ו' נקיים
 כחכו' לעיל לכד כלע"ד וכו' ולע"ד אין זה מן הקושי שרב צמח
 גאון לא נגע בחומרת בנות ישראל שהן לא החמירו על עצמן
 אלא מביאה - ואיסור סגניעה אפי' ככירה דאורייתא אינו לא
 דרכן עכוד פרישה מסוס סייג ונדר - וכנדרן זה אפשר שאפי'
 נגיעה ליכא שהיא תהיה סדרק לצפוס את הילר וסכעל ימול
 ואפשר שלא יגע בהם כלל - וכיון שאי אפשר בענין אחר כדי
 שלא לבטל מצות מילה בזמנה התייר דב צמח גאון ז"ל :

יג דין ז' כשהאב בעצמו מוסל את בנו הוא מכרך
 שהחיינו - ואם המוהל הוא אחר ז"א שאין
 עם ברכת שהחיינו - ולהרמב"ם לפולם האב מכרך שהחיינו על
 כל מילה וכן נהגו בכל מלכות ארץ ישראל וסוריא וסביבותים
 ומלכות תכרים - הנהם ובמדינות אלו נוהגין שלא לכרך
 שהחיינו אפי' כשהאב עצמו מל את בנו אם לא שמל בנו הסכור
 סחייב לפדותו מכרך שהחיינו כשעת מילה ואינו מכרך כשעת
 פדיון אכל כשפטור מספדין אינו מכרך שהחיינו :

ו ב 2 6 יר

מכשירי מילה פרק ח'

החבוב :

יוד ובשם ראב"ן כתב דין ברכת מילה היבא דליבא אלא
אומנא וגברא דתפיש ליה לינוקא סמל מכרך על המילה
ותתקיים המילה בשעתה אע"ג דליבא תמן אלא תרין דכי
בעינן עשרה לפרטומי מצוה הוא דבענין ובמקום דאפשר לא
יכרך בפחות מעשרה אבל במקום בלא אפשר מכרך בפחות

תי' ע"כ :

יא איתא בפר"א דאין טום עדות שנתן הקב"ה לישראל
שלא היה אלא בעשרה והכא נמי יעידו עדה העשרה
על האב שהכניס בנו בכריתו של א"א ע"כ מטעם חסה
פ"ר סי' ט' :

יב כתב הרב בפרישה עמ"ש הטור היבא דליבא אלא
איתתא וגברא תפיש לינוקא ז"ל ולכאורה נר' דהאי תפיש
לינוקא לאו אנברא קאי דהאי עיקר מצוה היא אנברא שימול
כמ"ש בתחילת ספי' וטפי עדיף שיחפשהו וימולוהו הנברא
עיון לעיל סי' קנ"ו דמין סדין מותר לטכול מיר אחרו ימים
ללידתה וליגע אלא ה"ק היבא דליבא כאן עשרה ואפי' אי
ליבא אלא איש ואשם להחזיק התינוק ולמולו בניסם מכרכין
על המילה עפי' סדין שנתכאר לעיל וסא דקאמר איש ואשה
ולא קאמר ב' אנשים מטום דנקט דברי הפסו' אביו ואמו דהילך
הן בבית בשעה שנימול השא"כ אחרים ע"כ . וסרב"ח ז"ל כתב
נראה דתרתוי אתא לאשמעי' סדא דאע"ג דליבא אלא איתתא
וגברא לא אמרינן דאיתתא תפיש לינוקא אלא גברא תפיש ליה
לינוקא דאיתתא לא מוחייבא לתימחל את בנה לא גברא ע"כ
ודבריו באו קצת שלא בדקדוק דאררבא אס איתתא תפסס
לינוקא גברא מהיל אבל אי גברא תפיש לינוקא לא מצי מהיל
ובמו שפשוט המנהג שהסנדק תופס את הילד על ברכיו ומחל

אותו

מכשירי מידה פרק ה' מג

הרדכ"ו והוא בתשובות החדשות סי' תל"ד . ושם נאמר אם יודעים לכרך . והגר יכרך אחר טבילה ע"ש ובכנה"ג . הרב מהרש"א נר"ו :

ט' מי טילרה אשתו כמה בנות ואח"ך ילדה בן אם יש לאב לכרך שהחיינו כשעת הטילה או לא בהדיא נמצא שאל ה"ר פטר את ר"ת אחאי אין מברכין שהחיינו כשעת הטילה והשיבו כיון דקול כל שלא שהם שלשים יום בחדם הרי זה נפל הילכך לא ידעינן שחא ימות ונמצ' ברכה לבטלה אבל על פירוש מברכין לאחר שבכרז' יום מתשו' ה"ר מנחם . הביאו הרב הפרישה . ועיין מש"ל אות ט"ו משם הלבוש :

כ מה שנוהגין בשבת לכקר אבל תינוק הנולד משום שהוא אבל על תורתו ששכח כראיתא בפר' החפלת . ונראה דמשו"ה ניתנה מילה לח' ימים אחר שעברו ימי אבלות הרב הנו' :

כא דין דף' אין צריך לכסות ערות הקטן כשעת הכרכה אבל יש לנקות הקטן מצואתו :

כב אין צריך לנקות וכו' ואפי' לת"ר בא"ח סי' ע"ה דאסור לקרות ק"ש כנגד ערות קטן משום דבעינן והיה מחניך קרום ואין בו כיון דלתקוני מילה קאתי שפיר קרינן ביה והיה מחניך קרום ואין בו אותם שצה משום ולא יראה כך ערות דבר כדכתב הרא"ש . וגם לא דיינינן ליה דין ערוה ואין צריך לכסותו כשעת כרכה כח"ש ה"ר יונה . הרש"ך :

כג כתב הרב מ"א בא"ח סי' ע"ה ס"ק ח' וז"ל דת"ת לא יאחו המוהל בערוה כשעת כרכה :

כד אבל יש לנקותו וכו' ואצפי' שאין מרחיקין מצואת קטן עד שיהא ראוי לאכול כזית דבן וכת"ש בא"ח רס"י פ"א מ"ת מוטב לנקותו קודם הכרכה הרש"ך :

מבשירי מילה פרק ח'

יד אם לא שחל בנו הכבוד וכו' והרש"ך ז"ל כת' ואין נוהגין
כן מעולם לא אין מברכין שהחיינו אפי' ישראל שחל בנו
הכבוד וכן ברין כי הרב הוציא כן מהר"ל ושה משמע להפך
דאין חילוק לא ככל ענין יש לכרך בשעת פדיון וכן נוהגין טוב
מצאתי כן בהנהת דרישה וכן עיקר עכ"ל:

טו וטעם שהמברכין שהחיינו על פדיון הבן ואין מברכין על
המילה י"א משום שהיא שמחה מעורבה בצערא דינוקא
אבל הוא דחוי שאין זה הטעם נאמר אלא על מה שאין מברכין
שהשמח' במעומו כמיל' אבל על שהחיינו אינו מספיק דשהחיינו
אינה תלויה בשמחה אלא בדבר שחניע לו בו תועלה אעפ"י
שמתערב עמו צער וי"א הטעם משום שעדין לא יבא החינוך
מתורת נפל ערל' יום והוא נ"כ דחוי ואינו אמת דס' חכ"מ
ארוכה ורוב בנים קיימים נינהו הדע וכו' אלא עיקר טעמא
דמילה מצויה ושכיחא יותר מדברים הבאים מזמן לזמן ופדיון
הבן אינו מצוי ושכיח כ"כ ודומה יותר לדבר הכא מזמן לזמן
ע"כ. הרב הלכוט:

טז לעולם האב מברך שהחיינו וכו' אבי הבן שהיה אבל
מברך שהחיינו מהר"ק בהנהותיו בשם הרדב"ז ומוכח
דגם אבל יכול לברך על מצוה ופרי חדש שהחיינו. והכי מוכח
מדברי הרמ"א א"ח סי' תקנ"א ס"ז. וכזה ראיתי שהסכים
מהר"ש פלורונטין בס' בית הרואה סי' נ"ט ודלא כדמשמע
מהרב ריב"ר משם כ"ר סי' פ"ד ע"ש ורוק היטב הרב מהר"א
נר"ו:

יז לא סיס האב במדינה צריך לברך כשיב' ויראהו מהר"ק
בהנהותיו:

ח' בני האנוסים מברכין שהחיינו אם יכולין לכוון דעתם
וסגר תכרך בשעת טבילה. מהר"ק בהנהותיו משם
סדרב"ז

מכשירי מילה פרק ו' מד

וְיָ שֶׁהוּא שְׁלוּחוֹ וְכוּ' כְּרֵאמְרֵי' גְבוּי קֶרֶכָן אִפְשֵׁר שִׁיחַ קֶרְכָנוּ
שֶׁל אֲדָם קֶרֶכָ וְהוּא אֵינוֹ עוֹמֵד עַל גְּבוּי טוֹר וּמִכְהָב
שְׁאֵלוֹכֵי שֶׁאֵבִי הֶכָן נֹתֵן הַתֵּעַר שְׁחֹתֵכִין כּוֹ הַמִּילָה לְמוֹסֵל
וְכוּזָה עוֹסֵה אֹתוֹ שְׁלִיחַ וְשׁוֹב אֵינוֹ עוֹמֵד עַל גְּבוּי חֵלָל עוֹמֵד
מִדְּחֹק בְּמִקּוֹם גְּבוּס כְּדֵי שֶׁכָּל הַעַם יִשְׁמְעוּ בְּרִכּוּחֵי הַשֵּׁל"ג :
כח דִּין יוֹדֵי נֹתֵכִין אֵת הַעֲרֵלָה בְּחֹל וְעַפְרָה וְכוּ' רֹקֵקִין
דָּם הַמְּנִיחָה אֶל הַעֲפָרָה וְאִם הוּא שֶׁבֶת צְרִיךְ
שִׁיחֵי מוֹכְנִים מְבַעֵר יוֹם :

כט כחֹל וְעַפְרָה וְכוּ' לְסִי' בְּחֹל דְּכֵתִיב וְשִׁמְחֵי אֵת זֶרַעְךָ כְּחֹל
הַיָּם וְעַפְרָה דְּכֵתִיב וְשִׁמְחֵי אֵת זֶרַעְךָ כְּעַפְרָה הַחֲרָץ . וְאֵנִי
שִׁמְעֵתִי טַעַם מִשּׁוֹם דְּכֵתִיב אִם רַעַב שׁוֹנֵאֲךָ הֵאֲכִילֶהוּ לֶחֶם
וְכֵתִיב כִּנְחָשׁ וְנֶחֱשׁ עֵפֶר לְחֵמוֹ וְחֹל ג"כ עֵפֶר הוּא וְכִכֵּר יִרְעֵת
בְּסוּד הַקִּכְלָה שֶׁהַעֲרֵלָה הִיא מִכָּה הַנְּחָשׁ לְכַךְ מְנִיחִין אוֹחַ כְּעַפְרָה
לְתֵת לֶם לְחֵמָה וּלְסִתּוֹם אֵת פִּיָּה מִלְּקַטְרָג הַסּוּד הַעֲזוּאֹל וְהֶכָן
הֵרֵב הַלְבוּשׁ :

ל כתב הרב סחב"כ ז"ל חס' סוהר נר' שצריך לחול מחש
על ספול העשר ושיפול הדם לתוכו כדרך הקרבן על גבי
המוזבח ש" בהנחותיו ועיי' חס'
ו"ל שם ואני בקשתי את שאהפס נפשי ומנאתי בתוספתא חס'
סוהר ולהוא ערלה מתקני מאנא חדא כעפרא לאשראה
הוא ערלה בגויה . פרוזא דכתיב ונחש עפר לחמו ועפר תאכל
כל ימי חיך בתר דסאו' נחש את עבר מקמיה אדם שוי מדוריה
כעפרא ואתקין ליה כך כססוא גוונא מחש אכן צריכין כד
מעברין לערלה לאתקב' ליה עפרא למיכוני ביה מדוריה ואחרון
חכיב מאור הקדוש ז"ל כת' תאנא כל מאן דקריב בריה לקרבנא
דא כאלו אקריב כל קרבנא דעלמ' קמיו קב"ה וכלו בני מדכחא
שלימתא קמיה . בגין כך כפי לסדרא מדכחא כמאנא חד

מכשירי מירה פרק ו'

כה אין צריך לכסות וכו' הר' שלחן גכוח הביא דברי ה"ר יונה
שהביא מרן ז"ל ככו' וכתב עליו והנה דחיית ה"ר יונה
ז"ל לסכרת ז"א דאין צריך לכסות באומרו דהתם אינו רואה את
הערום כלע"ר שאינה דחייה דחירי הוא טעמא אלא משום
הרהור וחימוד והדב' ירוע דיותר הרהור וחימוד יש בקרוב כשר
מראיית ערוה מרחוק והדברים ק"ו וכו' עד כ"ט בערות קטן
בן ח' ימים שאין בו מחש' דליכא הרהור כלל עכ"ל ודבריו קשים
לשמוע דמי הנ"ד לו דטעמא הוי משום הרהור דעבור ק"ו וכו'
והלא הדבר ברור דטעמא הוי משום ולא יראה כך ערות דבר
וזהו כוונת רבי' יונה כמה שדחה סכרת ז"א שאין צריך לכסות
ולמדוה מאם היה ישן עם בניו וכנותיו הקטנים שקורא ק"ט
ודחי דהתם אעפ"י שיסן עמהם בטלת אחד אינו רואה את הערו'
ומה טעם הוא לרמותו לראיית הערוה ע"כ שפתיו ברור מללו
דטעם מ"ד שצריך לכסות משום רואה את הערוה ומה ענין
ההיא דיסן ארס עם בניו וכו' ושפיר דחי סכרת הז' . כתב
עוד הנך רואה שהר' חזר בו בסוף דבריו ומורה לז"א דאין צריך
לכסות א"כ מ"ט הטור בתחילה וז"א שצריך לכסות אם כיון לס'
ה"ר יונה אין זה אעפ"י שכתחיל' כתב צריך עכ"ל ולא הכינותי
דבריו דאם רז' פליג וס"ל דאין צריך לכסות סברא קמייתא לא
כתבטלה עדיין ישנה בעולם ונוסגין כן וכת"ש רז' ויש נוהגין
וא"כ מה מקום להסתפק לדעת מי אמרה הטור שצריך לכסות
וכפי' איתמר בדברי מרן ז"ל כ"כ רבי' יונה והיינו סברא קמייתא
עוד כתב וראיתי בש"ך כמ"ט לעיל וכתב עליו וטעם כ' זס
שכתב משם הרז' אם לדעת רבי' אמרה לא שייך כלל אחר
התחילה וכו' ע"ע ויש ליטב :

בו דין ט' אבי הכן עומד על המוהל להודיעו שהוא
שלוחו :

מבשירי מילה פרק ו' מה

וטורם שיטה' את האומל הראשון לתתוך כו שנית פן ח"ו יסתכן
הולך לפיכך יהיה מוכן לו הכ'. ואמר שראה מעשה כן - לכן
טוב הדבר ונכון לנהוג עכ"ל :

לה ואם הוא שבת צריך שיהיו מוכנים וכו' היינו עפ"י מ"ש
בב"י בפ"י דבריכה"ע אבל באמת נר' מדבריו העיטור
דאפי' מוכנים אסור גזיר' שמא יביא עפר בשבת מכחון שאינו
מוכן וכ"כ הכ"ח וכן משמע בס' תניא וכו' וכתב הכ"ח ומיהו
העולם נהנו סיתר בעפר מוכן מע"ש - הרש"ך :

לו וכשאלוני"קי נהנו להיות ביד איש א' תיבה קטנה מליאה
עפר ומביאה בכל מילה ומילה וכשחותכין המילה ניתן
תיבה זו תחת החתך שיטיף דם מילה לתוכה וזהו כמזבח ונותן
הערלה בתוכה ע"ש ונחש עפר לחמו שהערלה הוא חלק הנחש
וכראיתא בזהר פר' לך לך וכשנתמלאה מערלות הולך וקובר
אותה בכית הקברות ע"כ - השל"ג :

פרק ח

שצריך לעשות כסא לאליהו

א דיין י"א נוהגין לעשות כסא לאליהו שנקרא מלאך
הכרית וכשמניחו יאמר בפ"י שהוא כסא
אליהו - הנהה ונוהגין להדר אחר מצוה זו להיות סנדק לתפוס
הילך למוהלו ויפה כח הסנדק מכח המוסל להקרימו לקריאת
התורה דכל סנדק הוי כמקמיר קטורת - ולכן נוהגין שלא ליתן
ב' ילדים לבעל ברית א' כדאמרי' גבי קחורת חדשים לקטורת
ואין לאשה להיות סנדק לתיכום שאפשר באיש משום דהוי
כפריכות - ומ"מ היא עוזרת לבעלה ומביאה התיכום עד בה"כ
ואז

מבשירי מילה פרק ו'

חליא ארעא למיגור עלים האי קיימא קדישא ואתחשב קמיה
קב"ה כאלו מדכה עלוון וקרביץ עאני ותורי . וניחא ליה יתיר
חכלהו דכתי' וזכח' עליון את עולתיך ואת שלתיך וכו' בכל המקו'
אשר אזכיר את שמי דא מילה דכתיב סוד ס' ליראין ובריתו
להודיעם ע"כ והר"ב הטורים הכיא ראים לזה מן המסורת
וימלאום ב' במסרה חד וימלאום עפר אידך וימלאום למלך שאל
גבימאה ערלות פלסתיים . רמז אל מה שכותנים הערלה
בעפר הרי שכל מנהג שנהגו קדמונינו אחת ולא דבר רק הוא
ומנהג אבותינו תורה הוא עכ"ל :

לא אל העפר וכו' דוקא בחול אבל בשבת אסור ולא מהני
מ"ס מרן הכנת העפר מבעוד יום אלא דוקא כרי ליתן
הערלה בעפר אבל להא מילתא לרקוק בעפר אסור מדינא וכו'
אלא ירוק על הארץ שאינו עפר תיחוח ותבא עליון כ"ט . הרב
ראשון לציון :

לב כתוב במהר"ל אשהר"ל סגל באושטר"ך נוהגים לזרוק
מפיו גם המציצה בחול כמו הערלה משא"כ ברינ"ו
ששם מחזיר המציצה אל פיו עם סיין שנטל ממנו למחצו . רק
הערלה בלבד משליכין תוך החול . ונוסגין לשפוך כוס יין
המציצה תחת ארון הקודש בבית הכנסת עכ"ל :

לג כתוב בר"מ בשם נ"ו בפרק הערל מי מנה עפר יעקב
שראה כל המדבר מלא ערלות מישראל אחר מי יוכל
לעמוד בזכות המילה המכוסה בעפר הארץ מכאן
התקינו לכסות דם ערלה בעפר ע"כ :

לד כתב עוד כתב מהר"ל אהר"ל סגל שמהג הים באושטר"ך
שכל מוהל היה לו ב' אומלין מוכנים ביד המחזיק צרכי
המילה משום דלפעמים ימצא הגיד מכוסה בב' ערלות וכי
ישליך מידו את הערלה עם האומל ואח"ך מרגיש בער לה שני'

מכשירי מירה פרק ח' מו

וכתב עליו הרב המו' פאר הדור מהר"א אר"ו וז"ל ואני אומר
דאם הוא בלתי טהור טוב וישר לטבול ולא יגש למזבח הן
בעודיכו בבגדים נואים עור טומאתו כו"כ ש"ס אס' חכוון לתקן
פי לא טהור היא - ורבים נהנו במקומותינו דבכל אופן טובלים
סמוך למנוה כל האפשר וכן ראוי לנהיג עכ"ל :

ה' להיות סנדק וכו' כתב בר"מ ז"ל כתוב בהג"ח פ"ג דמילה
חס שמתאווים לאחיו התינוק על הכרכים בשעת שנימוץ
ולהיות בעל ברית לזה סמך ממדרש טוהר טוב בפסוק כל
עצמותי תאמרנה אמר דוד אני חשבה ככל עצמותי ברכי אני
עושה כהן סנדיקום לילדים בשעת המילה עכ"ל :

ו' כתוב במסר"ל ז"ל צריך לחפש אחר יהודי כשר לעשותו
סנדק דהוא בעל הברית כדי שיבא אליהו ז"ל ויטב על
הקתדרא מכוסם במעיל אצל בעל הברית ומשום כבודו
מושיכין לו כסא א' כמ"ס רב שמריא גאון ז"ל דאליהו הוא מלאך
הברית ע"כ :

ז' עור כתוב שם אחר דבי אבא בשם רבי אלעזר אלמלא
מקרא זה אי אפשר לאמרו שהקב"ה נעשה שושבין של
אברהם במילה שנאמר וזרות עמו הברית ע"כ :

ח' עור שם פעם אחת היה מהר"ם סנדק ולא היה שם חפה
ללפף בה רנלי הילר אחר המילה שלא יתקלקל המילה וכו'
הרב הנו' להביא חפה שגוללין בה סמ"ת וללפף בה רנלי הילר
ואחר שגם יריעה של ס"ת מותר ללפף בנופה בכה"ג משום
ספק נפשות - ואמר דלא פקע קרוסת חמפה בכך אך יטהרנה
אח"ך מן הדם ויחידנה לס"ת ויתן דבר לנדקם שלא ליסנות
מן ההקדש בחנם עכ"ל :

ט' כתב הרב משה משה כהנהנת המילה סי' ד' ז"ל מצאתי
כתוב מעשה שנקשו לחסיד אחד להיות בעל ברית ולהיות
שושבין

מבשירי מירה פרק ז'

ואו לוקח האיש מחנה ונעשה סנדק - אבל האיש יכול לעשות
הכל בלא אשה - נהגו המזוהלים להיפגלל כיום המילה שנאמר
רוממות אל כבודם וחרב פיות בידם :

ב זל הטור זל ונוהגין עפ"י המדרש לעשות כסא לאליהו על
שאמר קנא קנאתי לה כי עכרו בריתך בני ישראל אל
הקב"ה חייך שאין עושין ברית מילה עד שתראה בעיניך
מכאן התקינו לעשות כסא לאליהו שהוא נקרא מלאך סברית
ע"כ :

ג כתב הרב הפריש' חייך שאין עושין ברית מילה זל רלשכת
אל הקב"ה כן כיון דאתה מקנא להקב"ה על מצוה מילה
כתן לו הס"ת זה לשכרו ויש דורשין לנבאי כאלו אל הס"ת אתה
מוציא לעז על בני שאינם מקיימין סברית חייך בעיניך תראה
שמקיימין אותו וכן משמע קצת הלשון אבל קשה לומר כן
שאליהו הוציא דיבה - וגם אל"כ מי יכריח לאליהו שיכא ויראה
בקיומו עכ"ל והרב מהר"ש פרימו בדרשותיו פרשת פינחס
כתב זל היות אליהו מצוי בכל ברית מילה לפי דרך הזוהר יען
קטרב על ישראל על המילה באמרו כי עזבו בריתך בני ישראל
וכו' ניתן לו לעונש ללכת אגה ואנה לסחוס ח"ו פי המקטרב
וללמד מעשה זכות ע"ש - ולע"ד אפשר שענשו הוא שמפסיד
בזמן שהוא החידושים הנאמרים כי שיכה של מעלה מפיו יתש
כפי דברי אשר חספ הראשונים ז"א הארו זלה"ה - עכ"ל :

ד להיות סנדקו זל מהר"ל מהר"ם נל כשנעשה קוא בעל
ברית והוא קרוי סנדק כלשון חכמי' הים נוהג לרחוץ ולטבול
עצמו להכניסו סתינוק בטהרה לברית ואמר גדול מצות בעל
ברית ממצות המוהל שרגליו נדמו למזבח האלו מקטיר קטורת
לשמים ומאותו טעם וכו' כמ"ש מור"ם . ועל מ"ש לרחוץ ולטבול
כתב מור"ם זל בר"ת וחומר א בעלמא הוא ואין נוהגין כן ע"כ
וכתב

מבשירי מילה פרק ח' מו

ישתדל בזה כיון דצריך להפסיק ולאכול בסעודת מילה והוא ז"ס
 שלו וכמנא מפסיק צרוף תעניותיו. והגם ראם מחילא נזדמן
 שאבי הכן כיכרו בזה יהזיק במצוה המצוה ויאכל בסעודת
 מצוה וז"ס שלו וצרוף יצרפו תעניותיו ואין זה הפסקה מ"מ לרעת
 רבי' הארז' זלל ודקרוק דרכי החסידות יש להסתפק אם ישתדל
 באמצע תעניותיו להיות סנדק אם יחדל ואחר גמר התיקון
 ישתדל להיות סנדק ולזה דעתו הקצר' נוטה לפי דרך המישרים
 אורחות' לפנים מסורת הדין כי בזה החלו עולין שתיים כהלכתן
 תעניות הסוככ"ם רזופים בלי שום הפסקה בנירא דיליה
 ומצום להיות סנדק. ואין להחריך בזה. הרב מהר"א א"ר"ו:
 יב כוהנין לעשות וכו' וכוהנין להדליק נר ככה"כ בשעת
 המילה וכן הוא כתביא וכוהנין הרש"ך:

יג זל הרב מטה נוטה זל כחב"ם תביא נהנו להדליק
 נרות ככה"כ שיש בו ברית מילה. וכו' לע"ש כי נר
 מצוה וחורם אור והוא דרך שמחה ובכור עוד כ"ל טעם אחר
 שסמכו על האגדה או הירושלמי שכך היו כוהנין בימי השמר
 להדליק נרות בבית שיש בו ברית מילה לאות ולסימן לעוברים
 דרך שם שיכירו וידעו שיש שם ברית מילה וילכו שם לשמוע
 הברכות כמו שיסדר הקלירי בימי שמונה של חנוכה באור הנר
 בכרור חיל אשם ברית מנכבת. ואצפ"ו דבתלמודא דירן
 במגהדרין פר' אר"מ לא משמע הכי דה"נ חסם קול רחם
 בכורני שכוב הכן שכוב הכן אור הנר בכרור חיל משתה שם
 משתה שם. זל דהחם חני איפכא דרוב פיזים של קלירי עפ"ו
 הירושלמי ועפ"י האגדות עוד מצאתי מה שעושין נר גדול
 ככה"כ כיום המילה סי' למשתה כראמרינן באר"מ אור הנר
 בכרור חיל משתה שם וכו' עכ"ל:

מבשירי מילה פרק ח'

שוטבין לחהן . אמר למבקשים הוטב לתתם לכם אהובים .
תבקשו לאחרים ויאהבו אתכם ומני מעלה עליכם שכר כאלו
עשיתם . אמרו לחסיד למה תמנע מן המצוה יאח"ל אפי' שכר
טוב אקבל שקניתי לזה אוהבים ושחדלתי מן הכבוד . ועוד
יהנה מהם יותר ממני אלו הייתי בעל ברית נמצאתי נוזל
את העני מהם שיהיו מהנים אותו ועוד בעוד שחבריי יוכלו
לקיים אעסוק בתורה ובמצוה אבל מצוה שאין רורפים אחריה
רדוף אחריה ע"כ .

יור' עורטס סי' ז' מהגנים לעשות כסא לליהו והביא פרק
ר"א כמ"ט כל הפרטים עוד כתב ואני מצאתי עוד סמך
לזה מספר הוהר שכתב בהדיא מנהג זה וז"ל אמר רבי אבא
בומנא דמפיק בר נש ברית לאעליה להאי ברית קרי קב"ה
לפמליא דיליה ואמר חזו תה ברית עברית בעלמא ביה שעת'
אזדמן ליה אליהו ז"ל וטאם עלמא בר' טאסין ואזדמן תמזיז' ר'
תנינן דבעי ב"כ לחקן בורסיא חדא ליקרא דיליה והוא סליק
ואססיד קמי קב"ה . ת"ח בקרמי כתי' מה לך פה אליהו
וכו' וכת' קנא קנאתי לה' וכו' כי עזבו בריתך בנו' א"ל חייך
בכל אתר תודמן ופומא דאססיד האי יססיד דישראל קיימין
סאי קיימא . וכתב בס' תולעת יעקב ז"ל ונריך לומר בפ' זס
כסא של אליהו זכור לטוב ואם אין אומרים כן אינו כא לשם .
כך ראיתי במדרשו של רשב"ז ז"ל . ונוהגין להניח הכסא הזה ב'
ימים אחר המילה . וכן יסר הפייט בשלמונית למילה . יען
קנא גלערי בקנאתיך ושנית על עזבו תורתך . כסאו לצדות
מוכן לערתך . ערוכים הכסאות שלשה ימים וכו' עכ"ל .
יא' להיות סדרק וכו' כתבו ז"ל שהוא תיקון לפגם הברית ויש
להשתדל אחר מצוה זו ביהי השוכב"ם אך המתענם
ימי השוכב"ם רכופים כמ"ט גורי האר"ו ולה"ה מספקא לי אם
ישתדל

מכשירי מירה פרק ח' מח

דרך הנשים לתפוס בכנף הנושא להוליכו לחצות . ואמר מסתמא
מרהקפיר מהר"ם שלא תכנס האשה בעזרה בין האנשי' מסתמא
ג"כ לא יכנס איש בין הנשים דכל המרבה להתרחק מהם
קריוס חשוב עכ"ל :

חי נהנו המוחלין להתפלל וכו' כתב הרש"ך ז"ל וכתשוב'
מהר"ם מינץ סי' ג' כתב הא ליהא ולא נחנא דרשה זו
בשום דוכתא ריק הדרשנים אומרים זה ואותו קרא נדרש ברכה
בע"א ובפסיקתא נדרש לענין ר"ת וכו' וכתב עוד שם דאין
לרחות משום כך האכל להתפלל כיום המילה . וכל המוחה באכל
כאלו מוחה בארס מלעשות מצוה וכאלו גוול את המות אם לא
במקום שיש מנהג קבוע עפי' חכמים וכו' ובמנהגות מנהגים
העתיק דבריו בקצרה אבל יש שם טעות בהעתק ע"כ נתפשט
המנהג שהמוהל רוחה את האכל ואינו נכון וכתב שם ועיקר
הטעם לפי שעסוק במצוה ראוי לו להתפלל עכ"ל . והר"כ מטה
מטה כתב ז"ל וליכר טעם מנהג זה כי ש"ץ הוא עתה בזמן הזה
במקום כהן המקריב כחש"ל בשם הירוש' ר"ל בשם רבי מנחם
דמן גליא זה שפיר לפני התיבה אין אומרים בא והתפלל אלא
בא וקרב עשה קרבנינו וכו' . לכן מאחר שעתה הוא מקריב
קרבן זה במה שחל החינוך ראוי להקריב קרבנינו בתפילה
ובר לרבר מי"ל ר"ת מוהל יורד לפני התיבה . ונוהגין
שהמוהל ילכש בגדים נאים דרגל ידיה הוא ורמן לרבר מאור
מאור וחדר לכשת ר"ת מוהל עכ"ל :

מבשירי מילה פרק ח'

יד זל הרב עמודים ו' עמוד ד' תורת חסד וכזה יש לנו
לידע מנהג ישראל שהיא תורם להדליק נרות הרבה
בזמן שמוסלין וכפרט במדינת אשכנז שמדליקין זב נרות
קטני' זולת שאר נרות כי אחר שצנין המילה היא רחוק על האור
הצפון ועתה מתגלה קצת כפי חלק המגיע לנשמת אותה
תינוק לפיכך לסי' זה דין הוא לישראל להדליק נרות הרבה לרמוז
על אור רב טוב הצפון שעתה מתגלה עכ"ל :

טו שלא ליתן ב' ילדים וכו' כלו' שאין כופלין לתת בבית
לבעל ברית אחר פעמים או שלש רק לכל בן כורר בעל
ברית א' וכן הוא במשרי"ל . הרש"ך ועיין מה שהשיבנו
הר"בית דוד סי' קכ"כ ומס' שהלין בערו מהרח"א נר"ו

טז בשאלוניקי אין כוהנין לעשות סנדק ב' פעמים בתוך
י"ב חדש לשום ילד אך אחר יב"ח נעשה לכל ילד שיהיה
בית דוד סי' הנו' . ובמקומות אחרים לא חיישי כלל לזה .

ואפשר דסכרי דאף דמזוה זו תהיה בסוג הקטורת מ"ת הא
שכיחא ואע"ג דמעשרת מ"ח הו"ל כעולה דמעשרת וזוכין
בה כמה פעמים דשכיחא וזה כשיטת סתו' דמנחות ד"ן שהכ"ו
הרב בית דוד סי' הנו' אגב אורחיה ע"ס ודוק . הרב מהרח"א
נר"ו :

יז ואין לאשה להיות סנדק וכו' זל מהר"ל אמהרזסנל דכתב
מהר"ם האשה שהיא כצלת ברית ליטול הילך מהיולדת
להוליכו לב"ה לימול תוליכו עד פתח פ"ה ולא תכנס לתוכה
להיות ג"כ סנדק לשם להמול הילך על ברכיה משום פריצות
שתלך האשה בין האנשים . ואמר דיש אנשים כשנעשו סנדקין
ואין נשותיהם עמהם סולכין בעצמן ומביאין הילך מן היולדת אך
הוא נוהג בכך דפעם אחר הוא נעשה סנדק ולא היתה אשתו
עמו וזוה להביא אליו את הילך לב"ה . כי הנכנסת אל היולדת

מכשירי מילה פרק ט' מט

מותר ליכנס בה כגון פרוץ סכך או סעודת ברית מילה מותר
לאכול שם אפי' תוך ז' וכלכך שלא יצא מפתח ביתו. ויש אוסרין
בסעודת ברית מילה והמנהג שלא לאכול שום סעודה כל י"ב
חדש אם הוא חוץ לביתו ובתוך הכית מקלין שאוכל בביתו
בסעודת ברית מילה. וכ"ש בשאר סעודות שאין בהם שמחה
אבל בסעודת נשואין יש להחמיר ככ"ל. אבל שהוא בעל ברית
או מוהל ילכש כגרי שבת עד לאחר המילה ומותר ליכנס למילה
לאכול שם אם הוא לאחר ל' אעפ"י שאין המילה בביתו עכ"ל.
והיא מתשובת מהר"ל וכן פסק מרן כב"ז ז"ל ולענין הלכה כיון
דמהר"ל דהוא בתרא מורה בה להקל הכי נקטינן וכבר נתבאר
כיוצא בזה כמור א"ח סי' תקכ"ט:

ו' ועל מ"ש מור"ם אבל תוך ל' אסור לכל ס"מ וכו' כת' הרש"ך
ז"ל משמע אפי' בשאר קרובים וכן משמע בעט' וכו' דאין
חילוק כ"ל בין אביו ואמו לשאר קרובי' והב"ח לא פי' כן ולפעד"ן
כת"ש עכ"ל. וז"ל הרב"ח ומ"ש בהנהגת ש"ע בסתם אבל תוך
ל' יום אסור לכל סעודת מצוה שבעולם אינו אלא כאביו ואמו
דסתמך ליה אבל בשאר קרובים מותר תוך ל' יום במפו' בדברי
רבי' עכ"ל ודעת הרט"ז כסכלת הרש"ך עמ"ש בס"ק ג':

ז ועל מ"ש מור"ם אבל שהוא בעל ברית וכו' כתיב בתוספת
מרוכה זל ודוקא מוהל או סנדק מי שיושב על הכסא שהוא
עיקר הסנדק. אבל מה שנוהגין שמכבדין שנושאים התיבות
יותר מעש"ה קני ארס ובשביל זה הולכין על המילה לאכול זהו
אסור לאבל עכ"ל:

ח כ"ל דלמ"ר דבעל ברית מותר ליכנס ואסור לאכול בסעודה
ה"ה מוהל. ואם הוא דוקא בדליכא מוהל אחר או אפילו
בדאיכא מוהל אחר עיין במהר"ח ח"כ סי' נ"ט ועיין בה'
ב"ה בס'י שאחר זה הרב החנ"כ בהנ"כ מו' הנו':

מבשירי מילה פרק ט'

פרק ט'

לעשות סעודת מילה

א דין י"ב

מהנים לעשות סעודת כיום המילה הנסה
ונהגו לקחת מניין לסעודת מילה ומיקרי
סעודת מצוה וכל מי שאינו אוכל בסעודת מילה הוא כמכורה
לשמים ודוקא שנמצאו שם בני אדם מהוגנים אבל אם נמצאו שם
בני אדם שאינם מהוגנים אין צריך לאכול שם. עוד נהגו לעשות
סעודה ומשתה כליל שבת לאחר שנולד זכר נכנסים אלל התיכונ'
לטעום שם והוא ג"כ סעודת מצוה:

ב לעשות סעודה וכו' ואם מכוחי אקרא ויעש אכרהם משתה
גדול כיום הגמל את יצחק כיום ה"ג מ"ל כלו' שעשה משתה
ביום ה' כשחל את יצחק ובתיב אספנו לי חסידיו כורתיו בריתי
עלי זבח פי' כשכורתין את הכרית שסיא המילה עושין אותו
עלי זבחים למשתה. עוד אמרו כל מצוה שקבלו עליהם בשמחה
כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמרתך עדיין עושין אותם
בשמחה פי' שעושין משתה. אכודרה"ם:

ג כמכורה לשמים וכו' לכן יזוה לשמש שלא לקרא אותו בתוך
הקרואים אם אין רעתו לילך לשם כרי שלא יהיה ח"ו בכלל
מכורה. תוספת מרובה:

ד כתב הרב מטה משתה כשם המפרשים עלי זבח ז"כ ח' דם
המילה שהוא זכ לח' ימים. וכתב עוד שם רמזים אחרים
משם רבי' כחיי' זעוש. וכתב ז"ל וזכר לדבר מילה ר"ת
'משתה יעשה' לכל הקרואים עכ"ל:

ה כתב מור"ם כ"ד סי' טז"ב ז"ל אבל תוך ל' יום אסור לכל
סעודת מצוה שבעולם אבל סעודת מצוה דלית בה שמחה

מותר

מכשירי מידה פרק ט"ו ג

פ"כ עמ"ש הלק"ט מי' רפ"ט ע"ש הרואה יראת כי התשובה
 חנו' היא מכן סרב ז'לה כשהיה רך בשנים . ואחרי זמן ראיתי
 לעטרת ראשי תורי סרב ז'לה בתשובה כז' סמכים למעשה
 דהאכל יכול להיות סנדק תוך ז' אכל אסור לנעול סנדל וללבוש
 בגדי שבת והביא ראיות לרבר ע"כ . הרב סמפו' מהרח"א נר"ו
 סי' טז"א :

יא אונן שיט לו לחול בנו צריך טיקבור מתו קודם דאיו לא
 חכי הוי אונן ולא מצי לכרוכו להכניסו . הרטז בשם
 תור"ם סי' שמ"א . ומשם רט"ל בתשובה סי' ע' כתב דנימול
 התינוק בבית קבננת כשאר פעמים והרטז הכריע דאם אפש'
 לקבור המת קודם שיצאו מכה"כ יעשו כן ע"ש וסרב מהר"ז
 עייאש בשו"ת בית יאודס ח"א סי' ה' סביא רברי הרטז חנו'
 ומשמע קנת דהוא מסכים עמו . אכל בשו"ת בני יאודס ח"ב
 האריך כזה והסכים לרברי תור"ם דכל שיכול לקבור את המת
 ולחול בו כיום יקבור ואח"ך אכי הכן יחול בנו ויכרך וגם דעתי
 הקצרה נוטה כן . הרב מהרח"א נר"ו בסי' שמ"א אונן הסכים
 בס' סלחן גבוה סי' חנו' ע"ק ז'ג' ובסוף דבריו יש לנמגס זעוש :
 יב כתב תור"ם כז'ד סי' טז"ג ז'ל אס האכל מוסל א
 בעל ברית לאחר ג' מתפלל בביתו . וכשמכיאין התינוק
 לחול סולך האכל לכה"כ אכל תוך ג' לא יצא אלא ח"כ אין מוסל
 אחר בעיר . ויש מקילין אפי' תוך ג' . אס אין מוסל אחר
 בעיר מותר לו לתקן את הנפרדים ולגלח לצורך העילה אכל אס
 יש מוסל אחר אסור :

יג אס בעל ברית וכו' פי' סנדק ולבך תוך ג' לא יצא אכל
 אכי הכן פשיטא דאפי' תוך ג' ימים יצא לכ"ע ע"כ :
 הרט"ך

מבשירי מילה פרק ט'

ט פתח מהר"ל ז"ל האגודה אבל אחר ג' ימים ימול ואם אין שם
 אומן אלא הוא אף ימול ביום א' ולעולם ילך יחף לכה"כ .
 וז"ל ס' הפרנס סי' קנ"ח אבל מותר להיות בעל ברית ככל יום
 רוקח : מהר"ם היה בעל ברית תוך ל' יום של אביו ורחץ כלילת
 שלפני המילה דלרדיה הוי כרגל . והאכל הוא ואשתו תוך ל'
 לובקיס בגדי שבת כשהם בעלי ברית עד לאחר היציא' מכה"כ
 ע"כ ומסיים בה הרב מט"מ סי' ו' ומרחשיב רגל דיריה מותר
 במי ליכנס לסעודה וכ"כ תשכ"ץ להדיא דמותר הבעל ברית
 והמוהל לאכול שם אלא רבקה נמנס וכתב רנהנו לאכול עם
 השמשים וכתב מהר"ז מולין בתשו' סי' ק"ו דגמבומו הוא רלא
 חשיב סעודת מצוה אלא כשאין שם שמחה כגון של עבד ואין
 מסקנת התו' דמ"ק ויתר רבותינו הקדמונים הכי : הילכך
 לע"ד האוכל שם לש"ט כשהוא בעל ברית קרוי זה זריו ונשכר
 עכ"ל :

וכבר

כתבאר לעיל אות ה' דרעת חרן ז"ל להקל במהר"ל
 ומכואר בדבריו דאפי' תוך ל' ואפי' על אביו ואמו
 אלא דהרטו' בס"ק ג' כת' ז"ל ומ"מ אין להקל בתוך
 ל' של אביו ואמו בגד הכרעת דמ"א עכ"ל :

יוד

אבל שהוא בעל ברית וכו' כתב מהר"קט בהגהותיו סי'
 זה דאבל תוך ל' יכול להיות סנדק . ומשמע מדבריו
 דבתוך ז' לא אריך להיות סנדק אבל מהר"ם מינץ סי' פ"ו כת'
 בשם א"ז דקרי אף תוך ז' . ואין ראיה מתשובת מהר"ל סי' ק"ו
 והנמשכים אחריו דנקטי בתוך ל' משום דמ"די ללבוש בגדי
 שבת ולאכול שם . אבל להיות בעל ברית ומוהל לקיים המצוה
 מודים חכמים לאו ולמהר"ם מינץ דשרי כיון דאבל חייב בכל
 המצות . וכן נראים רבני הרב בית דוד סי' קנ"א דמורה להא
 דאו' ומה שהקטן הרב בית דוד שם והרב דבר חשה"ר סי'
 פ"ב

מבשירי מילה פרק ט' נא

תמדרט רכה פר' אמור פר' כז' ר"ל אמר חשל למלך שגזיר ואמר
כל אכסנאים שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטרינוס
תחילה כך אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור
עליו שכת שאין ז' ימים בלא שכת ואין מילה בלא שכת עכ"ל :

פרק י"ד

מילה שחלה בתענית צבור

א דיין י"ג יום מילה שחל בתענית צבור הכתובים
מתפללין סליחות ואומרים וידוי כדרכם ואין
אומרים והוא רחום ולא נפילת אפים יהגסה
אבל אומרים אל ארך אפים :

ב מתפללין סליחות וכו' אבל למנצח אומרים משום צערא
דינוקא ואין אומרים יהי רצון אחר קריאת התורה ואם היו
ב' בתי כנסיות בעיר באותו שאין מלין אומרים תחנון והכי
לחוב וכן אין אומרים פיוטים של מילה באותו כ"ה שאין מלין בו
וכן הוא בתשו' מהר"ם מינץ סי' ת"ג דאומרים למנצח משום
צערא דינוקא וכן הוא בתסרו"ל וכן כוהנין ודלא כהרד"א שכתב
גם אין אומרים יענך ה' ביום צרה שהוא יום שמחה לאבי הבן
לא יום צרה וכ"כ בכלכו וגם אין אומרים למנצח מפני שיום
המילה יום שמחה הוא על קיום המצוה ע"כ . ואין כוהנין
במדינות אלו ונראה דמקומות מקומות יש וכ"כ הרוקח ס"ס
ק"ח במנצח"א אומרים יענך ביום המילה שיש בו ס' פסוקים
כט' חדשי העיבור כדאיתא בשוחר טוב וכוורמט"א אין אומרים
יענך ע"כ ' הרט"ך :

מכשירי מילה פרק ה'

יד אלא א"כ אין מוהל אחר בעיר וכו' ואז מותר אפי' ביום ראשון. הרש"ך :

טו ויש מקילין אפי' תוך ג' וכו' היא סכרת מרן ועיי' מ"ט הרש"ך על דברי מור"ם בזה ומה שהלין בעדו כהנהגות ד"ת כס' אורח מיסור. ונראה ודאי דמ"ט אפי' תוך ג' היינו אפי' יש מוהל אחר בעיר ובמו שמכואר להדיא בדברי מרן ז"ל ועיין להרב בית דוד סי' קצ"א דמשמע מדבריו דהכין דמ"ט אפי' תוך ג' קאי להט"ה אלא אין מוהל אחר בעיר ואמותר לתקן הצפרנים והרואה יראה דזה אי אפשר למענין בדברי מרן ובדברי הד"מ ז"ל יעווע :

טז ועמ"ש מור"ם ולגלח לצורך המילה עמ"ש כס' כאר הגולה דבר"מ השמיט תיבת ולגלח ואפשר דאנפרכים קאי ובס' תוספת מרובה כתב ליישכ. דקאי אזקן והיינו מה שמעכב המציצה סביב פיו ע"ע :

יז אבל שיום מילת בנו בשבת אין לו לעלות לתורה אעפ"י שנהגו שאבי הכן הוי חיוב לעלות ביום מילת בנו מ"ט לא מיקרי פרהסיא מהרש"ל בתשובה סי' ע"א וכן הסכים מהר"ז הט"ה והכנה"ג שלא יעלה אבי הכן אף שהמנהג לעשות צורה ולקריתו אבי הכן האכל לא יעשה שורה ולא יעלה אכל הרפ"ח כליקוטי י"ד חלק עליהם והביא דברי הט"ה כשם רש"ל ורחאם דלרידן הוי פרהסיא והרב נאמן שמואל סי' ט"ל ובשו"ת נחלת שבעה הסכימו להוראת מהרש"ל ועמ"ש הרב בית דוד סי' קפ"ה וסי' קצ"א ובשו"ת דבר י"ד סי' ע'. הרב מהר"א נר"ו סי' ת' :

חי ומ"ש מור"ם כאן לעשות סעודה ליל שבת אחר שכולד הזכר כתב הרט"ו הטעם שם בת"ה דאז הכל מצויים בנתיים ואז טבוע הכן בגמ' לפר"ח. וראיתי סמך אחר לזה ממדרש

מכשירי מירה פרק יי נב

ו מ"ט אם אין המילה בכה"כ וכו' אל מהרא"י כפסקיו ספ"א
 מרכרי שניהם נר' ללמוד היכא רחין התינוק ניחול באותו
 בה"כ לא שבקינן ולא עבדינן מירי בשביל המילה. ואין סכרא
 לומר דתפילת הזכור תהא נגדרת אחר המילה שבכית אחר.
 וכ"ש פיוטים שבכרכות ק"ש שבטורה התיירו הנאונים לאמרם
 להפסיק בכרכות ובטעם מוצט רחינן להו עכ"ל. והרב המחב"ב
 בכנה"ג כתב שמנהג כל המקומות שאפי' המילה בכית אחר
 אין מופלין בכה"כ שמתפלל שם בעל הכרית ע"כ והרב בד"ת
 כתב אלו"ש מי שכתב שאם מילה בעיר אין אומרים תחינות
 בכל העיר הואיל ואליהו בא לעיר מנהגי דורא עכ"ל ומהרא"י
 נר"ו כתב בכרכי' ז"ל ומרן כתב ברין זה ולא בכה"כ כיום המיל'
 ולא כשיש שם חתן ופשוט שכוונתו באותו בה"כ ששם המילה
 דהרי מקור דין זה משבולי הלקט שהביא בב"ז ושם כת' בכה"כ
 ששם המילה אלא ללא הזכרך לפרש בהרי"א הכא בש"ע דתת"ש
 ולא בכה"כ כיום המילה משמע דהמתפללים בכיתם מופלין על
 פניהם מדלא כתב שם ולא כיום המילה וממילא נפקא לכה"כ
 שאין שם מילה נע"פ וכן כתב מהרי"ק עכ"ל. ואכן ברירן אין
 לנו אלא כרב"י מרן ז"ל וכך הוא מנהגינו דרוקא בכה"כ ששם
 המילה אין נע"פ אבל בכה"כ אחרת או המתפללים בכיתם
 מופלין ע"פ ואפי' אם בעל הכרית מתפלל עמהם כיון שהמילה
 במקום אחר נע"פ :

ז ומ"ט דוקא שחרית וכו' אבל סרב"ח ז"ל כתב וכ"כ לפי
 מראה בהגמ"י שכתב שאין נפילת אפים בתפלת היוצר
 שביום המילה ע"כ משמע דוקא כיוצר ולא במנחה ואין זו ראיה
 דלא אתא למצוטי אלא במנחה שלא חזל התינוק אבל חזל
 התינוק אין מופלין אף במנחה וכך הורה מהר"ם ל' ומהנין
 בבריסק דלגטא וכן נראה להקל כיון דנפילת אפים ראות הוא
 כמ"ט 7 4 7 ז

מבשירי מירה פרק י

ג זל מהרזל כיום שמקיימין בו תצות מילס אין הזכור נופלין
בתחינה שאין תחינה אלא ביום צרה . ומ"ש למננח אחר
תהילה חסום צערא רינוקא שהרי תרגם יהונתן יענך ה' ביום
צרה יקבל ה' נלותא ביומא דמהולתא וסרב מט"ת זל סי' כ"ד
הביא חסם הרוקח הטעם כדאיתא בשוחר טוב אריכל ס'
פסוקים יש בחומור הוי כנגד ט' חרשים שהאשה מעוברת
ומהו אומר דעני חיתא יעני יתסון וית רביא סדין ומסום ראית
ליה צערא לינוקא אומר יענך ה' ביום צרה עכ"ל :

ד אבל אומרים אל ארך אפים וכו' כתב הרב הלכוט הטעם
מפני שהוא בקשה ולא תחינה וההפרש שיש בין בקשה
לתחינה כ"ל שהוא זה בתחינה הוא קובל ומתאונן על הצרות
והפגעים שפגעו וועל כן מפיל תחינתו ומתחנן לפניו יתב'
שימלא משאלותיו וסרונותיו מתקום אחר . אבל בקשה הוא
שמבקש ממנו בלי שום קובלנות ואנינות דברים על מה שעברו
מהצרות אלא כעבר המבקש מאדונו העשיר שיתן לו כיון
שהיכולת בירו לפיכך מה שהוא קובלנות ואנינות אין אומרים
ביום שמחה אבל בקשות דרך לבקש אפי' מתוך שמחה כ"ל
עכ"ל :

ה כתב מרן ז"ל כשה"ט בא"ח סי' קל"א ס"ר זל נסנו שלא ליפול
על פניהם לא בבית האכל ולא בבית החתן ולא בכה"כ
ביום המילה ולא כשיש שם חתן . סנהם ודוקא שהמילה או
החתן באותו כה"כ אבל אם אין המילה באותו כה"כ אעפ"י
שהיא בכה"כ האחרת אומרים תחנון . וביום המילה שאין
אומרים תחנון דוקא שחרית שמלין או סתינוק אבל במנחה
אעפ"י שמתפללין אבל סתינוק סנימול אומ' תחנון משא"כ בחתן
שאין אומרים תחנון כל היום כשמתפללין אבל החתן :

מבשירי מילה פרק י' נה

מתפללין תפילת ותיקין ואחריה כמה תפלה ונסתפק השואל
אם בתפלות שמתפללין בעזרה עד שלא נעשית המילה יפלו
ע"פ מי כינא דתאחר ראין בעלי ברית שם אלא בפנים בק"ק
וגם אין המילה נעשית אחר תפילתם רק אחר תפילת הק"ק
ישלו ע"פ או דילמא כיון דהמילה נעשית בעזרה גם שם לא יפלו
ע"פ וזאת תשובתי לכאורה וכו' אמור מעתה דבעזרה אשר
אין אבי הבן וסייעת מרחמוהי מתפללין שם ואין המילה נעשית
אחר סיום תפילת העזרה וניכר הדבר לעיני השמש ראין
למתפללין בעזרה שייכות בעסק זה ראוי הוא להפיל תחינתם
ולא יפסידו הלומד כפילת אפים וס' והוא רחום כב' וכה' דהוי
מנהג רוב ישראל. ומ"ז אס' יש מנהג קרום שלא לומר תחנונים
בעזרה וכו' הנח להם לישראל ואתה תתייבב מנגד סלע
המחלוקות מאורי ויקות דכבר ידעת דכל כי הכי מילי תלוויס
במנהג ומקילין טובא בהו עכ"ל. סרב סגדול מסרח"א נר"ו
בברכ"י סי' קל"א ס"ד ועיין מ"ט בקונטרס שירי ברכה:
יא' אם אין אבי הבן בעיר אס' נופלין ע"פ באותו בה"כ
אולא. יראש הדבר פשוט שאין נע"פ כיון שהולכים
הקרובים שם ומתפללין בנעימות וכו' להיות כי המצוה הזאת
ראוי לשמח עליה וכו' ואין נ"ל אס' עושין המילה באותו בה"כ
ומעשים בכל יום בעיריבו או אף שאין אבי הבן בעיר וגם אין
מלין אלא בביתו של אבי הבן והולכין קרוביו ומתפללין כנהוג
אין נע"פ ע"כ מסרח"ט בתורת חיים ח"ג סי' ס"ד:
יב' מי שהוא אבל אס' יכול להתפלל כיום מילה בכוקר כיון
דהוא יומא יומא דשמחה שג"ט אכזי על אחרתך ואין אומרי'
תחנונים בכוקר מהאי טעמא וכו' נ"ל דטעות הוא וכו' ולא ראינו
פעולם למחות באבלים להתפלל אע"ג דק"ה מן התורה ועשה
דרכי ושמחה דכל ישראל וכו' ק"ו שמחת מילה ששיא שמחת יחיד
וכו'

מבשירי מילה פרק י

כת"ר עכ"ל. והביא דבריו הרב החביב בשכנה"ג כסתם
משמע דהכיס"ל וכן דעת העט"ז וז"ל וכ"כ הרמ"ז ז"ל שכך ראה
נוהגין בקראקא ואף שהרב מ"א ז"ל כתב מדנקט בחתן יום
הנשואין ובמילה בתפילת יוצר משמע דבמנחה נופלין אף
שמתפללין אצל התיכונ דאל"כ הו"ל למיתני חדא בבא ביום
הנשואין וביום המילה אצל התיכונ והחתן ומ"מ היכא דנהוג
נהוג עכ"ל. הרב מהרש"א נר"ו כתב עליו וז"ל ויר הדוחם
בטויה דלעולם אין נופלין ע"פ במנחה כשמתפללין אצל התיכונ
וכו' ע"ע והיהו גופיה כתב והיכא דנהוג נהוג ונר' דהכי יש
לנהוג כיון דכל הפו' סברי הכי זולת מור"ם ז"ל לפי מה שהבין
בדברי הבת"ז ז"ל. וגם דנפילת אפיס רשות כמ"ש הרב"מ
דיט להקל כשמתפללין במנחה אצל התיכונ שלא ליפול על
פניהם:

ונראה

דבעלי חברות שהם אבי סבן והמוהל והסנדק
אף אם אין מתפללים אצל התיכונ אין אומרים
תחנון כיון דיש דידהו הוא וכן הורה הלכה
למעשה מו"ר מהרש"ל נר"ו:

ח אף ביתוס שמת אביו קודם שנויר אין אומרים תחנונים
ונפילת אפיס הרב החביב בשכנה"ג בתשובה חא"ח סי'
ר"ל:

ט אף בן שפחה שנימול לח' אין נופלין ע"פ ואין אומרים
תחנונים יום המילה בכה"כ. הרב הנו' בתשובה חא"ח
דכ"ז. אף אם נולד מחול כשמטיף מחנוד"כ אין נע"פ
דשתחם מיהא איכא הלק"ט ח"ב סי' קס"ח:

יוד בעיר אחת בכה"כ ביום המילה מתפללים בעלי ברית
עם יחידיו הק"ק ומנגנים קצת בכה"כ ואין נופלין ע"פ
ובתר בלותא יוצאין כשיר לעזרה ונעשית שם המילה ובעזרה
מתפללין

מבשירי מילה פרק יי נה

יש לך לכרוך מבפני המקום אשר שם יעשו המילה שיהא טהור
ונקי ואם אינו טהור ונקי לא תלך שמה וקודם שיביאו התינוק
תאמר תפילה זו **ליחרא** שמא דקב"ה ושכינתיה ברחילו
ורחמיו ליחרא **יה כנה** כיחורא שלים כשם

כל ישראל הנני בא למול את הילד הזה להעביר

את הערלם קליפת פוגה המסתבכת כנכור השמאי דיסור רז"א
ולסוריד החסדים הנכח סוד ושני שלישי ת"ת המגולים העומדים
ברעת להאיר על מקומה והיו למאורות כ' שמות הו"ה אשר
מספר שמותם כ"ן וכ' שלישי שם הו"ה העולים חי' וכהצטרף
הכ"ן עמהם תמה יעלו למספר ע' במספר מ"ל וככה סגולת
ברכת היין יכנס להאיר ביסור וכהתערב היין הזה סוד החסד
ביסור עם ה' גבורות סוד סכום שמספרו אלפים שבו ה' אותיות
מעו יבא מתוק לעומתו שם ביסור כ' גבורות וכ' שלישי

וככה סגולת מכות פריעה בפורעי העור סוד היניקה המכסה
העטרה סוד הגרלות יתגלה **יה** אורות שלישי האחר דת"ת
המכוסה שארית הו"ה שבת"ת וירר עד סיסור ויומתק

לעומתו שלישי גבו' אחרת שארית הו"ה הנכורה אשר תמה יעלו
למספר **יה** דמילס ולמספר **יה** דפריעה עם אחב' כללות ו
ותן חלק לו' צדיק יסוד עולם וגם לשמונה מלכות

שמים מילה ופריעה יוסף גחל והיו למאורות עשר שמות
יוד הא ואו הא שכעשר ספירו' רז"א ומשם פרשו
על הילד החתן דמים מזיו הדרך

שירתם להאיר לנפשו רוחו ונשמתו להיות נאמן ככרית ווחתום
בחיותך הקדוש וככה שם **תבמיץ** חלוקף אליה בא"ת כ"ש
זום למלאכיה לשמור את הילד הזה שלא יטמא

ברית קדשו כל הימים וככן בזכות מצוה זו בהמול לנו כל זכר
מצוה שרי נחום גבריק ומכסיק עד להפליא לראות תהרה
בת"ת

מבשירי מילה פרק י

ובו ואפי' לאכיו הכן אינם שמחה שלימה משום דאיכא צערא
לינוקא לכך ואמר למנצח ואינם רק שמחת מצות ע"כ מהר"ם
סיכך סי' ת"ג הכיאו מסרת"א נר"ו:

יג זל מהר"ל ביום שמקיימין מילה שמחה היא שנאמר שש
לאכיו על אחרתך ואיוו היא אמרה שאמורה לכרם
ושקולם כנגד כל המצות הוי אומר זה מילה שנאמר לכרם
לאברהם אכיו וכתיב בה ברית לעי ששקולם הוא כנגד כל
המצות שהן תר"ג בגי' ברית והוא עבדתם נגד האחר שחסר:
יד עוד כתב הרב זל שני או חמישי שחל בהן מילה גם אם
אין אומר בהן תחינם ת"מ אומר בהן אל ארך אפים וכן
כל ערב יום טוב ואסרו חג וט"ב ע"כ:

טו זל הר"ב חמדת ימים ח"כ דקל"ו ע"כ ולפי כי אתם
מוסל שם בעיך והיא מן המצות המעשיות אשכילך
ואורך בדרך זו תלך כשתחול את התינוק תחילת דבר טהור
עצמו במקום טהור מבע"ז ובליילה שלפני המילה תאסוף אליך
כל אדר להנות שם בבית כעל הברית בסדר מאמר המתקן
בתיקון אשר סידרתי אליכם לאור הששי הובא בחלק שכת ע"א
אם תדרשאו ימצא לך וכשתבא לחול את התינוק קשט עצמו
בכנדי כבוד וסדר על שכת לכבוד אליהו ז"ל הבא אליך וכרוק
שמקום שאתם בא שמה לחול אתל התינוק אם הוא טהור ונקי
לפי מנהגכם שאתם מלין בבתיכם מטעם שאתם חפצים שיבא
אליהו אל בתיכם אכן מזה פשתם המספחת ככם להכוות את
דבר ה' מאין פטת חקום טהור ומורחק מסנופת אשר אין ספק
כי לא יעמוד שם אליהו אפי' מרחוק וכ"ש כי יש משום דבר ה'
בזה בענין הכרבות הנאמרות שמה במקום שחגיג שם ריח
מנופת כי על כל אלה בארו בעה"ק ירושלים ונבולותים להוליך
שתינוק לכה"כ והוא מנסה ותיקין אכן ע"כ לפי מנהג שלכם

מכשירי מידה פרק ח' נה

חדא כי כורע הוא שענין המילה הוא כדי שכל איש ישראל יהיה
חתום בשם שרז' כח"ש חכמי האמת כי כאשר ירים אדם ב'
זרועותיו למעלה וראשו באמצע הוא דוגמת סין וכפשוט ירו
אחת בקו המישור וישפיל ירו אחת למטה הוא דוגמת דלית
ומאחר שמוסלין אותו מתגלית ה"ז ולכך אחר שנימול התינוק
אנו אומרים עלינו וכו' על כן נקוה לך ה' אלהינו וכו' לתקן עולם
במלכות שרז' ר"ל על כן שמלנו התינוק הזה וצ"ו כתגל' בתינוק
זה שם שרז' ג"כ אנו מקוין ומצפי' שגם אתה תתקן ג"כ העולם
במלכות שרז' דייקא. וטעם כ"כ"ל עמ"ש לעיל שהיא לגלות
אלהותו ית' שהוא אחר יחיד ומיוחד ולכך אחר שמלו התינוק
אומרים עלינו ירו' וידעת היום והשכות אל לכבך וכו' ר"ל
וידעת היום הזה שמילת בשר ע"ל זה עניינה שהיא להכריז
בן אדם לאדם וכו' זעוש :

ח' כוהנין להקיץ ולשמור הילך כליל ח' ומצאתי כתוב טע'
מנהג זה שהסטן מכויץ להזיק לנער ולמנעו ממנו מילה
לפי שקשה לו שישראל מקיימין המילה שבזכותה ניצולי' מדינה
של גסינס וסמך לדבר ואתה את ברית: תשמור שכשעת הכרית
צרוכים שמירה ע"כ. מט"מ ז"ל בהנהגת המילה ס"כ:
י' מרחינין את הקטן קודם המילה וכשכת ביאר הרמב"ם
לחכמי לונז"ל שלא התירו רק בחמין שהוחמו מע"ש.
ואח"ך מלבישים הילך מעיל כחתן כי נקרא חתן שנאמר חתן
דמיס למולות. וליקח אותו האשה שהיא בעלת ברית ומביאו
עד פתח בה"כ. ואז הבעל ברית לוקח אותו ממנה ומביאו
לבה"כ. והעם נוצקים בקול רם ברוך הב"ה כי הבא בניס"ח'
ר"ל ברוך הנימול לח'. וכשתביאו עד הכסא שהוכן מסיס הילך
עליו כדי שיכרכו אליהו ואח"ך ישב הבעל ברית ויסול התינוק
בחיקו ויעמוד המוסל לפניו ואבי הבן עומד על המוסל להודיע
שהוא

מבשירי מילה פרק יי

כת"ת עוֹךְ וְלֹהֶעֱכִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהַאֲלִילִים כְּרוּת יִכְרֹתוּן
לְתַקֵּן עוֹלָם בְּחִלְכוֹת שְׂדֵי וְיִסִּי נֹעֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְכו' יִסִּי
לְרַצוֹן אֲמָרֵי פִי וְכו' וְתִבְרַךְ כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹוֶה ה' אֱלֹהֵינוּ
חֲלֵךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קָדְשׁוֹ בְּחַצְוֹתָיו וְזוֹנוֹ

על **המילה** ותכוין המילה כגית' י'א'ה'דו'נ'ה'י'ע'ם' ה'כולל' ו'ת'ז'ה'י'ר'

ל'א'כ'י'ס'כ'ן' ש'י'א'מ'ר' א'ש'ר'י' ת'ב'ח'ר' י'ש'כ'ן' א'ח'ר'י'ך'

ו'י'כ'וֹן' ח'ס'פ'ר' ר"ת ש"ס **ב"ה"ת** ו'ס'ו'ר' ח'ז'ר'י'ך' ר'מ'ו' ע'ל' ב'

ח'ז'ר'וֹת' י'ס'ו'ר' ו'מ'ל'כוֹת' ד'ז'ע'י'ל' ח'י'לָה' פ'ר'י'עָה' מ"ל

י'ה' ו'ע'וֹנִין' ל'ו' נ'ש'כ'עָה' כ'ט'וֹב' ב'י'ת'י'ך' ק'רוֹשׁ' ה'י'כ'ל'י'ך' ו'י'כ'וֹנוֹ' ב'ש"ס' ב"ן

ס'ר'מ'וֹ' ב'ר"ת' נ'ש'כ'עָה' כ'ט'וֹב' ו'כ'ן' כ'ל' ש'א'ר' ה'כ'ר'כוֹת' ת'כ'וֹיֵן'

ב'ה'וֹיָה' נ'ק'וֹד' ש'וֹר"ק' ו'ז'ר'י'ך' ש'ת'א'מ'ר' ס'וֹד'וֹ' ל'ה' כ'י' ש'וֹב' ל'ע'וֹלָם' ח'ס'ד'וֹ'

ב"פ' ו'ת'כ'וֹיֵן' ב'ח'י'לָה' ו'פ'ר'י'עָה' ו'ה'וֹא' כ'י' ה'ח'ס'ד' כ'ל' ז'מָן' ש'א'י'נו' מ'ת'פ'שֵׁט'

נ'ק'רָא' ט'וֹב' ו'ז'ה'וֹ' כ'י' ט'וֹב' ו'א'ח'ר' ש'ת'פ'שֵׁט' נ'ק'רָא' ח'ס'ד'וֹ' ו'א'ז' י'א'ח'ר' כ'י'

ל'ע'וֹלָם' ח'ס'ד'וֹ' . ו'ה'וֹי' ז'ה'י'ר' כ'מָה' ש'ס'וֹה'י'ר'וֹ' ה'ק'ד'מ'וֹכִים' ש'לֹא' ל'ת'ח'וֹב'

ב' ה'נ'פ'ר'נִיִּים' ת'וֹךְ' ה'נ'ק'ב' ב'י'ח'ד' ל'ע'שׂוֹת' ה'פ'ר'י'עָה' א'פ'ס' ז'ה' א'ח'ר'

ז'ה' כ'י' ש'י'מ'ת' ה'ב' ה'נ'פ'ר'נִיִּים' ב'י'ח'ד' כ'מ'נ'סָג' מ'וֹס'לִים' ח'ב'וֹרִים' ג'וֹרֵם'

ש'ע'מ'וֹם' ו'ט'מ'ט'וֹם' ל'ב' ה'ת'י'ב'וֹק' כ'ת'וֹרֵם' . ו'ע'וֹר' ה'י'ה' ל'י' ל'ה'א'ר'י'ך' ל'ך'

ב'ז'ה' ו'לֹא' א'ט'ר'י'ח' ע'נ'תִי' כ'י' כ'ב'ר' י'ש' א'י'ת'ך' ס'פ'ר' ס'וֹד' ה' א'ש'ר' ק'י'בֵץ'

ו'א'סָף' ב'ס'פ'רוֹ' כ'ל' ה'א'ז'ז'ה'רוֹת' ש'י'ש' ב'ז'ה' ו'ס'וֹא' ס'פ'ר' מ'פ'וֹא'ר' ע'כ"ל' .

ו'א'נ'ח'נוֹ' לֹא' ז'כִּינוּ' ל'א'וֹרוֹ' :

טז כתוב בהנהגות מנהגים שמלין קודם עלינו לשבח וכן

המנהג . עוד נהגו שלא לחלון התפלין עד אחר המילה

בשום שהתפלין הן אות והמילה ג"כ אות ע"כ . הרש"ך

זכ"כ מהר"ל ז"ל :

יז טעם אמירת עלינו לשבח אחר המילה כתב הרב עמורי'

ו' ב'ע'מ'וֹד' א' ב'ר'י'ת' א'כ'ר'ה'ם' ז'ל' ו'כ'ז'ה' ת'בִּין' ג"כ מ'נ'סָג'

י'ש' ש'ה'וֹא' ת'וֹרָה' ל'וֹנֵי' ע'לֵינוּ' א'ח'ר' ה'מִילָה' ו'י'ש' א'נ'לֵינוּ' ב'ז'ה' כ'ט'ע'תִי'

ח'רָא'

מבשירי מילה פרק י' נו

בשר ויין ובעל הלבוש תפס דברים אלו עיקר והתיר אפילו
בשכונ שחל ט"כ להיות בתוכה לקחת עשרה מלכד הקדושים
וכן קורית הלכה למעשה עכ"ל :

כד מעשה ואירע מילה ערב ט"כ והעידו כפני שאכלנו בשר
כבוקר ולא כלילק שלפניו וכן עשו מעשה בעיר צב"ורק
ולא כלילק שלפני המילה מהר"ו כרונא כתשו' כ"ו ומעשה באחד
שהיה לו מילה בערב ט"כ וכלילק שפירס המילה היה רוצה
להביא חפניו ומנעתיו עכ"ל הרב הנו' :

כה ובסעודת מציה בגון מילה וכו' היינו רוקא כסעודת יום
אבל מה שמוסגין בקנה מקומה טעושיין סעודה כלילק
קודם המילה אין אוכלין בה בשר הרב באר יעקב דף ל"ה ע"ג
וכתב שם מוכח מהרב חוות יאיר סי' ע' ומהרב מ"א לקמן כסי'
תר"ס ודלא כהרב נחלת שבעה ע"ש באורך עכ"ל . הרב
מ"כ :

כו כתב מור"ם בהנהגת בא"ת סי' תנ"ג ז"ל מי שהוא בעל
ברית או מל בנו מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה :
כז בעל ברית וכו' הוא סנדק וה"ה המוסל עם"י תקנ"ט
ס"ח הרב מ"א וכ"כ הרפ"ח והרב החכיב בשכנה"ג ז"ל
דספוקי מספקא ליה מ"מ מסיק אח"ך ומ"מ נסנו פה המוהלים
בעצמם להקל ולהסתפר ואינו מוחה בידם ע"פ וכ"כ הרב חק
יעקב והע"ש והרב כס' מאמר מרדכי הגדפס מחדש :

כח לכבוד המילה וכו' ודוקא כיום המיל' עצמת יכול לסתפר
לא קודם אעפ"י שהוא לכבוד המילה וולת שאם המילה
יום שבת יכול להסתפר כיום ו' שלפניו וכן קוריתו סלכ' למעשה
הרב החכיב בשכנה"ג והביאו ספ"ש . אבל הרב כחק יעקב
בס"ק ז' בשם המנהגים והרפ"ח כתבו ז"ל דיכול להסתפר
מבערב וכן נוקגין : הרב יד אהרן וכ"כ הרב כס' מאמר מרדכי
והכריח

מכשירי מילה פרק י

שהוא שלוחו כדאמרינן לגבו קרבן אשר קרכנו של אדם קרב
והוא אינו עומד על גביו ע"כ הרב הנו' סי' ז"א :

ב כתב מרן בי"ד סי' קע"ט סי' הנושגים לערוך שלחן
עם מיני מאכל בליל המילה ואומרי' שהוא לחול התינוק
אסור : זכ"כ תור"ם בהגהה ס"ג וכתב ריש בזה איסור משום
העורכים לגד שלחן אבל לערוך מטם לחול התינוק יש מתירין
ע"כ וכתב הרמ"ז כיון דשלחן כתיב בקרא בקדיא ע"כ וסרש"ך
ז"ל כתב ומ"מ מה שנוהגין בארצות אלו שעושין מעודה בלילה
שלמחר מלין התינוק אין איסור דדוקא לשום מיני מאכל על
השלחן ולהניחם כך אסור משום דהוי כערוך לגד שלחן אבל
במעודה אין איסור ע"כ :

בא כתוב בא"ח נהגו להביא מחתה של אש במקום שעושים
המילה אפי' בימי הקיץ כדאמרינן בב"ר בשעה שחל
אברהם אבינו ילדי ביתו העמידן גבעת הערלות וזרחק
עליהם חמה והתליעו ופלה ריחן לפני הקב"ה כקטורת ועולה
שכול' כליל לאשי' אחר הכ"ס בשעה שיהיו בני באין לירי עבירן'
אתמלא עליהם רחמים עכ"ל הרב בכדק הבית :

בב כתב תור"ם בהגהה בא"ח סי' תקנ"א ה' ט"כ ז"ל
ובמעודת מצות בגון מילה ופדיון הבן וסיפ' מסכתא
ומעודת אירוסין אוכלין בשר ושותין יין כל הצריכים
למעודה אכל יש למצם שלא להוסיף ע"כ :

בג בתפ הרב בשכנ"ג ז"ל ומתרי"ם כתב על מילס שחלס
בשכוע שחל בה ט"כ אמר כל השויכים לברית מילס
מותריס ומילס בערב ט"כ לא התיר לזמן יותר מעשרה ולא
ישתו רק בעל הכרית והמוהל והאבי' שתו בכלל הסעודה ואחרים
ישתו רק לכרכת המזון וכמחזמה שחמיר להם ראנשים קלים
היו ויכו' או לקלות ראש רחא מהר"ם כתב להביא לכל הקרואים

מכשירי מילה פרק י"א נז

דתיינו אס נשאר תפפור עור סחופה רוב גובהה של עטרה אפי' פתקום א' ועל שאינם תצבבין אס לא פירש חוזר ואס פירש אינו חוזר - וכותבין עלים אספלנית :

ה כתב הר"ן הביאו מרן סכ"ב בא"ח סי' תקפ"ח זל וא"ת מאי טעמא דה"ה לולב ושופר דגזרינן ות"ש מילס כשכת דטרוא ולא גזרינן שמא יעביר התינוק או אינמל ד"א בר"ס זל דהני טאני לפי טהכל טרודים בהם ולא מדכר חד אחכריה מטא"כ בחילה ע"כ - וסרטז' זל כתב כיון שהתורם ריכתה בפ"י וכיום סח' אפי' בשבת לא רבו לעקור דפרי תורם בפ"י מטום גזירם ע"כ ועיין להרב מסרח"א בר"ו ועיין למרן בכ"ת בפ"כ קס' מילה שכתב לתרץ היכי שרו לפני המילה רחיצת כל סנוף כחמין מטא"כ בהכאת דרך חבוי שאינו מעורב מעין ת"ש סרטז' אלס טיש לעמוד על דבריו למעיין בהם ועוד טאין דבריו למסכימתין למ"ש הר"א"ס בתוספותיו ס' שופר ע"פ :

ו דוחס שבת ויט בומנה וכו' כ"כ כאמן עד א' לומר פלוני כולד בשבת ומלין אותו על פיו רז"זו בפ"כ דכתובות כסס סירוש' הביאו סכנס"ג :

ז וכיום סח' ימול כשר ערלתו וכיום אפילו בשבת מטל לכ' מטרונו' שפגעו אסרדי ואי אתה יודע איזה גדולם מחכירתם זו סהיא יודעת מפני חכירתה אתה יודע שחכירת' גדולה ממנה כך שבת נידחת מפני סמילס כך נדרש כירוש' מס' נדרים ססרי שבת נידחת מפני סמילס ע"כ מסרז' זל :

ח עוד טס ומלתס אותו או יאכל בו ומלחס ס' מצויינין עליו דמו שהמילה סיה חסובס כנגד ס' חותסי תורם ווסו או יאכל כ"ו כחנין אז' יוס סמילס וכחנין כ"ו ע"כ :

ט עוד טס מצות מילה כ' דברים מילה ופריעה ווסו טוב מל את כני ישראל טנית חסו טנית סראטונה סיה סמילס טנית סיה

מכשירי מילה פרק י

והכריח כן מדברי הרב כר"מ ומסיק דמ"מ הדבר ברור שיש
ליוהר מלהסחר עד אחר תפלת המנחה ולא קודם עכ"ל
והרב בספר שלחן גבוה כתב ופה שאלוניקי אני הכותב וא"א
כר"ו מן המזהלים ומעולם לא נהגנו דבר כזה להסתפר בימי
הספירה כלל אע"פ שאנו עושין כמה בריתות בימי העומר
ומצא סמך למנהגם ע"ע - ולדינא כבר כתב הרפ"ח ובאלו
העניינים הלכה מדברי המקל מכולם יעו"ש :

פרק י"א

איזה מילה דוחה שבת וי"ט

א דין א' מילה בין בזמנה בין שלא בזמנה דוחה צרעת
שאם יש בהרת בעור הערלה אעפ"י שיש
בקציצת הבהרת לא תעשה חותכה עם הערלה אבל אם לאחר
שכימול גדל בשר במילתו עד שאינו נרא' מהול וצריך לחתכו אם
יש בהרת באותו בשר אסור לחתכו כיון שאין צריך לחולו פעם
אחר אלא מדרכנן :

ב לא תעשה וכו' דהשחר בנגע הצרעת - חותכה עם הערלה
דעשה דמילה דוחה לא תעשה דצרעת מק"ו דשבת ומה
שבת חמורה מילך דוחה אותה צרעת לכ"ס הרב הלבוש :
ג דוחה צרעת וכו' ואף אם הוא שבת מילה דוחה שתיים יחד -
הרב החב"כ בתשובות סדרפסות סי' ס"ו הביאו מהרמ"א
כר"ו :

ד דין ב' מילה דוחה י"ט ושבת בזמנה אבל שלא בזמנה
אינה דוחה ואפי' בזמנה אינה דוחה אלא
סתילה ענת' ופריעה ומניחה ואפי' פירש חוזר עליה כיון שהעבכנין
דקיינו

מכשירי מירח פרק י"א נח

ס"ח ס"ג לכך וס האיזמל כיון שטלטלו בהיתר מחזירו למקום
 שירצה ודט"ז הכיא ראיס לאסור מדין עלי שנטלו לקצב עליו
 כשר ומדין שפור שכלו כו"ט רבשניסם כיון שנעשה צורך י"ט
 אסור לטלטלם וכבר הושג מסדכ מסרש"ך ז"ל כס' נקודות
 שסמ"ך דעלי שקצב עליו כשר שאני דמלאכתו לאיסור א"כ מיר
 שפסק מלקצב עליו כשר סדי מלאכתו לאיסור וגם לא סיס כיון
 ששחטות מתוקן לכך ושפור שכלו כו סוי חוקצס מחמת מיאוס
 ג"ע ולפוס מאי דכתיבנא דטעמו של סרמכ"ן לפי שכל וחז
 סאיזמל בידו מוליכו למקום שירצה ס"כ עלי שנטלו לקצב עליו
 שר עוריו כידו מחזירו למקום שירצה ומ"ש שאס קינב עליו
 אסור לטלטלו סיינו לאחר שנמר מלקצב עליו וסשליכו מידו
 מן שמכואר בא"ח ס' ס"ח כדיון כלי שמלאכתו לאיסור וסעלי
 ווא חוקצס מחמת איסור ואינו חוקצס מחמת מסדון כיס וכס"ש
 דין כשה"ס ס' תנ"ט שפסק כרעת סרוף ז"ל ותמוסא לי
 ולתא על סרט"ז ז"ל שס שכתב על דכרי מרן ז"ל ואפי' לצורך
 ופיו ומקומו אסור דסוי מקצס דחסרון כיס ע"כ דוסו לרעת ד
 סר"א"ס אכל מרן ז"ל פסק כהר"ף ז"ל דלא סוי חוקצס מחמת
 ס"כ ויס לי להכרוח דטעמו של סרמכ"ן כהיתר האיזמל כמ"ש
 כיון דטלטלו בהיתר מחזירו למקום שירצה מ"ש סרמכ"ן
 ופיה בתשו' הכיאה מרן הכו' בא"ח ס' ת"ק כ"ו ז"ל שכלי סקבור
 סוליכו עמקן חוץ לתחום שחותרים להחזירם למקומן מאחר
 מלאכתן להיתר ושמא ינטרך להס למת אחר כו כיוס וכן נמי
 מא ינכו ואפי' היה בית סמוך לחומס סמשתמר להס מותר
 החזירם בבית שירצו דגבי דבר שמלאכתו לסיח רכל מחמס
 כל שרי ולא אמרינן אס אפ"ש להצילן מן סחמס בטלטול מעס
 א יטלטלס יותר אלא כיון שהוא ניטלן מסס כרי לסניחן ככל
 וטלטלן ומניחן באיוס מקום שיודמן לו לרעת ולרנוו ס"ס

מבשירי מילה ברק י"א

הוא הפריעה שבת בנימ' פרועת ע"כ :

יוד שלא בזמנה אינה רוחה וכו' אין לעכב מילה שלא כזו פס
חפני כבוד קרובים וכמנהל . שו"ת דבר משה סי' ק"כ
חסד"א גר"ו :

יא שלא בזמנה אינה רוחה וכו' וס"ה דאינה רוחה ז"ט ב' של
גליוח סרשכ"ן כתסו' ח"ג סי' רפ"ד הרב סנו' בא"ח
סי' של"ח :

יב מילה בזמנה כז"ט כ' באחת מערי א"ז שהוא תול לבני א"ז
וכמנהל שם מוסל ח"ל דלריריה סוף ז"ט אף שהוא מילה
בזמנה לא ימול האורה אם יש שם מוסל בן עיר דלריריה הוי
חול שו"ת נחפה בכסף א"ח סי' ח' סביאו הרב הנו' ועתה
נרפס ס' מטה יהודה ושכט יתורה להרב חסד"א עיי"א ז"ל וראיתי
בסוף שכט יהודה רמ"א ע"א שכת' דלריריה יש להתיר כפשיטו'
למוסל האורה תושב ח"ל שימול כז"ט ב' שלו ע"כ . הרב הנו'
בספרו הכתיר מתווק ברכה סי' של"ח וכן סיס מעשה פה נוכח
ז"עא שחל מילה יום ב' . של שכועות וכאן נמצא עליה מאז ת"ו
והיה מוסל ורצה שימול אותו דלריריה הוא חול עפ"י הוראת הרב
נחפה בכסף ז"ל ולא קורו לו רבגי . העיר אשר נמצאו באותו ומון
מתקן על הרב כ"כ ועשו מצשה שלא בדבריו וכמדומה לי
שמוס"ר כחסד"א גר"ו הוא היום המוסל :

יג דין ב' הנהסותות לטלטל האומל לאמר המילה
להצניעו כחצר המעורב אע"ג דאינו צריך
לעוד באותה שבת דהא לא . התקנה בין השמשות חלפד דהיה
צריך לו באותו שבת כ"ל . הנה סכרא זו הנה סכרת דכ"ו ירוחם
בשם סרמכ"ן ורלא במ' מהר"ל דמזרץ שאמר המילה יורוק
סאימל מידו וכח"ש כר"ת . וכוונת הרמב"ן לע"ד כיון דקול
מוקדם שהוא כידו מטלטלו לאיזה מקום שירב' בת"ש בא"ח סי'
ס"ח

מכשירי מירה פרק י"ט נב

אל אמרינן בירוש' ספ"ג הניח על הארץ אסור לטלטלו משמע
גם"ל דלאחר גמר מצות לולב אם הניח על הארץ אסור טוב
לטלטלו ע"כ:

יד דין ב' אבל מכשירים אינם רוחין כיון שהם
אפשר לעשותם מבע"ל לפיכך אינן עושין
סכין למול ואינן מביאין אותן מחקים לחקוס ואפי' להוציאן מן
הבית ולסביאו דרך גנות וחצירות שלא עירכו אבל אם שבת
הסכין בגר וחצר מותר להביאו מזה לזה אפי' עירכו החצירות
עם הבתים:

טו שבת הסכין בגר וחצר וכו' פי' כלים ששבתו כתוכן
דכולם רשות א' הן כמ"ס בא"ח סי' שע"כ ואפי' הן של
בעלי' הרבה שלא אסרו לא ככלים ששבתו בתוך הבית כשקדש
היום דאין אסור לטלטל מבית לחצר אם לא עירכו הבתים עם
החצר ואפי' עירכו הבתים עם החצר אסור לטלטל את כלי
הבית מחצר זה לחצר אחרת שלא עירכו עמה ע"כ. סרט"ז:

טז אפי' עירכו החצירות עם הבתים וכו' פי' כל בית עירב
עם חצר שלו ולא אמרי' הואיל ואז שכיחי כלי הכי' בחצר
אם נתיר לטלטל מחצר לחצר כלי ששבת בא' מהם יטלטל גם
כלים ששבתו בבית מחצר לחצר הא לא גזרינן ע"כ הר טז:

יז וא"ת אפי' שבת האיומל באח' מהם היאך הביאוהו לבית
שהתינוק בו למול אותו כיון דאף לר"ש אסור לטלטל מבית
לא' מהן ומא' מהם לבית. ואפשר לומר שהבית שבת ינוק
סיה בולא היו כו' דיורין משקדש היום דנירון כחצר וכחכוי וכיו'
השבת עצמו הכניסו בו התינוק וגם האיומל דכיון דלא היה בו
דיורין משקדש היום הו"ל סבת שהותר ושוכ לא יאסר. א"כ י"ל
דהתינוק סיה כחצר או כחכוי שלא עירכו ע"כ. סרט"ח:

מבשירי מירה פרק י"א

מחזירן למקום שירצה ע"כ:

הרי לסריא דכל כלי שמלטלו בהיתר מוליכו למקום
 שירצה וס"כ היינו טעמא דאיומל כיון שמלטלו
 בהיתר מוליכו למקום שירצה . ומן האמור עין רואה דת"ש
 הרט"ז זל דטעמו של הרמב"ן זל דאי היה מצריך להשלי' האיומל
 אח"ך ויהיה אבוד ודאי מימנע ולא מהיל וזה עדיף מסנך ג'
 דברים וכו' וע"כ נראה דלא התיר הרמב"ן זל אלא להכניעו אח"ך
 באותו חדר שמל שם כרי שלא יהיה אבוד אבל לא למקום אחר
 ע"כ . דלפי ת"ש ברעת הרמב"ן זל ימאן זה אלא דמוליכו לאיומ
 מקום שירצה . ושוב מצאתי להר"ב שלחן נבואה שתמה על הרט"ז
 וכתב שאין זה כמשמע דברי הרמב"ן זל מסברא דנפשיה ע"ע
 עוד כת' הרט"ז זל וגם בשופר של ר"ה אחר התקיעה כתב
 רש"ל שם שנהנו איסור לטלטלו אח"ך ותמה הוא שם ע"ז שהרי
 ראוי לתקוע בו כל היום ולפת"ש פיחא שהרי גם העלי והשפור
 שרי לעשות בהם נורך י"ט פעם שנית אם ירצה ואפ"ה אסור
 כל שאינו נורך י"ט וה"כ דכאמ"ל שאין לטלטל השופר אם הוא שלא
 לנורך תקיעה . ומ"ש לאסור לטלטל השופר מדין עלי והשפור
 כמ"ש הרט"ך זל כס' נקודות הכסף כדין האיומל ממנו נקח
 היתר גם לשופר . ועוד בסדר סת"ר תחמ"תו ממ"ש כ"א"ח
 סי' תקנ"ו ס"ק כ' וזל ותו ק"ל דאם יש איסור תקיעה אחר
 החיוב יהיה אסור אפי' לטלטל אחר החיוב דומיא דשפור של צלג
 אחר שנלו בו וזה ודאי אינו דלא כתבו איסור לטלטל אלא בשבת
 כמ"ש רמ"א ס"ס תקפ"ח יעו"ש . הדברים מוכיחין הפך מ"ש
 כאן . ומ"ש שם הרב זל ותו דא"כ נכו' לולב נמי בתר דנפיק
 ביה יהיה אסור ליטלו דחר טעמא הוא בשופר זכלולב חסום
 סבות א' וכאמת מצינו כלולב כיקירו ירושלים כספך ע"כ . ואין
 זה מן התימא דהרי כתב הר"מ בסי' תרכ"א הביאו הרב מ"א

זל

מבשירי מילה פרק י"א ס

כה' שכת סי' ט"ח . וכיחשלים ת"ו ואינדרכי ראיתי שבמקום
 לוכן כינה מולפין על הכנר יין וכשכת כרך ליוסר שלא לזלף
 יין הדכה על שיחא הכנר שותת יין שיכא לידי מחיטה כשלוקח
 הכנר ליתנו על המילה כיון שאפשר בלאו הכי עכ"ל הסל"ג :
 בד אפי' מהנד אחרת וכו' אבל לא מר"ם שאין זום מלכוש
 מחט :

כה דין דין מלו את הקטן בשבת ואח"ך נתפורו
 הסמנים פושין לו בשבת מפני שסכנס
 היא לו :

כו נתפורו הסמנים וכו' כתב הר"ן דאם נתפורו אותם
 הסמנים שהכינו ללמדך אחר המילה קודם המילה דעת
 הדמכ"ן שאין לחמה אלא שצתם ומלך אותו ואין רוחין את
 המילה מפני שכסריך אח"ך לרחות את השבת דכתר הכי פקוח
 צעם הוא דרחי להולא מכשירי מילה ודעת הראש וסדשכ"א
 דתרחם המילה ע"כ . וכת' הרזם כש' המחור דרברי הריף
 בהלכות דיוקן דתרחם המילה וכ"כ מרן סב"ל כאן ובא"ח סי'
 ט"א אל ומהברי הריף והלמכ"ט ודכי' כס' מילה נר' שסוכרים
 בדעת הראש והלמכ"ט אוב"פ הרב"ח וסצט"ו דתרחם המילה .
 והרש"ך אל על דיוקן של מרן מדברי הריף והדמכ"ט כתב ואימ
 מוכרה ולא ידעת למה :

כו כתב הר"ן אל וסיכא דאשתפיק חתימי א"כ אכרור סמני'
 לאחד המילה פשיטן דמחמין ושואקין מפני הסכנה תישו
 כל סיכא דאפש' לשנויי חס:ינן וכד תפן לא שחק לה כחון מע"ש
 גועם כטימו ומתן ע"כ וכלפע"ד דה"ד דקאמר דכעיןן לשנווי
 אם אפשר לא קאי אלא אסיכא דאיכרור סמני אבל באשתפון
 חתימי דהיא לרחיצת כל גופו דחולה שיש סכנס הוא לא כעיןן
 לשנויי וכו' סדכ"ח :

מכשירי מירה פרק י"א

ד' דין ג' אין שוחקין לו סמנים ולא מחמין לו חמץ
ולא עושין אספלי' ולא סורפין יין ושמן אם

לא שחק כחון מע"ש לועם כשיניו אם לא סרף יין ושמן מע"ש
נותן זה לעצמו וזה לעצמו ואין עושין להם חלוק אבל כורך עלים
סמרטום ואם לא התקין מע"ש כורך על אנכעוומכיא דרך
מלכות אפי' תחצר אחרת שלא עירבה:

ט' אין שוחקין וכו' דברים פשוטים הם שסרי כל אפשר סיס
לעשותן חכעו' מרן ככ"י:

כ לועם כשיניו וכו' דכמה ראשאר לשנויי תסנינן רש"י:

כ"א אין עושין לה חלוק וכו' פרט"י אל כעין כים דחוק סיו
עושין ומלכישין ראש המיד עם ראש העמרם וקושרין סם
כרי שלא יחזור סעור לכמות את סניד:

כ"ב נותן זה לעצמו וכו' חשמה דדוקא מתינס דכל א' לעצמו
סרי אבל לסרוף אסור כל עיקר - אבל סרב"ח אל כתב
דסרי לסרוף זה לעצמו וזה לעצמו ולערכו אלא שאינו
תערכ ויפס יפס - וכ"ת מדכרי סרב סלכות:

כ"ג לא סורפין יין ושמן וכו' פרט"י אל כך סיו רבילין וסוא

דסואה סתערכין וסורפין כקערה יין ושמן אוד כדרך
ססורפס כזים כקערה כלומר ומתנין על סמילס וכסאלוניקי
סמנהג ליתן לו כזים ככוס וליתן סם כנגד פשתן רק ולמזון
סכנג כלובן סכזים ואחר סמילס מתנין אבק רק מסת בזס
סעוצרין סדם על סמיל' ואח"ך חשימין ככנגד זה לוכן כעס ועל
חוס סילר סלובן כקרס ומותס סדם וכסאל מילס כסכת ס ומרזס
סביזס מע"ש ומתנין ככוס כאמר - ונר' ד אם סכחו ולא פסו
מע"ש הותר לסבור סכזים כסכת ליקח סלובן כיון דסוי לאמר'
מירגסו אכסר חי דמותר לסלמל כסכת מהאי סעמא כת"ס
כס'

מכשירי טירה פרק י"א סא

לב דין ו' כל המכשירין שאין דחין עבת נס יט אינן
דחין חוץ מזה ששוחקין לה כמון ב'ט הואיל
וראויים לקדירם וכן טורפין לה יין ושמן :
לד דין ז' ארס שלא תל מעולם לא ימול בשבת וסמא
יקלקל ונמצא תחלה שבת ואם כבר מל פעם
אחת מותר ואפי' אם הוא אכיו :

לה ואפי' אם הוא אכיו וכו' ולא חיישי' מהוך שסוא בהול על
כנו יותר סמא יקלקל כיון שכבר מל אפי' פעם א' יש
לכל אדם לב אפי' ולא חיישינן לעילוף כמו בשחיטה שצריך
לשחוט ג' פעמים דחוקה אין אדם מכניס עצמו לחול עד שיווד'
בעצמו שלא יתעלף אפי' בפעם א' ומ"ח הים כ"ל להחמיר
סיבא שיט אחר . כרב הלבוש :

לו מל פעם א' וכו' וסרב"ח כתב וק"מ אין לנאוב קולא
לחול בשבת אם לא מל אלא פעם א' אלא כדמל כ"פ
יש לסקל דק"ל במא ברטי דפתרי ויחני סוי חוקס וכו' יעוש
ומסרי' ברונא כתב בתשוב' כו' פשם גדול מענב"ן ז'ל דבראפשר
אפי' מל פ"ע אסור ואין סמכסב כן . שכנס"ג סי' של"א אות
ס' וסרב ראשון לבין כתב ז'ל כר' דיש לחוש לסא דאכיו ומס נס
אם סוא אחר וכו' במשום דתימותא כבחס אכ רחמן ימוס ולא
יאמן ידיו ונמצא מקלקל וכפינו ראייתי מוסל אומן ובקי שסיס
מל את כנו וסיס מתחוק ומתאטן לקחת את סערלס ונתעכב
בוס יותר ממנסנו וגם בפריעם א"כ איכא למיחש . ומרב
מקן כר' כי אפי' סוא כ' לו למול אפי' שרי וכו' יעופ . ואני
כדירן אין לנו אלא מאור עינינו רבן של בני גולס מרן ז'ל דכין
כאמר בין באב אם מל פעם א' מותר לו למול :

לז פעם א' מותר וכו' ול"ר מוחזק דשחיטה דכפינו ג' פ'
דקתם איבא למיחש לחזעלף כל דסוועל ידיו כך יפקס
או

מבשירי טילה פרק י"א

בח כתב מרן בש"ע בא"ח סי' של"א בזמן חכמי הגמרא
אם לא היו רוחנין את הולך לפני המילה ולאחר המילה
וכיוס ג' למילה בתים חמין היה מסוכן לפיכך הווקקו לכתוב
משפטו כשחל להיות בשבת והאידרא לא נאנו ברחיצה כלל
ודינו לרחוץ בשבת אם רצו כדון רחיצת כל אדם . הגהה
וכמדינות אלו נוהגין לרחצו לפני המיל' בחמין שהוחמו מאת מול
ולאחר המילה בת"ש וכן אם היה יוס ג' למילתו בשבת ורואין
שיש צורך לרחצו מבינים חמין חבצ' ורוחנים אותו בשבת וכל
זה מן הסתם אבל אם רואין שיש לחוש לסככ' אם לא ירחצו אותו
אחר המילה כודאי מותר לרחצו ולחלל עליו שבת תירי דהוי
אשאר חולה שיט בו סכנה:

בט כתב באגודה פר' הדר שנוהגין להטמין מים חמין לרחב
ולא ישרו סדין דהוי כיבוס או ישים העכו"ם הסדין תוך
המים ואם נשעך החמין יאמ' לעכו"ם להבי' מים שהוחמו
בשכיל גוי ולא לעכו"ם להחם בשכילו ע"כ הר"ב ת"א :
ל דיין ח' טכחו ולא הביאו סכין מע"ש אות' לעכו"ם
להביא סכין בשבת ובלבד שלא יביא דרך
רס"ר . כללו של דבר כל דבר שעשייתו בשבת אסורה עלינו
משום שבות מותר לנו לומר לעכו"ם לעשות אותה כדי לעשות
מצוה כזמנה ודבר שעשייתו בשבת אסורה עלינו משום תלאה
אסור לנו לומר לעשותה בשבת :

לא לעשותה בשבת וכו' טעמו חיווק לדבריהם אפילו לכטל
דבריהם תורה כשב ואל תעשה . סרב סלבוט ועת"ש
מרן חכ"מ בפ"מ מילה . ועת"ש לעיל אות' ה' :
לב אסור לומר לעכו"ם וכו' אפילו למורך המילה אפ"י
שמילה גופה רוחה טבת וכ"ש שאר מצות שאין עיקרן
רוחה טבת . סרב פרושה :

מצעדי מילה פרק י"ב סב

ז"ט של ר"ה דקרום א' סן . וכתב סרמכ"ס וסיעתו ססרה"ס
פל שאר סדברים סאינן רוחין סכת רוחין את ז"ט ב' של גליות
פ"ב ומסרוקס בהנסותיו כתב ריש לסמוך על דעת סרמכ"ס
ורעמיה ונסרא מהרא ופסטיס וסרמכ"ן כתסוכותיו ס"ג סו'
רפ"ר מסיק לסלכס כסר"ס . זכנ רחוי להורות כמו ספסק
מרן זל וכתב סרבנות להס יסורה כ"ד סו' רס"ו אחר סחכ"א
דכרי סרש"ך סנסגו כס"פ פ"כ . סרב סמפו' כס' מחויק כרכס
סו' סל"א :

ג ספק מילה סלא כומסה דסיינו סנולר ליל ז"טכ סל גליות כין
ססמסות אף סר"ס מורה דררי לפסות' כ"סכ ומרן כס"פ
ז"ד סו' רס"ו אנה סססיה כתכה על ספק מילה . סרב מסר"ו
פ"ח"ס סס ולנססה ברך לסתי"סכ בדכר פ"כ . סרב
סכו' וסרסיס מקרוב כלאו ססוכס לסרכ סחכוכ כנס"ג כתסוכ'
רסיוכי לז"ר סו' רכ"ס סוכיח כמיסור מדכרי סר"ס דכין עכר
זמנס כורחי כין ספק זמנה דסל שאינה כזמנה כורחי עכר
זמנס מיקרי פ"כ וכן סכואר כדכרי מרן זל וכ"כ סרב סלכוס
זא"כ מי יקל דסו' נגר סרבנוס סט' וכפרט נגר מרן זל :
ד זאפי' לא סוכיח אלא דססו וכו' כתכ כסמ"ק סו' קנז ונריק
לרקרק כספס מקסס פ"ס אס סוכיח ראסו חזן לפרזרור
כפ"ס אז אין סלין אותו כסכת כ"י אס כפ"ס ונריק לסאול
לכסיס זאס איננס זרפות יס לולך אסר סמנסג וכ"כ סכלכו סו'
פ"ג . סרש"ך :

דז זאפי' לא סוכיח אלא ראסו זכו' אס מלר כתחילת ליל סבת
סמנסג לזולו כסכת זפל זס מוח כמס כווחת סרב מסר"א
סלוי כסוף סו"ת דרבי כופס כקאטריס מלחמת מכוס דמיחוס
סמח סוכיחו ראס חזן לפרזרור כפ"ס והו"ל כילוד והאריק כוס
סרכס זסס סכואר ססתי"וד סגדול מהר"סן' סכוכ והרב מסר'
סלוי

מכשירי מילה פרק י"א

או ידרום ולכך בעיני' מוחזק ג"פ אבל כאן אין חשש אלא חסום
שגא לא יוכל לכוין את ידיו וכיון דחוינן בחד ויחנא דמאמן את
ידיו שפיר סני בהביע"כ - הרטז :

דח ואפי' אם הוא אביו וכו' ולא אפרין דלגבי אביו הוא
פסיק רישיה דפיה' לוי' שהרי מתקן את במו ע"כ הרש"ך:
של ארס שלא תל וכו' ונאמן המוחל לומר שכבר תל פעם
אחרת ומדי מהיל בשבת ע"כ הרכ נאמן שמואל סי' ס'
הביאו מהרמ"א נר"ו :

ז ואם כבר תל ע"א וכו' עיין ת"ש הגאון מהר"ר זכני
בתשובותיו סי' ס"ט הרכ סנו' :

מא שלא תל מעולם וכו' ונ"ל דה"ס אם תל ולא פרע חצולס
אסור לפרוע בשבת וטעם א' להם ע"כ הרכ ת"א סי'
של"א ועיין סו"ת טוות יאיר סי' קנ"ח :

פרק י"ב

דין קטן שנולד בין השמשות

א דין ח' מי שמלר בין השמשות שהוא ספק יום ספק
לילה מוכיח לו מן הלילה וניחול לט' שהוא ספק
ח' ואם מולר ע"ס בין השמשות אינו רוחה את השבת שאין רוחין
את השבת מספק וכן אינו רוחה יום מספק ואפי' יום כ' של גליות
ואפי' לא הוכח אלא ראשו בין השמשות אע"פ שינא כולו בשבת
אינו ניחול בשבת :

ב ואפי' יום ב' של גליות וכו' כתב הרש"ך ז"ל ולפעד"ן נרא'
עיקר כהרמב"ם דרוחה יום כ' של גליות דכן הוא ג"כ דעת
הסת"ג צש"ן כ"ח והכלבו סי' פ"ג וכו' דעת ברטחנה שפי"ב
יפ

מכשירי מילה פרק י"ב סג

ט דין ט' כשיעור בין השמשות איפלינו תנאי ואמוראי
בסוף פרק כמה מדליקין וכתב בעל העיטור
מספק לן הלכה בדברי מי הילכך אי אתייליד יבוקא השתסקע
החמה הפק הוא עד דשלים בין השמשות דרבי יוסי ונימול
לעשרה ואי אתייליד בת"ש משתסקע החמה עברינן לחומרא
כדרכה :

יוד כתב סרב"ח זל מ"ש הכי כשם בעל העיטור כדין שיעור
כה"ש הלשון תבונת' וביארתי דבריו בתשובה והמסקנא
הלכה למעשה ביבוקא דאתייליד בסמוך לשקיעת החמה אין
להקל לעשות המילה בה' אפי' בחול כ"ש בשבת אלא א"כ
בדאיכא עדין שלשה רבעי חיל קודם התחלת יציאת הכוכבים
דהיינו כה"ש דרבי יאודה ואיכא נמי שיעור כה"ש דרבי יוסי
שהוא מתאחר אחר כה"ש דר"ז וכל זה הוא ספק יום ספק לילה
ועדין לא התחיל החמה לשקוע ואם כולר קודם הזמן הזה נימול
לה' הא לאו הכי תדחה המילה עכ"ל :

יא משתסקע החמה וכו' בערב שבת ונימול לעשרה היינו
ביום א' הרש"ך :

יב דרבי יוסי וכו' דהיינו כהרף עין סמוך לילה מחש ובכר
כתבאר כס' רס"כ ס' דמשנראו ג' כוכבים לילה הוא
ובתשובת מהר"ם אלטקאר סי' נ"ו שאלה תיטוק שגולר ע"ש
אחר שקיעת החמה קודם שנראו ג' כוכבים בנוניס אם נימול
יום א' כרעת הרזף והרתכ"ס וררא"ש זל דלדידהו כה"ש הוי
תכף אחר שקיעת החמה מעל הארץ או אם נימול בע"ש כרע'
ר"ת זל שכתב שתי שקיעות נינהו ושאינ כה"ש מתחיל אלא
מסוף השקיע' אחר שנכנסה המהם בעוכי של רקיע אבל קודם
לכן יום גמור הוא ומסיק שם כללא דמילתא דהאי יבוקא אין
חלין אותו עד יום א' עכ"ל . הרש"ך :

מבשירי מידה פרק י"א

הלוי דחו ראיותיו וקיימו המנהג: גם הרב פנים מאירות כח"א
סי' ז' ומורינו הרב שארית מהר"ז זאבי בסוף ספרו דחו דברי
הרב חסר"א הלוי הנו' והלוינו טוב על מנהגן של ישראל ועוד
יש כירי קונטריסו' מכ"ז רבני דורו שכל' חלקו עליו ועמ"ש הרב
בכה"ג כסי' זה ע"כ. הרב המפורסם מסרח"א בר"ו:

ו"ל הרב החב"ז בכנס"ג אות י' ונ"ל לקיים המנהג ולא
חיישינן שמא הוציא העובר ראשו חוץ לפרודור לא כשמת
העובר דומיא רטומאם שהוא כשמת העובר אבל כשנולד חי
אמרני' עכטזו הוציא ראשו חוץ לפרודור ועכטזו יצא לאויר העול'
ומיהו אם ירענו כודאי שהעובר הוציא את ראשו חוץ לפרודור
קודם יציאתו לאויר העולם כהא ודאי לא תהלינן ליה כשבת
גהינו עזכרא דפר' ר"א דתילה טעמע שהיה כוכה וכו' ע"כ:
ז. כל שנראה שמש אפי' תשהו אפי' בראש הדבר היותר גבוה
שכציר מוכין מאותו יום וכשאין נראה כלל בשום דבר מוכין
להבא ע"כ הרב בית דוד א"ח סי' קצ"ו. וכן נתפשט המנהג
בעיר קרטינו והושלים תוכ"כ ועיר עז' לנו חכרון תוכ"כ מומן
גאוני הדורות שלפני דורינו. הרב מסרח"א בכמה"א ח"א סי'
של"א:

ח. כיום סמנון ואחרו אינשי דקיימא להו שעתא סרילוטאי"ם
שלפי הרלו"ש בו בפרק יש שח"ש מנהו אם לא היה מעונן
אין לחוש שמא יטעו אצטגנני ועושים מעשה על פיהם. הרב
בית דוד שם הביאו הרב סנו' ועיין ח"ש הרב אב"עלי במ' קהלת
יעקב בשו"ת סי' א' רח"מ ולי הדיוט נראה דהנכון כמנהג א"ז
וכהולאת הר' בית דוד וכן מוכח מדברי מורי הרב ז"להם במ' גפ
מקום דף ק"ח ע"ש ודוק. הרב סנו' במ' מחזיק ברכה סי'
של"א אות ח':

מבשירי מילה פרק י"ב סד

במבוא השמש מ"כ פ"א שכתב וז"ל שאי משתקע החמש היא
סוף שקיעה כפר"ת וכפ"ש סרב כהריא בא"ח סי' סס"א וכא
לחודיענו כדן סוס שאם נולד תימוק כפ"ש כומון כה"ש דהיינו
אחר וספקיעת השנית שאינו ניחול לשבת סבאס אלא לפעדה
אעפ"י שנולד אחר גלות כה"ש דרז' אס סווא קודם כלות כה"ש
דרבי יוסי אכל אס נולד כפ"ש או כיום אחר קודם סוף שקיעה
ודאי ניחול לח' אע"ג דשקעה החמש תחת האופק דאכתי יום
גמור הוא עכ"ל ודעת מסרמ"א משתקע החמה מצל פני
הארץ הוי כה"ש כדעת הגאונים דפליגי על ר"ת ז"ל ולכך ס"ל
דקטן שנולד בום סומון ניחול לפעריה משא"כ למרן ז"ל דס"ל
כר"ת ז"ל אותו זמן ודאי יום גמור :

וראיתי להרב בית דור ז"ל כס' פסח סי' ר"ט כתב וז"ל
שוכ בא לירימ' מנחת כהן כס' מבוא השמש
כלל כמים ארירימ' וכו' עד אכל הדין רין אחת הלכס למעשה
לענין שכתב וכן לענין מילס כתב ג"כ להלכה נגד פסק
סרמ"א אך למעשה תלה אותי בהסכמת אחרים עמו עכ"ל
והמעין בדברי סרמ"ך ז"ל פינוי יחוא רבנרון מסרמ"א חלק
עליו להלכס ולמעשה אכל במולד ביום השבת בסופו קודם
זמן כה"ש כתב דלהלכה ניחול ביום השבת אכל לא למעשה
וכ"כ הרב מ"א חסמו בא"ח סי' סל"א ס"ק ב' וכן הכין הר"ב
פרי חדש בקונטרס כי שחשי הוכא בסוף ספר סמן למאור
ע"ע :

טו כתב סרמ"ך ז"ל שם ז"ל לרעת ר"ת סעדין אחר השקיעה
טיעור ג' מילין ורביע היא יום גמור לכל דבר נראה
שאם נולד תימוק באותם טעם קודם זמן כה"ש שמונין לו מהיום
וניחול לח' שהרי כשנולד סים יום גמור כפי תורתנו ולא או
בלבד אס גולד בחול לא אף אס גולד כפ"ש אחר שקיעת החמ'
ואפי'

מבשירי מילה פרק י"ב

יג כדרכה וכו' דאמר בער' ב"ע דכל שבני מודח תארימין
נמי כה"ט סוף וסוף תסלך ג' חלקי מילין קודם סלילה
ודלא כרב יוסף דאמר סתם יום סוף וסוף כן כימול לס'
ולא כסכת ע"כ . קדש"ך ;

יד ז"ל הדב בית דוד א"ח סי' קכ"ו כתב שבג"סג בא"ח ז"ל
תינוק שכולד ע"ט אחר שקיעה סתמה קודם שנראו ג'
כוכבים בנוכיים אין מלין אותו עד יום א' הרב אלעקאר סי' פ"ו
והרדב"ז ח"א סי' רפ"ב כתב שאם בראוי נולד בין תחיל' שקיעה
לסוף שקיעה נימול לח' דסיונו יום ו' אבל אם תדבר ספק אם
נולד קודם סוף שקיעה או אחר סוף שקיעה קודם שנראו ג'
כוכבי' בנוכיי' נימול לעשרה סוף יום א' ע"כ וזון הש"ע ז"ר שס'
נדחה במהרה א"א ונר' דאע"ג דנדחה מסרב כנס"ג דפוסק
כהרדב"ז מדהכי' סברתו באחרונ' ת"מ למעשה נר' במהרה א"א
חדא דמס"ע ז"ר שס' נר' דס"ל במהרה א"א וכ"ן דעת מור"ם
שלא הניח עליו כלום א"כ סוף סדרב"ז יחידוכו' עכ"ל . והנכי
תתייב בדבריו מהיבא משמע ליה דמרן כש"ע ס"ל במהרה א"א
שאם תמ"ט כסי' רס"ו ס"ח דאם נולד ע"ט כס"ט אינו דוחה
את השב' כזה לא פורש פלוס בדבריו אי ס"ל כר"ת או כחולקין'
אבל ילמד סתוב טן סתפורש תמ"ט בא"ח סי' רס"א שפסק
למדיא בר"ת שכתב שס' אלף ות"ק קודם סלילה הוי כה"ט ונ'
מילין ורכיב מיל אחר שתשקע החמה מעל סארץ סוף ודאי יום
וזהי סברת ר"ת . ואי תמ"ט כס"ט ז"ל כשיעור כס"ט אפלינו
תנאי וכו' סילכך או אתייליד ינוקא תשתשקע החמה ספק סוף
וכו' סאי תשתקטע החמה סוף סוף שקיעה ודאי כר"ת וכמו
שפסק בא"ח וכן פי' דבריו הרב"ח ז"ל כס"ט לעיל ובתשוב' סי'
קכ"ד וכ"מ מדברי סרש"ך ז"ל דמסרת"א לא ס"ל במרן . שוב
תנחתי הדבר מבואר למדיא לסרב הגדול כס' תנחת כסן
בתכוא

מבשירי מילה פרק י"ב סה

דבצאת ג' כוכבים הוא ודאי לילה אם לא שנרחוק בדבריו רעד
זאת הכוכבים ג' דקאמר עד ולא עד בכלל מן האמור בזה
לרעת מרן ז"ל דסברת ר"ת ז"ל היא ציקר ותינוק שנולד אחר
סקיעת החמה עד ג' חילין ורכיע הוא ודאי יום ונימול לח'
וכת"ש סרכנים ז"ל סרמ"ך וסרפ"ח ז"ל ומה נעשה ביום שידובר
בנו את אשר העד העיר בנו מופת דורינו מהרת"א פר"ו על
מכהג עיר קרשינו ירוש"ת"ו ועיר הקרש חרון ת"נמזמן באוני
הדורו' אלפני דורינו שהוא כת"ש סר"כ בית דוד ז"ל שהוא תנוד
לס' מרן ז"ל ולא ידענא מאי חידון בה :

טז כתב סרמ"ך שם ז"ל וכ"ל שגם תינוק הנולד בסוף יום
השבת קודם זמן בה"ש אפי' נולד אחר סקיעת החמה
שנימול לשב סבאה דאכתי יום גמור הוא לפי תורתינו וכתנאי
שלא יראו ב' כוכבים מאיזה גודל שיהיו שאין לנו בקיאים
בכוכבים הפנונים וגם שיהיה שם הכקי בשיעור בה"ש שירע
שנולד התינוק בתוך שיעור מהלך ג' חילין ורכיע אחר הסקיע'
וצו כנ"ל להלכה אבל לא למעשה חלש א"כ יסכימו בזה רוב
חכמי ישראל כי איני רוצה לסמוך על דעתי בפנין שבת החמור'
ע"כ. וסרפ"ח בקונטרס כי שחשי הסכים ג"כ למעשה ותתם
על סרמ"ך ז"ל שלא תלאו לכו למעשה וכן הסכים הרב מ"א
כא"ח סי' של"ח ס"ק ב' :

יז אם שכחו או נאנסו ולא תלו את סתינוק ביום ח' קודם
סקיעת החמה מותר ומכוס למול אותו אחר הסקיעה
קודם זמן בה"ש כיון שעדין יום גמור הוא כפי התורה. וזה
יותר טוב ממה שנחתין לעשות המילה למחר כיון שבכר עבר
זמנה ולכן ראוי לעשות זו המנהג בשעתם שהרי שבת החמורם
בירחת מפני מילה בזמנה וכלכר שיהיה שם כקי בשיעור זמן
בה"ש ע"כ סרמ"ך ז"ל שם :

מבשירי מירח פרק י"ב

ואפי' אחר שקבלו הקהל את השבת הרי זה נימול לח'אם נולד
קודם זמן כה"ט ואין קבלת שבת ותפיל' ערבית מעלה ומוריד
לענין זה ע"כ. וכתב שזה תסכים לדעת מרן ז"ל שכתב בשם
בהע"ט כתבנו לשונו לעיל וזו היא דעת הרמב"ם כח"א סי'
רפ"ב שהבי' הרב החב"ב וכן פסק הרפ"ח בקונטרס כי שחשי
וכ"כ הרב"ח ז"ל בחבורו ובתשו' סי' קנ"ד וכ"כ הת"א בא"ח
סי' של"א. וזה נגד דברי הרב בית דוד ז"ל סי' קכ"ו כתבנו
לשונו לעיל אות ו' שכתב ז"ל וכשאין נר' שחש כלל פסוס דבר
מונין להכא ע"כ:

ובין מתבאר מדברי מהר"ז עיינאש ז"ל בשו"ת בית יהוד' כריני
מנהגי ק"ק ארגז'ל בפרטים השייכים למילה ס"ג ז"ל
אמר מורי ז"ל דבעת שקורא הקור' שלהם סמוך לחשיכה שקורין
לו בערבי לחג"כ הוא חזי בין השמשות וכ"ת שאם נולד תינזק
ע"ש קוד' לתגר"כ או אחריו סמוך בחזי שעה חלפניו ומלאחריו
ראסור לחולו עד יום א' שיהא נימול והכלל תעתי שקיע' החמה
יגד זאת הכוכבים ג' כנונים הוא ספק שנכנס בסוג בין
השמשות ע"כ ומ"ש בעת שקורא לתגר"כ הוא חזי בה"ש וכו'
אם מנהג שלהם הוא כמו בארצותינו שקור' לתגר"כ עם שקיע'
החמה או סמוך קצת שאין נר' שחש בעולם כלל אף במקומות
הגבוהים או קורא לתגר"כ א"כ מוכרח לומר דשינו כסכרת
הרא"ם ז"ל שאובר דקודם שקיעת החמה כשנסה שחש לסקופ
הוי בה"ש ובאמת סכרת הרא"ם ז"ל השו' ז"ל לא הסכימו בה מרן
ז"ל לא הזכירם כלל והרמ"ך והרפ"ח מקהו בק' אקהייתא טובא
והעלודם ר"ת היא הישרה ושנכנסה ולס' ר"ת תאותש שעה
ערב ג' מילין ורביע אחר שקיעת החמה הוא וראי יום ותינזק
שנולד באותו זמן מונין לו תאותו היום ונימול לח'. ומ"ש מעת
שקיעת החמה עד זאת ג' כוכבי' כנוני' הוא ספק אינו מדוקדק
דבנאת

מבשירי מילה פרק י"ב סו

יט עוד כתב סדמ"ך ז"ל כמ"כ כ"ה ז"ל וכ"ל שאם אינו בקי
 בשיעור זמן כה"ש ואינו יודע אם הניע זמנו אם לאו
 אפי' הסתכל ברכיע ולא ראה שום כוכב הו' ספק כה"ש והולכין
 להחמיר כיון שאינו בקי בשיעורו ועל כיוצא בזה אחר רבא
 לעבריו אתון דלא קים לכו בשיעורי דרכן ארשתשא בראש
 דיקלי אית לו טרגא ונריך לחשוב זמן כה"ש מן השקיעה או
 משעה שנסתלק אור השמש מראש האילנות ואפי' נולד תינוק
 מיד אחר שקיעת החמה שכפי הנרא' עדין לא הניע זמן כה"ש
 עכ"ל התינוק גימול לט' מאחר שאין שם בקי בשיעור כה"ש
 דאם לא כן נתת דבריך לשיעורין שאם נאמר שכאשר נולד
 התינוק תכף לשקיעת החמה שעדין יום הוא שמה פעם אחרת
 נחשוב ליום גמור כשנולד התינוק זמן סרבה אחר השקיעה
 ואפשר שיהיה כבר זמן כה"ש לכן אין לחלק בזה בין זמן רב
 למעט עכ"ל וכתב עליו סדמ"ך ז"ל ואין זה מחזור שאעפ"י
 שאין שם בקי כל כמה דפשיטא לי שכלר ביום אחר סמוך
 לשקיעת החמה חלין אותו לח' ואם נראו ג' כוכבים בנויים
 או ג' כוכבים קטנים למי שאינו בקי בכוכבים בנויים וכמ"ש
 הרב' בשם ר"ז ופסקו בש"ע סי' רצ"ג לכה"ע הוי לילה גמורה
 בין לענין מילה בין לענין שבה אף שיש שם בקי ואומר שעדין
 הוא זמן כה"ש לפי השכוננו משום דיציאת הכוכבים הוא סימן
 ברור ומוסמך יותר מן השכונן ויש לנו לומר שטעה בחשבון
 עכ"ל:

ב עוד כתב סדמ"ך ז"ל ודע כל שנראים ג' כוכבים בנויים
 או שאינו יודע אם הם בנויים או גדולים סרי הוא זמן
 כה"ש אף שיש שם בקי בחשבון ובשיעור זמן כה"ש ע"פ מורה
 שעות ואומר שעדין לא הניע זמנו משום דחיישינן שמא טעה
 בחשבון ולפיכך נריך להסתכל ברכיע בעת לידת התינוק
 ט ב ג ז לראות

מבשירי מילה פרק י"ב

חי אם שכחו או נאנסו ולא מלו את התינוק בע"ש קודם
שקיעת החמה ז"ע אם יעשו המילה אח"ך קודם זמן
בה"ש כיון שעדין יום גמור הוא כפי הדין והנה לרעת חסר'ק
שפסק כר"ת ז"ל לגבי היתר מלאכ' בע"ש אחר השקיעה פשיט'
שמותר למול את התינוק באותה שעה אם עדין לא קבלו את
השבת וכו' : אמנם בזה ג"ל שראוי להחמיר כי אף שיום גמור
הוא כפי הדין ואחר שכבר נהגו כל ישראל לפרוש ממלאכה מן
השקיעה ואילך ולהוסיף כל זמן שיט עד כה"ש מחול על הקדש
הרי הוא כאלו קבלו עליהם שבת ואסורים לעשות שום מלאכה
ואפי' של מצוה : אבל קודם שקיעה החמה אם קבלו שבת
אסורים ואם לא קבלו שבת עליה' צריך למול את התינוק באותה
שעה אף שהוא לאחר פלג המנחה וכל זה הוא במילה בזמנה
או מותר לעשותה אחר השקיעה בחול כיון שחשוב שעת
הדחק אבל מילס שאינה בזמנה לא יעשוה לכתחילה אחר
שקיעת החמה כיון שאפשר לחמור ואפי' אם יש בקי בשיעור
כה"ש שהרי מ"ת אין הכל בקיאים בו ואכל אם עשו או המילס
כדיעבד כשירה עכ"ל : וכחכ עליו הרפ"ח בקובט' כ"ש וז"ל
ושני פרטים אלו אינן מכוונין להלכה דאי בפרט הא' כשנאנסו
בע"ש ולא מלו התינוק קודם שקיעת החמה אעפ"י שנהגו
לקבל שבת מן השקיעה ואילך מנהג הוא מתורת נדר וארעת'
דכיו לא קבילו : גם בפרט הכ' פשיטא לידלא שני לן בין
מילס בזמנה לשלא בזמנה וכי היכי דבשע' הדחק אף לכתחילה
מותר לעשות לכרים שמצותן . יום קודם הנץ החמה כ"ש מילס
שלא בזמנה שמותר אף לכתחילה לעשותה אחר שקיעת החמה
ואין להניחה לתקור דכל יומא ויומא איתיה בפתק ברת ווי
פשוט עכ"ל :

מבשירי מילה פרק י"ב סו

כו אלא א"כ גמרו וכו' דאז אמרינן שזה הולך סיס לו להולך
בחודש השביעי שאז נגמר אלא שנשתהא לחודש סח' .
הרסו':

יד דין י"ב ישראל שהחמיר וכולד לוי בן מישראלית
מלין אותו בשבת :

כח ז"ל הרב הלכוש ראפ"ג שהחמיר ישראל הוא ומוסל עליו
למולו ועכשיו שהוא פושט ואינו מוהל כ"ד מצויין
למחסילי ואין אנו מחזיקין שיצא לתרכו' רעה כיון שאמו
התגדלת היא ישראלית ע"כ :

כט מישראלית וכו' ול"כ ראפי' כשוי מומרת נמי מלין בשבת
בן הכולד מהן שהרי הן חייבים בכל המצות וישראלית
דנקט העטור אפשר דלאו לאפוקי מומרת אלא לאפוקי עכו"ם
ע"כ . הרב בכרך הכית ומכילאו הכ"ח ולי לא משמע הכי וגם
מרחסיים הכ"ח ואין אנו מחזיקין אותו שיצא לתרכות רעה
כיון שאמו ישראלית משמע דהוה סר"א כיון שאביו מומר
בחזיקהו שיצא לתרכות רעה ולא מחזיקין בהכי כיון שאמו
ישראלית אבל בשאמו מומרת אסור וצ"ע ע"כ . הרש"ך וכ"כ
הרמ"ז ומסיים ואין למולו בשבת ראפ"ג דנותנין אותו למול שחא
אח"ך יחזירוהו לתועבה שלהם כיון שהן נשארו כך ותו שאפשר
שהן משומדים לכל התורה חוץ ממצות מילה ע"כ . וכ"כ כס'
שלחן גבוה ע"פ . והרפ"ח בליקוטי י"ד כתב ז"ל אני אומר
דמה בכך שיצא לתרכות רעה סוף סוף ישראל הוי ומחייבו כ"ד
למחסיילית ולמה אין מלין אותו בשבת ע"כ וכ"כ הרב ראשון
לבוין ז"ל והשיג על הרש"ך והעלה דמלין אותו בשבת אפי' אביו
ואמו מומרין כרפת מרן ז"ל ולמעשה צריך להתיישב בדבר :
ל מישראלית וכו' וס"ס נכרי שבא על בת ישראל נמי הוי
דינא הכי . הרב פרישה :

ומבשירי מירה פרק י"ב

לראות אם נראים כ' כוכבים או לא אבל אם שכחו ולא הסתכלו
או שהוא יום המפונן שמכינן עליה כיון שהוא בקי בזמן בה"ש
וס"ה שאם לפי הכקי בחשבון נכנס כבר זמן בה"ש בחשבון
ועדין לא נראה ברקיע שום כוכב שסרי הוא זמן בה"ש כי שמא
אינו רואה הכוכבים מחמת איה סיבה עכ"ל - ודבריו אלו הם
כדברי הרמ"ך ז"ל :

כא דיין יו"ד קטן שנוהר כשהוא מסול ומי טיש לו כ'
ערלות ואנדרוניום ויוצא דופן ויליד
בית שלא טבלה אמו עד שילדה אעפ"י שנימולין לה' אין דוחין
את השבת הנהה טומטום שנקרע ונמצא זכר מלין אותו בשבת
ויש חוסרין :

כב ויוצא דופן וכו' שאין אמו מתאה לידה דגבי וכיום הח'
דררטינן מיניה ואפי' בשבת כתיב אשה כי תזריע
וילדה וכו' משמע שילדה במקום שמזרעת - הרב
פרישה :

כג דיין י"א מי שנוהר בחודש השביעי מלין אותו
בשבת אפי' אם לא נמרו שעריו ונפורטיו
אכל מי שנוהר בחודש השמיני אין מלין אותו בשבת אלא א"כ
נמרו שעריו ונפורטיו - וס"ה לספק כן ו' ספק כן ח' שאין מלין
אותו בשבת א"א א"כ נמרו שעריו ונפורטיו הנהה וז"ל דמהלינן
ליה סואיל וספק כן ו' הוא אלא דאין מחללין עליו את השבת
בשאר דברים וכן כ"ל עיקר :

כד אין מלין אותו בשבת וכו' כ"כ עיין בהם בנימין זאב סי'
ס"ח ובסרש"ך ח"א דפ"כ ע"ג סרב החבוב בהנה"ס :
כה ספק כן ו' וכו' כ"כ עיין בתשובות הרדב"ז ח"א סי' ת"ג
סרב סנו' ועיין לעקרזוטן בתשובה סי' ח"ן :

מכשירי מילה פרק י"ב סח

מתפללין במתנהג שלנו כלל אין אומרים י"ח חרי שהם משונים
 בכל דבריהם ולפיכך אסור למול בניהם בשבת כיון שאין מודים
 בפריעה וא"כ איך יעשה להם פריעה - וכ"ת יתול בלא פריעה
 במנא מחלל את השבת ואינו עושה תנוה עב"ל הרש"ך - ופי'
 ירושלים תוב"כ יש קראי אחר סוף ואשתו יסני בניו כי מולין ע"ז
 מוסל ישראל ולא ירעתי אם כחול אם בשבת ובקושט מלין אותם
 אפי' בשבת כמ"ס לעיל סי' קכ"ד ס"ק ט' ת"ס הסנה"ג עב"ל
 השל"ג :

לד אפי' השתדלו עמם להחזיר בת שובה ולא שבו מלין
 בניהם מלין בניהם בשבת - סר"א ס"א סי' ז'ן - הרב
 כנה"ג :

לה אם קנת מולולין ומחללין עותר למול בני אותם שאין
 מולולין - סר"א ס"א סי' ז'ן - הרב הנזכר - ועיי' מה
 שהאריך בזה הרב גינת ורדים בשו"ת א"ח כלל ב' סי'
 ז"א ול"כ :

לו דין י"ג ישראל שנולד לובן מעכו"ם אין מלין
 בשבת :

לו אין מלין אותו וכו' דולרה כמוס ומחזיקין ליה שינא
 לתרכות רעס - הרב סלבוש :

לח אין מלין אותו וכו' ס"מ למיתר דגם ביום הח' אינו כי מול
 דסולר כמוס ואינו נקרא ילד כיתך אלא אגב דאיירי
 כאן כדין מילה בשבת כתב בן הרב פרישה :

טל הכהן שבין הסותים מלין בניו בשבת דררשי בתולה
 מעמיו שאין לכהן לישא כי אם בהנת כמוסו וחרוויסו
 האכ וסאם משומדים כינסו ולא נלוה א"הס גוי כלל ואפי' חששת
 עבדי פשחור שנטמטעו בכחונה ליכא כי מלך אסור שלח להם
 מלך א' ויש להם יחוס עד אלעזר בן אהרן ע"ס ו"ת מ"ק להתייר

מכשירי מילה פרק י"ב

לא למנה א' המליטה וזכר בשבת ואמרה שתיסודי נתעברה
והיה ספק להר"ר משה שחא מנכרי נתעברה והורה
שלא לחולו בשבת. ואומר אני שיט' היתר ברבר לחולו בשבת
מדתניא בפר"א יש יליד בית זכו' ע"כ מתשו' הר"ר מנחם
וכן הר"ר אליעזר כתב להיתר ואפי' ירוע דמנכרי נתעברה
זהו גברית אמרו' בפר"א רמילס דאם נתגיירה קודם לידה
לחול לה' והר"ר יצחק בלמ"ג כתב להיתר והלכה כר"ג ראשה
באמנת לומר דמישראל נתעברה מ"ו ע"כ. הרב פרישה :
רב כתב הרשב"ן ממור מותר לחולו אפי' בשבת ע"כ מרן
בבר"ה וכ"כ מהר"ל הבאתיו לעיל. וכתב גם' שלחן
גבוה אל ומרהשתיטו מכאן כראש קצת כה"ר דם' כדק הכית
חברו אחר הש"ע וכו' ואין זה מוכרח דכמה דינים כתב בפ"ו
כלי טום חולק והשתיטם מש"ע כמו שתמצא בחכורי וס' אלף
פעמים עכ"ל :

רב כתוב בא"ח בה"יין נסך בשם הרמב"ם הקראים כל זמן
שלא ידברו תועה על הרבנים שברור ולא יתלוצצו על
דברי רבותינו הקדושי' חכמי המשנה והת' למור נכון לנו לכבדם
וללכת לשאל בשלום אפי' ככתסים ולחול בניהם אפי' ביום
השבת היבא דגזור להו גזירה דירן ועבוד להו מילס ופריעם
דילתא נפיק מנייהו ורעא מעלייא והררי בתיובתא וסכי
אשכחן לרכים האז' ראמד הכי עכ"ל. מרן כהר"ה וכתשוב' רב
בגלאל אשכנזי סי' כ' תביא דברי הרמב"ם ודברי רבי' סאה
באון וכתב במצאת למד כי בקראים סדרים אנלינו בזמן סום
לא נמצא בהם אחר מכל המדות שהזכיר בגאון אל כי בכל יום
הם מוספין גרעון ואינם מלין בניהם שהרי אינם פורעין וקול
מל ולא פרע כאלו לא מל ואינם מלין כמוהל שלנו ואין מכוניסם
בבתיים ת"ת אררבא בורחים מהם כבורח מן הנחש ואין
מתפללין

מבשירי מילה פרק י"ב ס"ט

הרב הלכוט והרב"ח והרט"ז והרט"ך בולם כאחד הסכימו דמות'
 לב' מוהלים לעשות מילה אחת בשבת זה יחול וזה יפרע וספידו
 שכן הוא המנהג ומרבני הרש"ך משמע דס"ל דאף חרן ז"ל כמי
 חור בו וס"ל לפתירא ממ"ש דברי הא"ח בכר"ה - וכ"כ בס'
 שלחן גבוה ז"ל דכך מנהג שאלוניקי ועא דלכתחילה אם יכול
 לגמור המלאכה ע"י מוהל א' מילה ומריעה גומר ואם שוהם המל
 לפרוע בא חבירו וחוטף המילה תירו ופורע והכי דייק לשון
 הזהב שבב"ד דקתני יש לזיהר וכו' כגון שיתנו בניהם משמע
 דלכתחילה דקאמר היינו שלא יתנו מתחילה לעשות שניהם
 אבל אם א' התחיל לחול ע"מ לפרו' גם הוא ואח"ך ינא הפריעה
 סתומ' ושיהם זמן רב לפרוע מפני שאינו אומן מומחה ובא אחר
 ופרע אין כאן בית מיוחד אף לרעת רבי' כ"ש לרע האחרונים
 דליכא ריח איסור עכ"ל - ומה שדקדק מרבני חרן הב"ד שכתב
 שיתנו וכו' דלא אסר אלא שלא יתנו מתחילה וכו' לע"ד אין זה
 דקדוק שהרי חרן כש"ע לא כתב שיחנו אלא יש לזיהר שלא
 יחלוב' מוהלים וכו' משמע דאף בלא תנאי איסור . וראיתי
 לפרב ז"ל שדחה דקדוק הב"ד ז"ל כמ"ש הרט"ז ז"ל וכתב ועוד אני
 חוסף על דבריו דרש"ל לא פי' כן אלא אאתקפתא דר"פ אבל
 לפי התסקנ' דרב אשי דאוקי הכריית' דקתני ענוש כרת כמנהג
 אמל בשבת ופרע בחול וכן לר"פ עצמו דאוקי הכרייתא בני מוה'
 : דול שאל עצמו ולא פרע כמנא דבין למר ובין למר אירחי
 אתקפתא דר"פ ולעולם רמותר לחול א' ולפרוע אחר עכ"ל .
 אני שמעתי ולא הבין דאדרבא הכח אתקפתא דר"פ הוצרכו
 אוקומא באוקמת' אחרוני אבל לאוקמתא קמיתא ספיר דמי
 "פ דליחא להו אנא עבידנא פלגא וכו' ומשמע דאיסורא תיהא
 ויכא לחול א' ולפרוע א' כמו שדקדק חרן ז"ל מרבני רט"ז ז"ל
 ומנס הרב המכ"כ בהגב' כתב וז"ל אמר התאסף רבים השבו

מכשירי מילה פרק י"ב

דבר זה בשבת כיון שידוע שיגדלוהו לכותים ואין א' מהפני'
הקדמוני' שהתיר כשהן מומרין האב והאם כ"ש כות"ם שתמוה
יותר ומיחלף בכוח"י גמור ועיי"ס' של"ר דין י"ד הרזקס :
ב' אשה שכאו עליה עדים בערכאות שזינתה וינא דינא
לשריפה ואח"ך ילדה בן בשבת אם יש לחול הכן כמכותו
שנולד בשבת או אמרינן כל העומד לישראל כשרוף דמי . העלם
בתשו' הרב שבות יעקב ח"ח סי' פ"ב דמחייב לחולו כדינו אם
לא שיש סכנה בדבר ע"כ . תוספת מרוכה :

מא דין י"ד יש לזהר שלא יחולו ב' מוסלין מילה א'
בשבת שזה יחול וזה יפרע לא המל הוא
עצמו יפרע . הנהגה ולא מצאתי ראיה לרבניו ואדרבא כ"ל
דשרי דהא מילה רחיא שבת כמו עבודה כמקדש שבת כהנים
היו עובדים ופחללים את השבת דמאחר דשבת ניתן לירחות
הרי הוא כחול לכל דבר וכן מצאתי גם' התרומה ישן כתוב
בקלף שכתב בסוף הלכות שבת כהדיא דשרי אמנם מצאתי
בקובץ שיש לאסור וע"כ טוב להחמיר לפתחילה אעפ"י שמדינא
כ"ל מה שכתבתי :

טב כתב הרב"ח ז"ל ע"ר מרן הב"י ז"ל ואני שמעתי ולא אבין
דרוקא היכא דלא אספיק קאמר רחויבא ליכא ומינה
דאסורא מיהא איפא אבל היכא דאתא חבדיה וגמר המנוס לא
קעביר איסורא ע"כ . וקצת ק' שכתב דרוקא היכא דלא
אספיק וכו' חייבא ליבא וכו' דזו היא אוקמתא דר"א דאתא
בשבת בין השמשות וענוש כרת נמי ומרן גמר לה מאתקפתא
דרכ פפא אנא עכידנא פלגא דמנוס וכו' ומתס דפרש"י ז"ל
עלה . אם לא שנאמר דח"ש היכא דלא אספיק הי"י שלא במר
חבריה את המנוס והי"י אתקפתא דרב פפא ופ"י דברין כח"ש
מור"ס בר"מ ע"ע ומ"ש דלא אספיק הוא שלא כדקרוק והנה

מצשירי מירה פרק י"ב ע

דמצינה ולגבי דיריה לא ניתנה שבת לירחות או לא מאחר דיש
סכנה לתינוק אם לא יצאו לו מצינה ונראה דאף לכתחיל מותר
לו לשמרון לעשות מצינה כיון שיטבו סכנה לתינוק ואין לך דבר
שעות' בפני פ"כ ומ"מ כ"ל דלאובן המוחל בריך הוא להפריה אם
ירע קודם המילה שאינו יכול לעשות המצינה וכו' הרב ארמת
קודש בתשו' ח"ב סי' ז :

פרק י"ג

מילת העבד וברכתו

א דין א' מצוה על הרב לחול את עבדיו עבד הרב
ולא חלו מצוה על כ"ד לחולו אחר עבד שחולר
בבית ישראל וא' שקנאו מהעכו"ם חייב לחולו ואינם חמולין אלא
ביום ויליד בית כיחול לח' ומקנת כסף ביום שנקח אפי' לקחו
ביום שחולר כיחול ביותו שהנה לקח א' השפחה וא' לקח העובר
כיחול לא' כ"ש קנה השפחה וזלרה עמה שכיחול לא' ויש מקנת
כסף שכיחול לח' ויש יליר בית שכיחול לאותו יום שחולר כיצר
לקח שפחה ועובדה עמה וילרה הרי זה כיחול לח' ואעפ"י שלקח
העובר בפני עמתו והרי העובר מקנת כסף הואיל ולקח אמו
קודם שחולר כיחול לח' . לקח שפחה לעובדיה או שלקח שפחה
ע"מ שלא להטבילה לשם עבדו' אעפ"י שחולר כרשותו ונתעברה
בביתו כיחול ביום שחולר שהרי החולר הזה כאלו הוא מקנת כסף
לברו וכאלו היום קנאו שאין אמו בכלל שפחות ישראל כרי
שיקח סכך יליר בית ואם טבלה אמו אחר טילרה הרי זה כיחול
לח' :

מכשירי מילה פרק י"ב

וארב מהרעו בהנהגה מכו תכללם דרכים המחבר חור כו
מהחיבור לכר"ס תפני שמנא כס' התרותם להיתר ועפ"י זס
נוהגים לכתחילה לחול בא' ואחר פורע וסמך תנאו להם מדברי
בעל הלבושים שכתב דלא יתחזק ביד הנוהגין היתר אפילו
לכתחילה גם הכ"ח דכך נוהגים היתר ואני אומר אזי להם
שלכתחילה כשאט כנפא משימי' עצמם כספק אסור חלול שבת
לדעת רבי המחבר שלא תפני שבס' כר"ס היתר רבצ"ת
מתיר חור כו מסכרתו שכתב ככו לאיסור אלא תפני שכו
לא הזכיר אלא איסור ודרכו כס' הזה להביא כל הזכרות כתב
שמנא כס' ה"ת להיתר אבל לא תפני זה נאמר שחור מסכרתו
תרע שהרב התפיה בתשו' סי' ע"ו הרבה להביא ראיות להציר
זכן כס' התפיה כתב שלא תנא ראה לדברי רבי המחבר
וארר בא כ"ל והביא תסה"ת דש"י ואעפ"כ כת' אמנם תנאתי
בקובץ שיש לאסור וע"כ טוב להחמיר לכתחילה זכ"ן הסכמת
הדרישה גם כס' מט"ת כס' התילה סי' כ"ג כת' שגם תהרש"ל
הורה לאיסור ותאחר דתהרש"ל הורה לאיסור זכן אותו קובץ
שמנא הרב בעל התפיה וספר התפיה עצמו כתב לכתחילה יש
להחמיר וגם נפק תפומיה דרבי המחבר אל כאן וכש"ע מאן
תחית נפשים לספיקא באיסור חלול שבת לכתחילה עכ"ל זכן
הסכים הרב ראשון לביון ז"ל :

מג שני תוהלין שחלין כ' תילה א' בשבת אם יש פקפוק
בדבר בכגון זה יש לנו לומר כבר הורה זקן כש"ע שלו
שלא לעשותם לכתחילה שלא בשבת הרחק ע"כ דבר
שמחל בתשו' סי' כ"ח :

מד ראובן שהיה תוסל ואירע לו תילה ביום שבת ומל ופרע
וכשבא לעשו הוצינה לא היה יכול לתקן תפני שהיה לו
חטטין כפס וכו' אחר וזקן אי עבד איסורא שבא' סבורה
דמנינה

זמכשירי מילה פרק י"ג עא

פירות לאו פקנין הנוף דמי אלא לתאי דסליק מיניס דהיינו
לקח טפחה ע"מ שלא להטבילה ע"כ וכן משמע כב"ה הרט"ך :
ח ואם טבלה אמו אחר טילדה וכו' אין זה בטור אלא הדמכ"ס
כ"כ וטעמו כ"ל דכל שהטביל' נחבטל התנאי שהתכ' תחילה
שלא להטבילה והו"ל כאלו קנה החם בלאי תנאי כנ"ל ע"כ
הרט"ז :

ט דין ב' כשם שמילת הכנים רוחה את השבת כך מיל'
הצבדים שהם נימולין לח' רוחה את השבת
חוץ מיליד בית ומקב' כסף שלא טבלה אמו עד טילדה שאעפ"י
שהן נימולין לח' אינם דוחין את השבת :

יוד שלא טבלה אמו וכו' נתן טעם בעט"ז ז"ל שבעת הלידה
עדין גוים סיתה ודמה כדס בהמה אין מלין אותו בשבת
אעפ"י שהן נימולין לח' סיי' לחומרם משום דפליגי בה תנאי
איבא למ"ד בין שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לח' ואיבא
למ"ד שנימול לח' ואוליכין לחומרם שאין מלין אותו קודם ח'
דדילמא תקמי הכי לא מטא זימניה כמ"ד שנימול לח' לפיכך
לגבן חילול ושבת אזליכין ג"כ לחומרם דדילמא תקמי הכי זימניה
כמ"ד שאינו נימול לח' והו"ל חילה שלא בזמנה ואינה רוחה
שבת וכירחת המילה עד אחר השבת עכ"ל :

יא שלא טבלה אמו וכו' משמע אבל טבלה קודם טילדה
רוחה וחילתן שנימול לח' בשבת בין ביליד בית בין
במקנת כסף וכ"כ הטור אבל ר"ן בסוף נתיב כ"ד כתב דאין
תחילין את השבת על חילת עבדים אפי' טבלה אמו ואח"ך ילד'
דלא אמרו כל הנימול לח' נימול בשבת אלא ישראל ע"כ ומביאו
ד"מ והגהות דרישה ע"כ הרט"ך :

מבשרי מילה פרק י"ב

ב' ואם נימולק אלא ביום וכו' אםי' אותם שנימולק ליום אי
אזכר נימולק אלא ביום כן נשפט מדרבנא ד' טרב"ס
ופתח פור נ"ע אי בעינן ג' במילת פברים או במילת פברים
ושארי כדבר וחסיק דמסן גסיות ספכילס לפולס נב' בין
פסבילת פברות בין פסבילת סמור כדברי סדמ"ס אל וכן
מילס נב' כדברי סמור דגם במילס כפינן נשפט ע"כ

סד"ך :

ג' לקח א' וכו' נימול לא חשפי' שכלס קודם סתלר סור
וכתב סד"ס ד"ס פכלס קודם סנתפברס כגון בשפחס
דישראל כיון דשטבס הוא דלאו דומיא דלכס סוא ואין לו
תלך באס ע"כ סד"ך :

ד' וליה סית נימול לחי' וכו' שפס דתרי קדאי כתיבי כתיבי
וכן ס' ימים נימול לכס ארוחתיכס ליר בית ומקנת כסף
סרי שנימולין לחי' וכתוב סמול' נימול ליר בית ומקנת כסף
סמול' דשפס שנימולין לא ספסל אלא פכח פלחס ח' ימים
לירס ופרסל ומסתפחא סל דתפרס כו' ס' סיסל דרע
לשחאל סכילס סמולר בפית ישראל ששקבאן דלומיא דלכס
כפינן דלתיב בסמול קילי' נימולכס כל ופר לחדותכס יליר
במזוה סד"ס סד"ס :

ה' בפר לקס סל' ששפס אשפס אלא סכלס נימול
לק' בין גולרס פפיתול ישראל דתי' ליר בית וכ"כ
שפסל סד"ך :

ו' לקח שפסל למכרס וכו' סאין לו כגוף שפסס כלום דין
בולדותיכס :

ז' ואם סכלס אמת אחר וכו' פכפ פכ' דל' א קוז איריסל דלקס
שפחס לעזכרס דל"ס ילרס וכו' סכלס יל ססכילס
ואם ילרס נימול לקס א' דסל לא יל ספכא אלא פשוס דקניו

פברות

מכשירי מילה פרק י"ג עב

הדרכת הטור והמכרך אומר ר"ל יהיה מי שיסיה ואפי' הרב
אלו לא אחר והמכרך הוא משמע שהחל אומר ג"כ ברכה זו
יעו"ס:

יד ולהטיף מהם דם ברית וכו' ומה שתקנו בה ולהטיף מהם
דם ברית לפי שיטת מהם גרים שמתגיירים כשהן נימולין
ועיקר חילתן הטפת דם ברית היא לפיכך תקנו לכולם
כך י' הר"ן:

טו ולהטיף מהם דם ברית וכו' ומסיים בה שאלמלא דם
הברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי
ימים ולילות חוקות שמים וארץ לא שמתי בא"י כורת הברית כך
הוא נוסח הברכה וכתב הרב"ח דמדלא כתב הרא"ש סתימת
הברכה בא"י כורת הברי' משמע דלא גרים ליה ולענין מעשה
בר' בפלוגתא דריבונותא אין לחתום בא"י כורת הברית עכ"ל
אבל הפרישה כתב דמשום דפשוט הוא לא הוצרך לכתבו וכזה
נתיישב מה שתמה הרב"ח על המחבר שלא כתב לקמן סי'
דס"ח ס"ד חתימה זו משום דפשוט הוא עכ"ל הרש"ך:

טז אם כמילת עבדים והגרים יש לרבים או לב"ד לברך
ברכת להכניסו מסתברא דצריך כיון דמכוסה מן התורה
למול את העבדים ואת הגרים אלא שכללו ברכה זו בברכת
להטיף ממנו דם ברית ע"כ - הרב החכי"ב כתשו' הנדפסות
מחדש חיד סי' רכ"ה:

זו יליר בית שחלה מילתו ב'ט ב' של גליות שחל ביום ד'
אם מותר למולו ביום ד' והשיב שאינו נימול ביום ד'
שהוא יטב וכיון שאינו נימול ב'טב אינו נימול למחרתו שהוא
יום ה' כדו' שלא יבא ג' בשבת וינטרכו לחלל את השבת ע"כ -
הרב הנו' סי' רכ"ו:

מכשירי מירה ברק י"ג

יב דיין י"ב המל את העבדים מדרך אשר קדטנו
במנותיו וזכור למול את העבדים ואח"ך

מדרך אקכ"ו למול את העבדים ולהטיף מהם דם כרית בא"ו
כורת הכרית וכו' כתב העט"ז ז"ל ומה שמכרכין בלמ"ד ולא
בעל אעפ"י שיכולה ליעשות ע"י שליח כ"ל לפי מ"ש דק"ל שאין
מלין אותו עכשיו בע"כ אלא כרצונו ולא סגני דלאן איהו גופית
מחזי ליה נפשים נוהגים לדרך למול בלמ"ד ע"כ ודברים אלה
לקוחים מדברי הר"ן שכתב וז"ל וא"ת למה שנו נוסח ברכה
זו לתקן בה למול ולא תקנו בה על המילה כמו שתקנו במילה
של ישראל ותי' ז"ל דכו מכרכינן בעל ה"ת במצוה שאפשר
ליעשות ע"י שליח אבל הכא כיון שהגר ממציא עצמו ולא סגני
בלאו סגני תקנו אותה בלמ"ד ע"כ : ברם אנא זעירא תמיהא
לי על מרן ז"ל כשה"ט שכתב למול את העבדים שהר"ן ז"ל כ"כ
לרעת הרזף ז"ל דגרים בגמ' למול את העבדים וס"ל דליבא
אלא מרא ברכה אבל מרן ז"ל לא פסק כוונתיה אלא בכה"ג
ובה"ע והרא"ש ז"ל דסברי דהו"ב ב' ברכות ולריריהו ברכה ראשונה
על המילה וכגירסת ספרים שלנו וא"כ מרן ז"ל דפסק כוונתיהו
למה כתב למול וכן לדקדק על מרן ז"ל לקמחן בה' גרים סימח
דס"ח ס"ה יעו"ש :

יג ואח"ך מדרך וכו' וכתב הרב פרישה בשם רש"ל דברכה
זו טעונה כוס כדלעיל ר"ס דס"ה גכו מילה וכ"כ
הרב"ח וכתב הרב"ח וכתב עוד כיון דהיא בהקום להכניסו
בכריתו של א"א : רבו של עבד יברך אותה אבל הפרישה
כתב דמדכתב הטור סתם המדרך אומר וכו' ר"ל המדרך על
הכוס יהיה מוסיפה ע"כ : הדט"ך ועין רואה כדברי הרב
הפרישה דמאי דריוק מדברי הטור היא לסיועי דברי מהרש"ל
שכת' ות"ת יכול הרב לדרך ברכה זו שהוא תחילה לחזו' וסייעיה
מדכתב

מבשירי מידה פרק י"ג עג

העולם הוא לכן נלע"ר שלא לברך לא א' כנסחת הטור בתחילה
והרוץ והרמב"ם רכרכות אין מעכבות א"כ אם בירך פרקה א'
יצא ואם בירך ב' נכשל בכרכה לכטלה לנדולים סללו כנלע"ר
עכ"ל. ולפי דברי הרב החב"ב נדקו יחריו פיסקי מרן כאן
וכפי רמ"ח שפסק כשרי"ף והרא"ש ז"ל ולא יצא מן הכלל :

כב צריך לכסות פרותו וכו' וכסוי כזכוכית או בכל דבר
שנראית הערום לא מהני הדרכו"ח כ"כ סי' ר"ס הביאו
הכנס"ג :

כג זל מרן כס' גרים סי' רמ"ח ס"ה סמל את הגרים מברך
באלו אח"כ אקב"ו לחול את הגרים. ואח"ך מברך באלו
אח"כ אקב"ו לחול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא
ברית לא בתקיימתו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה
חוקת שמים וארץ לא שמתי :

כד לא שמתי וכו' וחוקתם בא"י כורת הברית כך הגיה הרב
הפרישט :

כה כתב הרב החב"ב סי' רמ"ח בהנה"ט אות ג' זל גר
שבא לשתנייר כשעת החילה אינו יכול לברך שהחיינו
דק"ל מל ולא טובל כאלו לא מל אבל אחר הטבילה יברך שהחיינו
ומברך ג"כ אקב"ו להכנס בבטא"א הרדב"ז ח"כ סי' פ"ט .

אחר התאסף מצאתי למסר"ט ו' ולייסיר שהקשה על הרב מהא
דכתב הטור כפי רמ"ו כשם כה"ג דסמל את העבדים מברך
על החילה ומברך ג"כ וזונו לחול את העבדים שכולל במקום
להכניסו כשא"א ע"כ ולא ירעתי מהו דהטור זל חיירי בכרכס
שהמוהל מברך וכת' שמברך לחול את העבדים במקום להכניסו
כשא"א שכל א' מישראל נצטום לבייר עפ"ז והרדב"ז חיירי בכרכס
שהוא חייב להודות ולברך לה' כשהכניסו כשא"א וכשעת
החילה אינו מברך אותה דמל ולא טובל כאלו לא מל ולכן יברך

מבשירי מיריה פרק י"ג

תי דין י"ג צריך לכסות ערותו בטענת ברכה כיון
שהוא גדול :

יט כיון שהוא גדול וכו' אבל קטן שאינו ראוי לבואה אין צריך
כדלעיל סי' רס"ה ס"ח ע"כ - הרש"ך :

כ כיון שהוא גדול וכו' שבין שהוא גדול יש כאן משום ולא
יראה כך ערות דבר ע"כ - הרב הלבוש :

כא ז"ל הר"ף ומאן דמהיל גר ועבר כנעני ניכסי ערוה
וניברך על המילה וסדר לימחול וכתר דמהיל ליברך

למול את הגרים וכו' עכ"ל - ומצאתי לתרן בכ"מ בפ"ג דמילה
הלכה ה' עמ"ס הרמב"ם וסמל אדם גדול וכו' כתב לשון הר"ף

שם לא שמענו וכתר דמהיל לכיריך לחול וז"ע בדבריו דמשמע
דב' ברכות תברך ובנסחתו ליכא אלא ברכה א' וכ"כ הר"ן

והר"ף אין בנסחתו אלא ברכה א' עכ"ל - והרב החכ"כ בפנה"ג
תריץ יתיב לקושיא זו וכמדומה שלא שלטו עי"ן קד"ש בדבריו

מזן סנו' שלא הצלה אותם על דל שפתיו וכתב הרב ז"ל וראיתי
בהגהות הר"ף ז"ל כתבו דזה שכתב הר"ף ומאן דמהיל וכו'

במחוק מן ההלכות וכ"ן מדברי הר"ן ונראה שהוקשה להם
דמראש דבריו משמע שכוללו בכרכה א' ואלו מת"ש ומאן דמהיל

וכו' כר' שהן ב' ברכות ולזה כתבו שזה שכתב ומאן דמהיל אינו
מן ההלכות ול"כ לקיים הג' ירסא עמ"ס הרא"ש דאפי' לספרים

דלא גרסי החל אומר היינו משום דלא הוצרך לפר' ברכת המילה
לפי שאין בה שנוי אלא בכרכה שהיא במקום אבי סכך וזהו

דעת הר"ף וכו' עכ"ל - ולע"ד דעפ"י דברי הרב סנה מקום
פתו"ר למס' שהקשה הר"ב שלחן גבוה ס"ק פ"א וז"ל וסקושיא

תבוארת לרבי' היאך שבקיה לכלליה ופסק כהרא"ש בגד הר"ף
והרמב"ם ומה גם בספק ברכות שכ' וז' תעשה עדיף ואי משום

שכתב הרמב"ם א' שראה במקומו נוהגים ככה"ג וכי מקומו רוב
העולם

מפתח דתיבות"א ער

מור"ה ובא על כל פרק ובין דין לדין סימנא
 מילתא • גם לאתוויי לכל האותות הכ
 תרגימו נהורית"א :

פרק א' פרק ב'

דין א' זמן תילה וזריותה א'
 כ"ב'
 אס מל תוך ח'
 חולה מתי חלין אותו ה' ו' ז'
 ח'
 אס חלין הגר כיום ה' ומילס
 שלא כזמנה אס חלין כיום
 ה' ט'
 דין תילה שלא כזמנה אס כוהנ'
 בכך השפחה זור'
 מילה ופדיון הכן איזה קודם
 וכן מילה ותקיעת שופר'
 זא'
 מילה ומגילה איזה קודם ז"ב
 מילה כזמנה וסלא כזמנה איזה
 קודם ז"ג
 תינוק ישראל שלא כזמנה ומילת
 גר ומילת יליד בית איזה
 מהם קודם ז"ד
 דין כ' אנדרוניכוס ומי שיש לו

דין א' גדול מצות עשה דמילה
 אות אכבד
 טעם לאמירת קודו לה' כי טוב
 כל"ח ה'
 שמכטלין ת"ת לברית מילה
 ו'
 דין כ' עונשתי שמכטלה ו'
 ח' ט'
 אין חלין כבו של אדם אלא
 מדעתו זור'
 אס האב יורע למול אס אחר
 רשאי למול ז"א
 אס עבר ומל שלא מדעת האב
 ז"ב
 אס האב מתעצל ז"ג
 אס עבר היום ולא מל ז"ד
 מי שאינו רוצה למול ט"ו
 אס יר האב חטאת וכדר למזהל
 ט"ז
 אס אשה חייבת למול בנה י"ז

מבשירי מילה פרק י"ג

אותה בשעת טבילה עכ"ל :

והנה מהרח"א נר"ו בספרו הבהיר ברכי" כתב גר טבא
להתגייר אחתי מדרך שהחיינו עמ"ש הכנה"ג
חשם הרדכ"ז בתשו' והיא בתשו' הנדפסות חדשות מעתה סי'
תל"ד ע"כ . וכפי דברי הרב שואת היא התשו' דסי' תל"ד
שרמזה הכנה"ג מקום יש כראש ככוונת הרדכ"ז שלא כהבנת
הרכנים סנו' והילך לשון הרדכ"ז ז"ל דסי' תל"ד ולענין הגר כיון
דקי"ל דחל ולא טבל כאלו לא חל לא יברך בשעת המילה אבל
אחר הטבילה יברך שהחיינו שכחוהה שעה נגמר גירותו כיון
שטבל וכבר ירעת שאין מטבילין אותו עד שיתרפא ואז יש לו
שמחה שלימה שכבדכם תחת כנפי השכינה ואם על מצוה פרטית
חייב לברך שהחיינו ומכרך ג"כ אשר קדשנו להכנס בשא"א על
כל התורה כולה שקבל עליו לב"ש שיברך ופשוט הוא עכ"ל .
ולעד"ן לומר דח"ש ואם על מצוה פרטית חייב לברך שהחיינו
ומכרך ג"כ אקב"ו לטבבס יכו' דקיליף לברכת שהחיינו בק"ו
מתילה שהיא מצוה אחת ומכרך שהחיינו ולהכניסו בשא"א
בשמקיימין אותה ק"ו בקבלת כל התורה שיברך שהחיינו ולא
עסיק הרדכ"ז ז"ל אלא לחייבו בברכת שהחיינו ומ"ש להכנס כ"ל
דחו"ט"ס וז"ל להכניסו ובן מורה לשונו לכל ישר הולך אבל ברכ'
להכנס בשא"א היא כלולה בברכת לחול את העבדים כח"ש
בה"ג הביאו הטור סי' רסז . ועוד סיבן ברמז ברכה זו ולא
לישתמיט חד הן הפוסקים להזכירם ומה כוחינו יפה לחדש
ברכה בשם ומלכות שלא נזכרה בתלמוד :

ה'ז ש"ל ביע

סימני האותיות

עה

לכך אם יכרך ת"ר
 אם דין מל ולא פרע אף בגדול
 ח"ס
 אם יפרע בשבת ת"ו
 דין ה' צינין התעכבין את
 המילה ת"ח
 דין ו' קטן שבשרו רך ומדלודל
 ת"ט
 בכל מילה יהיו מוסלים אחרים
 כ"א
 נער בן שנה שחז' עור הפריע'
 וכיסה הגיד כ"ב
 נער בן כ' שתי שנים שסיקף
 שלו תכוסס כ"ג
 כולר מהול וחסיו ממו דס
 ברית ונמשך העור כ"ד
 אם כולר מהול קבת כ"ה
 כולר מהול ועור העליון חופס
 העטרה כ"ו

פרק ה'

דין א' ברכת מילה א'
 כל שצריך לחזור ולחול צריך
 לכרך ב'
 ברכת לסכניסו מתי תסיה ג'
 ר'ס'

אם

10

אם נתן המילה לא' אם רשאי
 לחזור בו י"ט ד' כ"א כ"ב
 כ"ג
 מי שנתן בנו ראשון לאוהבו
 ומלו אם זכה ג"כ בבן הב'
 כ"ד כ"ה כ"ו
 מי שנשבע לחבירו שיתן לו
 בנו לחול ושוכ בקש ממנו
 שימחול לו זך
 אם כיבדו לא' להיות סנדק
 ואביו מוחה בו כ"ח
 ראובן מת והניח בן מאסתו א'
 כ"ט
 אם האשה תעכבת במיל' בנה
 ל'
 דין ב' במה מלין ל"א
 איזה קודם ל"ב
 טעם שמלין בגדול ל"ג
 אם איזמל המילה צריך להיות
 בלא פגם ל"ד
 כיצר מלין ואופן המילה ל"ו ל"ז
 ל"ח ט"ל ת'
 דין ד' דין מל ולא פרע ואכיוורי'
 מ"א מ"ב מ"ג
 מל ולא פרע וחייבוהו לפרוע
 . וכן מי שמל ונתן לאחר
 לפרוע שלא היה כדעתו
 ? ג 3

סימני האותיות

מחמת מילם זב זג
 אם במשפחה אחת ג' נשים
 מתו כניהם יד
 ה"ה אחים ואפ' וכנו ט"ו
 דין ד' דין כולר מהול שצריך
 להטיף ממנו דם גרית ט"ז
 ואם צריך לכרך יז ח"ז יט ד'
 כ"א ג"כ
 דין ה' תינוק שמת קודם ח'
 כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו א"ך כ"ח
 אם מותר לחול גוי כ"ז

ב' ערלות ויוצא דופן אם
 כיחולין לח' ט"ו ט"ז י"ז
 שומטום שנקרע ונמצא זכר
 ח"ז
 דין ג' דין כולר בין השמשות
 י"ט ד' ב"א כ"ב כ"ג
 דין ד' אם כולר כשהיו נראים
 בזכבים קטנים כ"ד כ"ה
 דין ה' אם תכף שהוציא ראשו
 נראו כזכבים בגונויים
 ב"ו
 דין ו' אם דבר זה תלוי בתפלה
 כ"ז כ"ח

פרק ד'

דין א' הראוי לחול ומי קודם
 לחול א' ב' ג' ד' ה' ו' ז'
 מותר אם כשר לחול ח' ט' י"ד
 ז"א
 מי שהרג את הנפש אם יחול
 י"ב
 מי שניגד בשביה ורוצה להיות
 מוהל י"ג
 תינוק שהוצרך לחולו תוך ח'
 אם יכול גוי לחולו ג"ד ט"ו
 ט"ז
 יש לחזר אחר מוהל וסנדק
 בשכר יז ח"ז
 אם

פרק ג'

דין א' קטן שנמצא ירוק א' ב'
 ג'
 ירוק או ארום אם בפעם א' או
 יותר ד'
 אם עבר ומל ירוק או ארום ה'
 דין ב' אשה שזכיה מתים
 מחמת מילם ו' ח' ט'
 איש ואשה שמתו ב' בניהם
 מחמת מילם ונתגרשו
 וכישאו לאחרים י"ד
 דין ג' אחות שמתו בניהם

סימני האותיות

עו

וסוכות וזמת וחל כהם מיל'
כ"ו כז כ"ח כ"ט
כ"ב כיום שמת בו אביו אם
יאכל בסעודה ל'
מי סדרר להסתענות ער"ח וב'
וה' וז' בארר וטובכ"ס
ותעניות נדיקים וחל כהם
מילה ל"א
מי שהוא כ"ב או סנדיקום
ער"ס ל"ב

פנויה ילדה בן ואמרה מפלוני
ן
סדר המילס בירושלים ת"ו
ג"א

פרק ו'

דין ד' מילה כיום כ"ב וכד' צומות
אם תכרכין על הכום א'
כ"ג ד'

מצינת המילה כיום כ"ב וכט"ב
ס'

מילס בתעניות דתשוכה וכ'
וה' ו'

מילה כט"ב חתי מלין אותו ו'
ח' ט'

אם תכרכין על פבשמים
כט"ב זור

כ"ב כט"ב אם לוכש בנדים
אחרים זא זב זג זד

מילה כט"ב דחוי ואכזרא ט"ו
טז חז' זט ד' כ"א

מילה בעום גדליה אם משלים
יז כ"ב כ"ג

צורים כיום א' שמתענין כיום
ה' וחל בו מילה כ"ד כ"ה

צענית ב' וה' שאחר הפסח
י

פרק ז'

דין ה' מי שיטלו ב' תיבוקות
לחול אם יכרך כרכה א'
לפ' א' כ' ג' ד'

אם האב אומר להכניסם ה' ו'
אשה שילדה כיום ט"ק וחזרה

וילדה יום א' ו'
אשה שילדה תאומים ח'

דין ו' שצריך להיות עשרה
במילה ט'

אי ליכא אלא אומנא וגברא
דתפיים לינוקא זור זב

טעם שצריך עשרה במילה זא
דין ז' אם האב תל בנו מכרך

שהחיינו ואם המזהל אפר
י

סימני האותיות

לומר פסוק ושימך אלהים זך
 לומר או"א קיים את הילך כ"ח
 ענין קריאת השם כ"ט ל' ל"א
 מה שצוין בשנותיך היין
 כפי התינוק ל"ב
 שמשקין ג"כ לילדת ל"ג
 נוח או"א כשהתינוק מאביו
 ואמו ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז
 טיבם לנתינת יין כפי התינוק
 ל"ח
 דין כ' אם האב מל בנו מה
 יכרך ט"ל ת' מ"א
 דין ג' גר שחל קודם שנתגייר
 וקטן שכולר כשהוא מהול
 כשחטיפין מהס ד"ב אם
 צריכין ברכה ת"ב ת"ג
 מ"ד
 אם אומרים בהטפתם או"א
 ת"ה
 טעם שאין מברכין כשכולר
 מהול ת"ו
 שאין מברכין על תילת מחור
 ת"ז
 מעשה אירע לפני מהרי"ל
 במחור ת"ח
 שאין מתפללין על ולר שיש בו
 כדכור עבירה ת"ט
 פניה

אם האב מל את בנו כינר
 יעשה ו'
 כשהאנוסים מלין את עצמן ז'
 טעם לברכת להכניסו ח'
 שהמוהל רוחץ ידיו ומנהג
 אינרדרנו כ"א
 אם אין אבי הבן אכל סמילה
 מי מברך להכניסו ט' י"ד
 האב והמוהל צריכים לעמוד
 זא זכ"ג
 טעם לאמירת ברוך הכא
 כשמכניסין הולר י"ד
 מה שאומרים כשם שהכנסתו
 לברית ט"ו טז" י"ז
 אמירת פסוק אשרי תבחר
 ותקרב ומנהג ארם זוכה
 יע"א ח"י
 טעם שמברכין על הכוס י"ט
 טעם לברכת הדם י'ך
 מנהג ירושלים בנטילת הדם
 כ"א
 נוסח ופירוש ברכת אשר קידש
 כ"ב
 מי מברך אשר קידש כ"ד
 אם יש ב' מוהלין מי יאמרה
 כ"ה
 פירוש ברכת אשר קידש כ"ו

טעם שעוטיץ סעודה אחר
לירת הזכר ליל שבת תו

טעם להדלקת הנר י"ג י"ד
טלא ליתן ב' בניו לסנדק א'
ט"ו ט"ז

פרק יוד

טאין לאשה להיות סנדק יז
טנהגו סמוסלין להסתפלל תו

דין יג מילה שחלה בת"כ אם
אומרים סליחות א' ב' ג'
טעם לאתירת אל ארך אפים
ד'

פרק מ'

דין יב לעשות סעודת מילה א'
טעם לעשיית הסעודה ב' ר'
תי שאינו הולך לסעוד' כמקורה
ג'

אם אומרים תחנון כבה"כ
ביום המילה ואביזרא ה'
ו' ז'

אם אכל תוך ל' מותר בסעודת
מילה ה' ו'

אם ביתום שמת אביו אומרים
תחנון ת'
אף כן שפחה שגולד לח' א"א
תחנון ט'

אם מוהל וסנדק דוקא או אף
סנושאין התיכונן ז'
למ"ר ב"כ אסור ה"ה מוהל ח'
אכל אחר ג' אם מותר לחול
ט'

אם כת פלו' שמתפללין בעזרה
קודם המילה ואחרי' נע"פ
יוד

אם אכל תוך ל' יכול להיות
סנדק יוד

אם אין אבי הבן בעיר אם
נע"פ זא
אכל אם יכול להתפלל ביום
המילה י"ב

אונן אם קובר את מתו קודם
או חל בנו י"א

ביום שמקיימין מילה שמתה
היא י"ג

אם סאב' מוהל אם יוצא מביתו
י"ב י"ג י"ד ט"ו ט"ז

ב' או ה' שחל בהן מילה י"ד
סדר מילה מהר"כ חמדת
יח"ס

אכל שחל בנו בשבת אם עולה
לקרו' בתורה יז

סימני האותיות

ז"ס
 שנהגו לזרוק גם החניצה בחול
 ז"ב
 לכסות דם הערלה בעפר
 ז"ג
 לסיות לחוהל ב' איומלין ז"ד
 מנסג שאלוויקי לסיות תיכס
 ז"ו קטנה ביד א'

ז"ז
 טעם שמכרכין שהחיינו על
 פריון הכן ואין מכרכין על
 סמילס ט"ו
 אכוי הכן שהיה אבל אם מכרך
 שהחיינו טז
 לא היה האב במדינה חתי
 מכרך יז
 בני האכוסים אם מכרכין חז
 מי שילדה אשתו כמה בנות
 ואח"ך ילדה כן אם יברך
 שהחיינו יט
 טעם שמוסגין לבקר תיבוק
 שכולר בשבת י
 דין ח' אם צריך לכסות ערות
 סקטן בשעת ברכה י"א
 כ"ס
 אם צריך לנקותו כ"ב כ"ד
 שלא לאחוו בערוה בשעת
 ברכה כ"ג
 דין ט' שאכוי הכן עומד על
 סמוהל כ"ו ז"ך
 דין יור ליתן הערלה בחול
 ועפר כ"ח כ"ט
 שצריך לחול על ספל העפר
 ל'
 דוקא בחול אבל לא בשבת ל"א

פרק ח'

דין יא מה שנהגו לעשות כסא
 לאליהו א' ב' זור
 טעם היות אליו ככל ברית
 ג'
 להיות סנדק לתפוס סילר ד'
 לטכול כשנעשה סנדק ס'
 לחפש יסודי כשר לסנדק ו'
 טעם לסנדק ז'
 שחותר ללפף רגלי התיבוק
 כיריעה של ס"ת ח'
 מעשה שנקשו לחסיר א' לסיות
 סנדק ט'
 להשתרל לסיות סנדק ואם סוא
 מתענה רזופים ז'
 שחלליקין נר בשעת סמילס
 י"ב

סימני האותיות

עח

ו' כל שנראה שחש בדבר סותר
 גבוה מוכין מאותו יום ומנהג
 ירוש' וחכרון ת"ו
 ביום המעונן איסמכין על
 סרולשי"ם ת'
 דין ט' בשיעור בין השמשות
 ט'
 באיור דברי בעל העיסו' יור
 ביאור דברי מרן כרין ט' י"א
 י"ב י"ב
 ת ינוק שנולד ע"ט אחר שקיב'
 החמה י"ד
 מ"ט הרמ"ך כרעת ר"ת ומרן
 ט"ו
 ת ינוק הנולד בסוף יום שבת
 ט"ז
 אם שכחו או נאנסו ולא מלו
 התינוק ע"ט קודם שקיב'
 החמה י"ח
 אם שכחו או נאנסו ולא מלו
 התינוק ביום ח' קודם
 שקיבת החמה י"ז
 אם אינו בקי בשיעור בין
 השמשות י"ט
 כל שנראו ג' כוכבים בנוכח
 או אינו יודע מה הם ד'
 דין

דין ו' מכשירין שאין רוחין
 ורוחין י"ט
 דין ו' אדם שלא מל מעולם לא
 ימול בשבת ל"ד
 ואפי' אם הוא חביו לא חיישינן
 לקלקל ל"ס
 אם כבר מל פעם אחת ל"ו ל"ז
 ל"ח מ'
 פאמן סמוהל לומר שכבר מל
 פעם אחר ט"ל
 ה"ה אם מל ולא פרע אסור
 לפרוע בשבת מ"א

פרק י"ב

דין ח' מי שנולד בין השמשות
 כימול לט' שהוא ספק ח'
 א'
 אם רוחה י"ט ב' של גליות ב'
 ספק חילה שלא בזמנה אי
 טרי לעשותה כ"ט ב' ג'
 אם צריך לדקדק באשה מקשה
 לילד ד'
 אם נולד בתחילת ליל שבת
 מתי כימול ה'
 לקיים המנהג ולא חיישי' שמה
 הוציא ראשו חוץ לפרודור

מימני האיותות

חין לעכב חילה שלא בזמנה
 בשכיל קרובים זור
 חילה שלא בזמנה אם רוחה יט
 ב' של גליות י"א
 חילה ביש"כ של גליות בא'
 מערי א"י וכחצא שם מוהל
 מח"ל וה"ה איפכא מי
 ימול י"ב
 דין ב' אם מותר לטלטל האיות'
 אחר המילה י"ג
 אם מבשרין רוחין שבת י"ד
 אם שכה סכין כנגד וחדר ט"ו
 ט"ז י"ז

ימים
 מה שנוהגין להקיץ לשמור
 הליך ליל ח'
 מה שמרחיבין את הקטן קודם
 המילה וסדר המילה יט
 מה שנוהגין לערוך שלהן כליל
 שקודם המילה י"א
 מילה בשבוע שחל בו ט"ב
 אוכלין בשד ואכזריות זכ"א
 כ"ב כ"ג כ"ד
 מילה שחלה בזמן כ"ה
 הספירה מת' נוסת פדין כ"ו
 בז" כ"ח

דין שחיקת סמנין ולהחם חמין
 ולטרדוף יין ושמן ולעשות
 חלוק ח"י י"ט י"א כ"ב
 כ"ג כ"ד
 מלו הקטן ואחר כך נתפזרו
 הסמנין כ"ה כ"ו
 אי אשתפן חתימי א"כ איכדור
 סמנים זך
 דחיבת הקטן לפני המילה
 ולאחריה כ"ח
 מה שנהגו להטתי זמים חמין
 כ"ט
 שכתו ולא הביאו סכין מע"ש
 ל' ל"א ל"ב
 דין

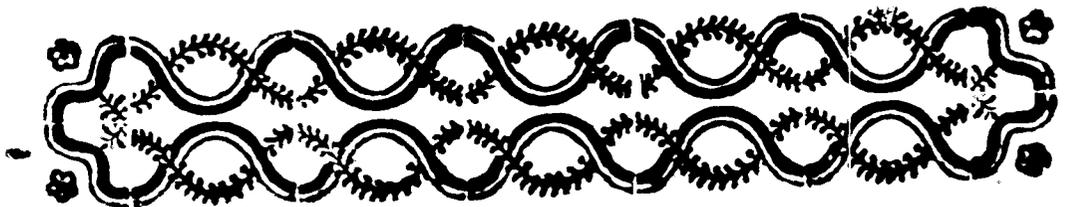
פרק י"א

דין א' דין מילה בזמנה ושלא
 בזמנה שרוחה כרעת א'
 ב'ג'
 מילה רוחה שבת ויט
 מה שמילה רוחה שבת ולא
 חיישי' שמא יעביר התינוק
 או האיזמל ד"א בר"ה ה'
 אם עד א' נאמן לומר פלוני
 כולר בשבת ו'
 טעם ודמו שמילה רוחה שבת
 ז' ק' ט'

לוח הטעיות

תקון	דף עמוד שיטה טעות
כתב סס	כתסס' כ"ג ב' ב'
דחשפחת נכפין	דחשפחת י"ו א' י"א
כסס	כסס כ"ס ב' ה"י
הפסוקים וכשמניע	הפוסקי' וכשמניע נ' א' ל"א
ושמעת	ושמעתי' י"ד ב' טס
חדראינו	חדר אינו כ"ו ב' ל"ב
דרכי נועם	דרכי ג' א' ח"ט
דבר	דיבר כ"ב ב' ח"ג
קטורת	קחורת כ"ו א' ח"ס
אמירס	אמרס ה' ב' נ"ג
דחו ועל	דחועל כז א' ס"א
ירושלים	ירושלים י"ז ב' ס"ב

תם ונשלם קונט' מבשירי מילה
שובה לאל גדול ונורא

סימני האותיות

ת"ס

לעשות מצוה

פרק י"ג

דין א' מצוה על הרב לחול את

עבדיו א'

אינם ניתולים אלא ביום ואי

בעינן ג' כחיל העבדיו ב'

לקח א' השפחה וכו' ג' ה'

טעם ילד בית שנימול לח' ד'

לקח שפחה לעובדיה ו'

ואם טבלה אמן אחר טילדה ו'

ח'

דין ב' אם וְמִלַּת עבדים רוחה

שבת ט' יו"ד י"א

דין יב' המל את העבדים מאי

מכרך י"ב י"ג י"ד ט"ז

אם יש לכרך להכניסו במילת

עבדים וגרים ט"ז

ילד בית שחלה תילתו כיו"ט כ'

ט"ג י"ז

דין י"ג אם צריך לכסות

ערוותו בשעת ברכה ח"י

י"ט ט"ך כ"א

כסוי כובוכית אי מהני כ"ב

המל את הגרים מאי מכרך

כ"ג כ"ד כ"ה

דין יוד קטן שנוהר מהול ומי

שיט לו כ' ערלות ויוכא דופן

וכו' כ"א כ"ב

מי שנוהר בחדש הו' אם מלין

אותו בשבת כ"ג כ"ד כ"ה

ספק בן ז' כ"ו

ישראל שהתירו ונוהר לו בן ז'ך

כ"ח כ"ט ל'

אלמנה המליטה זכר בשבת

ואתרה מישראל פתעברה

ל"א

חמור אם חותר למולו בשבת

ל"ב

הקראים אם מלין בניה' בשבת

ל"ג ל"ד ל"ה

דין יב' ישראל שנוהר לו מעכו"ם

איך מלין אותו בשבת ל"ו

ל"ז ט"ל

אכהן שבין הכותי"ם מלין

בניו בשבת ת'

אשה שכאו עליה עדים

בערכאות שוינתה וילדה

בן אם מלין אותו בשבת

ת"א

שלא ימולו ב' מוהלין בשבת

ת"ב ת"ג ת"ד

ראיבן שחל בשבת ולא יכול

THE MARGINAL

THE FIRST PART OF THE

BOOK

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50
51	52	53	54	55
56	57	58	59	60
61	62	63	64	65
66	67	68	69	70
71	72	73	74	75
76	77	78	79	80
81	82	83	84	85
86	87	88	89	90
91	92	93	94	95
96	97	98	99	100

THE SECOND PART OF THE
 BOOK

39038

**END OF
TITLE**